

Willemäe sulase seitlusi pealinnas

Th. Koort

Noorsulane Süri toppis sõnnikused ohjajarud mantri rebeli wähele, kangutas otslaua eemale, sülitas pihku, haaras hargi ning hakkas hunnikuid istutama. Ikka wiis sammu ja hunnik, wiis sammu ja hunnik... teatud portsjon põllurammu kehvale kesale, mis hiljem pidi saama sahaga magutatud, äkka rehitsetud, ja kus suwel pidi tärkama haljendam oras ning sügisel mudse-leib.

Agas Willemäe Süri ei mõelnud mõhkugi selleinatsele uudseleiwale, mis pidi walmima sügisel. Tal olid peas hoopis teised rehnutid; ta waim wiibis hoopis teistsuguses keskuses kui keha — siin wirtsast haisewal ja päikesest pruunistunud kesal. Ta waim wiibis hoopis kangel, nagu israhrahwal Kaananimaa. Kuu ta siin Willemäel niiviisi peab rahmeldama ja rabelema? Kuu ta peab siin rookima lojuste lautasid ja laotama sõnnikut? Jah, olgugi, et seda oli tehtud igal suwel juba sellest ajast, kui ta mäletas, aga see ei tähenda weel, et ta peab enda matma siia maakohtasse maailma lõpuni.

Süri polnud enam noor, kuid kangeliski mitte wana; tal sai jüripäewal kolmikümmend aastat elupõlwe elatud. Kogult jäsakas, piff ja nurgeline, kõwa rammuga; punased, otsekui paistetatud põsed tunnistasid hüwist terwisest ja pererahwa heast toitlustamisest.

Süri Paetimi oli siia Willemäele sattunud kuskilt wabariigi serwaast, paljude teiste kombel tööd otsides. Oli kolm aastat tagasi siin Willemäel leidnud endale paraja paiga, kus noorewõitu peremees käis põhimõtte järele, et ega pole enam orjaaeg, kus rahmeldati waramalgest wiimse widewikuni. Peremees ja perenaine sultusid sulasesse heatahtlikult, pidades Sürit nagu oma perekonna liikmeks. Ja tõepoolest, Willemäe Saagul ja Miinal ei tulnud iialgi meelde, et Süri mõiks siit kunagi lahkuda; niimõrd olid nad oma sulasega harjunud, niimõrd oli ta neile jäänud koduseks. Teadagi, Saak kolme aasta eest sulast palgates oli küll weidi umbuslik, nagu maal säärasel puhul iga teinekolmas peremees. Agas kui ta mõned nädalad oli teraselt jälginud uue sulase käitumist ja tööd, ta jäi rahule: sulane oli korralik ning rahulik, ei läinud laupäewa õhtuti küla peale „tõmbama“, suitsetas wähe, nagu moe pärast, et mehe hais oleks man, ei otnud ise wiina

liskagi, ja mis peaaugi, Süriil olid töö juures käed lahti; tema hooliks võis jätta üksteist, millise toimingu, ikka võidi olla kindel, et töö tehakse korralikult ja hästi. Nõnda siis löödi ühel heal päeval käed kokku ja Süri Andrese poeg Paefivi jäi Perujasse, põlisesse Willemäe talu, aasta-julajeks 40-kroonise kuupalgaga läbi juve ja talve ühtesoodu.

Nõnda see oli kestnud nüüd juba üle kolme aasta ja oleks kestnud veel ei tea kui mitmed-setmed aastad edasi, kui sel fewadel Willemäe waiksesse ja rahuliku ellu poleks tunginud üks t e m a k e. See temake oli Alma Osman. Alma oli siia lennanud kui kahurikuul. Luli, nägi ja mõitis!

Alma Osman oli Jaak Tõnuriga tutvunud halastaja-dena wabadus sõjas. Olid nii õelda lahinguwennad. Jaak oli tollal alles poisimees, kuna talu pidas pödur ema tütre Miiliga, kes hiljem abiellus ja Willemäelt lahkus. Dratwa mõisa all, kus Jaak jalast haawata sai, oligi tekkinud lähem tutvus Almaga ning Jaak, tänutäheks hoolsa rawimise eest kutsus Almat sõja wõimaliku lõpu puhul maale oma talu kulla, „kas wõi päriseks!“, nagu ta tol korral naeratades mainis. Sõjakeerises nad aga paisati lahku ja nii mitmeteistkümnne aasta järele Jaak oli oma rawija peasegu unustanud; wähemasti ei teadnud ta aimata, et Alma ühel ilusal päeval tõesti wõiks ilmapiirile ilmuda. Aga näe, ilmus, sinder! Mitte just „kas wõi päriseks“, — sest Jaagul oli perenaine juba wiendat aastat majas — waid ilmus nädalapäewiks, mis oli aga küllalt pikk aeg, et Willemäe perre tuua mõndagi mõtlemapanewat muudatust. Wälimuselt pikk ja sihmakas, näol mõned tedretähed, ta otsekohe imponeeris Willemäe julasele. Süri leidis Almas tüübi, keda ta wõis wõrrelda mõne „mõisapreilnaga“ ärkamisaegses jutustises. Ise jäsatas ja lohmatas, Süri waatas Almale alt üles. Aga Alma ei hoolinud, et Süri oli jäsatas ja hari-matu ning lohmatas oma kõnelustes. Seepärast Süri oma maameheliku meelega tundis uhkust, et tohib kõnetada, tohib isegi sõbrustada säärase „aristokraatliku“ preilnaga. Alma oli riietatud muudugi linna moodi, katmata käsivartega ja alati lumivalge kraega, mida sidus moodne hõbesõlg. Kui ta hõljudes ja zhestikuleerides tantsumisles üle õue, ta alataja laulis kinni filmi, laulis logu oma olemusega. Ja sää-rastel puhkudel Süri meelest Alma oli nagu ingel, mingi kõrgem olend stratofäärilt. Ning Süri oma lihtsameelsusega ei juutnud küllalt imes-tuda, miks too linnaprelna temast nii palju hoolib, miks ta ikka otsib juhuseid, kus wõiksid olekeda kahetse. Alles ühel laupäewa õhtul Süri sai taipu, miks Alma ta külge nii klepus: prelna suwakeses külastada „simmanit“ lähedal külas, kuid ei kõlwanud ju sinna ilmuda saatjata! Tol korral nad siis olidki käinud simmanil ja Almal oli kolebasti wedanud. Nõndamüüsi. Ja Süri eluäiku poleks tulnud mingit muudatust, sest warsti peale simmanit prelna jõttis tagasi linna. Aga need igapähtused kooswiibimised kahetse, kus Alma Süriile oli weskelnud linna elusti-olust, tsergemast tööst seal ja meelelahutusist — olid maapõisi pannud mõtistlemma raskeid mõtteid. Waude, Süri oli ju lehesti ingennud ja selle wärgiga enamwähem kutsis, kuid see polnud

ikka see, mida kõneles Alma, elawate, tuliste sõnadega. Seni Süri oli ainult juhuslikult lähifest aega wiibinud mereäärises prowintsilinnakeses, kuna aga prelna oli talle soowitanud päriselt ajuda pealinna, kus temajugusel tugewal, karstel ja noorel mehel töö leidmine lapsemäng. Süri, nii tugew ja priiske, wõiwat kergesti teenistust leida mõnes lauawabrikus wõi ehitustööl.

Nõnda siis juba nädalapäewad Süril muud mõtet peas ei olnudki, kui aina linna — linna ja linna. Ta mida enam ta sellele mõtles, seda küpsemaks walmis plaan, kuidas sinna pääseda. Ei olnud ju siit, Willemäelt, lihtne asi äkki minekut teha. Peremees loeks teda peast ogaraks, kui ta läheks ja ütleks:

„Masja pall wälla; mina kolin pääwapialt linna lauawabrikusse!“ Süri, heasüdamlik ja awameelne iseloomult, poleks kunagi hakkama saanud säärase jultunud tembuga. Sest esiteks: teda peetakse siin nagu oma perekonna liikmeks ja pererahwas oleks kolelasti haawunud, kui ta ära läheb; et kas nad pole ta eest küllalt hoolitsenud, et kas tal on siin paha, wõi mis wiga, tänamatu? Ta Süri oleks kohe silmad maha löönud. Ning teiseks, mis tähtsaim: ta tahab lahkuda ajal, mil kindmine, äestamine ja külm, seepeale kohe heinaniit ja ruffilõikus, köit, köit üksteise otjas tehal Rüst wõtaks Saak äkki uue sulase, pealegi sulase, kes wastaks Süri wõimetele? Neeud! Ei kuftkilt! Süri ise teab seda väga hästi. Nii et oma plaaniga — kerida linna — ta jätab Willemäe otsekohe jänni ja pankrotti. Teadagi, ta wõiks ju oodata hilisjugiseni, kus kibedamad wälisistööd tehtud ja saabub aasta-sulasele enamwähem jõudeaeg, aga — aga poleks saabunud eile seda kirja, kirja Alma Osmanilt, pealinna prelnalt! ... Almal polnud muudugi aimu, milliste raskustega Süri lahkumine Willemäelt oli seotud. Kirjast nähtus, et ega sulasel pole muud, kui löögu hart maasse ja istugu rongile. Ei Alma teadnud, kui kofku oli kaswanud Süri Willemäega ja et talutöö ei anna mahti korralikult wälja magadagi. Alma ei teadnud midagi, sest oma siinwiibimise ajal ta uialgi ei annud aega poijüle rääkida ka oma elust-olust, waid kogu aeg ta oli trillerdanud enda elulugu, pealinnast ja löbustujist seal. Jah, eks Süri mõinuks wähemalt siis nüüdki kirjutada ja põhjused esile manada, miks ta ei saa kohe sõita, kui prelna kirjas poleks seisnud jeda! See aga oli väga tähtis ja oluline Süri edaspidisele eluajale linnas. Nimelt seisis prelna kirjas, et nende lauawabrikus, kus, muide, Alma teenis kontoris, wajatakse otsekohe tublit töömeest. Ta kõneleud juba direktoriga ja soowituse töttu olewat Süri samahästi kui wastu wõetud. Sõitku aga Süri kohe, sest wabrik saanud uusi tellimisi propjide peale ja tööjõudu wajatawat kiiremas korras. Süri oli lausa wihastunud kirja läbi lugedes: sindri plika, arwab, et linnaõit nagu warnast wõtta! Ruid pikemalt asja kaaludes talle näis, et teistiti Alma ei wõinudki kirjutada, sest nagu laujetest nähtus, oli teenistus väga tulutootaw. Kolm krooni päewas puhast rahal Neeud kolm krooni puhast, selget raha päewas panid sulase aju töötama. Sest kolm krooni, wõrrelbes maaoludega, on ikkagi ports raha, kaalus ta; üle seitsme tuhande kuus, ligi üheksajümnenend tuhat aastas, kolme aastaga ligi kolmjada

4
tuhat „rupla“!!! See on summa, mille teenimisega ta siin peab
waevlema üheksa aastat! „Rahõin, juur wähe, wähe om juur!“
kalkuleeris „praktiline“ Süri. Ta wähe on ka töö ajaga. Nagu Ilma
mitmeweerulises kirjjas pajatas, töö kestwat päewas waid kahetja tundi.
Di! Kahetja tundi siinse kuuetiisikümne asemel! Do, ega Süri pole
töö põlgaja, aga ta oma kofkuhoidliku meelega kalkuleeris kofhe, et kui
kahetja tunni eest wõib saada kolm krooni, siis teise kahetja tunni eest
teises lauawabrikus wõiks saada lisateenistust samuti kolm krooni! Küll
ta juba waatab ringi, kust poolt maailm lahti on. Ta ei kofku tagasi
mingijuguse raske töö eest.

Nii oli selle maapoiiji kalkulatfioon, kes waremalt polnud linnas
elanud, rääkimata seal teenimisest. Aga inimene õpib eluaeg, nagu
wanaõna ütleb, ja ei jäänud Süri Paekiwigi ilma õppetunnist, mille
eest tal waejefesjel tuli maksta ränka, raskest rahal. Wähest paistis
Süriile imelik, miks Ilma just tema eest nii hoolitseb ja sofutab,
ainult paar nädalat tuttawad, nagu nad olid. Aga ka seda, miks,
jaj Süri mõni aeg hiljem teada ja — omal nahal tunda...

Süri hart kofkjatas wastu wanfri põhjalauda. Alles nüüd ärkas
ta oma mõtetest ja nägi, et wanfrimähe oli juba tühi; järt kleepus
seljale. Süri töõtähe oli eilsest päewast, mil ta sai selle saatusliku
kirja, otsekui halwatud. Hart tundus käes nagu rasken, jõnnitu hais
wastikum ning jalad ei seisnud põhjalaul püsti nii kindlasti, kui
warem. Sinder-plika niisugune, firus ta endamiji, kuid kaugemale
ta ei saanud, sest seal ilmusid ta silme ette jälle need kolm tuhat krooni
est kolmsjada tuhat senti. Diita see teenitud sajale tuhandele, oletks
nelisjada tuhat, ja kolme aasta pärast ta oletks wäikese kofha päris-
omanik! Tore, kõhõm! Aga kuidas, kuidas pääseda siit Willemäelt,
pääseda nii, et süda ei jääks walutama temal endal ega peremehel?
Kuidas? See oli probleem ja Süri otjustas selle probleemi lahendada
õõjel, õõjel, kui kõik puhkawad ja kui ta aida lafas wõib segamatult
anduda oma mõtetele ja füweneda neisse.

Aga inимene mõtleb — jumal juhü! Asi kuffus wälja hoopis
teifiti, kui Süri kawatses. Sel õõl ta ei saanud üldse mõtelda, ta pol-
nud selleks lihtsalt wõimeline...

*

Karjaatia wärawasse jõudes Süri kuulis Zapiku ägedat klähwimist
ja mootori põrinat, uudis siinpool kandis, maakofkas.

Ta peatus hetkeks hobuse: „Kes tuu om?“ Igatahes pidi olema
fuurem nina.

Ta oli ka fuure koonuga mees see, kes parajasti kõnetas wana-
ema tareläwel.

Tulipunase sportauto podin meenutas Süriile pudrupada pesu-
kõõgis.

„... juba kah nädala iijt...“ niipalju püüdis julase kõrw kinni
wanaema seletawast häälest.

„Jaa, jaa,“ kõmistas fuure koonuga härä, kes, muide, ka tereft
oli juur ja lai, ja julane hämmastus, kuis jäärane mahub nii kleenufesje

autosse. Aga ennäe! Põhises autos istus veel teinegi mees, igatahes kõhnem ja vähem, kuid siiski tähtis mees, sest nüüd pöördus atleedi kehaga isand auto suunas ning hädaldas käsi laiutades:

„Mäi I ä h e b kuradiks! No mis meist nüüd saab?“

Auto sisemusest kostis nõrk pommin, millest sulane ei suutnud sõnu eraldada.

„Saadna, teeme siin üks korralik weekend ja pörutame edasi pealinna,“ lõi paks mees kämblaga õhku. Ta taask wanaema poole pöördudes: „Suwatseme siin sisse wõtta mõned konna — ptüi — härjafilmad. Siis sõidame edasi Tallinna. Kas tohib, prouad?“

„Ega's ma saa teid edasi sõitma siilata,“ torises wanaema.

„Tähendab,“ ägises lai mees mantli sees, „mõtle sin neid neetud härjafilmi.“

Mootori pödin lakkas ja sõidukiist wäljus ka teine isand põlmpükstes. Mõlemad härrased astusid luba küsimata tarre, wanaema longates järel.

Sulane laweeris õuel kuwamaafetatud turbahunnikute wahelt läbi, lauta, et peale laduda uut koormat sõnnikut. Seal peremees Jaak ajas koftu wiimast wirtsja ning mainis flegmaatilisel, nagu muuseas:

„Diab, kis niid jassad nüi tullid?“

„Ühed kleenukesed ollid,“ wastas sulane hajameelselt.

„Ega tia, mis niid siit otšiwē?“

„Ei tia miagi õieti. Aga juttu olli ärjafilmadest wõi kõeranaeltest, ästi es kuulnu. Wanaema aas teejde kamrisje.“

„Kas ollid tärnid pial kah?“

„Tärne ollid täis kõiõ kotusses ootu iis ja taga otšan,“ jeletas sulane, wirutades wirtsja.

„Ei tia kas mütti iis ka olli?“

„Õlliwē ka piisikesed tirtsud.“

„Mih?“ jäi peremees kuulatama kõrwad kiffis.

„Suurembel olli õige tilluke tirts, wähe mbal koletu lai lafasi nagu ärja loff.“

„Esfjänd, ega ometi ristawid?“ kangeustus peremees.

„Näult ja kihalt sedamuudi jassad küll.“

Peremees katkestas töö otšekohe ning jäi wahtima, suu nagu wärawawahē. Ta laff tõusis turri, filmamunad otšisid peidupaika. Di, nüüd waja tegutseda, tegutseda kiiresti!

„Nafenda obene kohe lahti ja wii waia,“ kiirustas ta julast, „ja siis filmapilk tule aida manu!“

Mis nüüd lahti? imestus Türi rangirinnust ühe ropjuga lahti tõmmates. Kes jeda oleks teadnud aimata, et Willemäel on ka wõlgasid, et kardab ametmehi!

Mõne minuti pärast seisiski sulane aida juures peremehe palge ees. Wimane istus esikul tšetweriku otšas ja hoidis mõlema käega pead.

Märgates julase lähenemist, ta lahutas käsi ja oigas:

„Esfuke ija, mis nüüd teha? Mis me nüüd piale affame?“ hädalas ta nagu pea kaotanu. „Ütle nüüd. Türa iifi oma mõistuse natufe-
jega, f u h u me nad paneme?“

„Kuhu me nad ikri paneme?“ Iõi sulane kãega. „Paneme nad uuisits aida latta, tõinepoole otsa, sial wãrskid ristiteinu iis om.“

„Oh, ega aita, ega nad sialgi warju lewãã,“ kurtis peremees õnnetumalt.

„Tõhõh kurask, juurembad augud said ju kãltfuga kinni topitu, et wihma lãbi ei laje. Sa ega nad's juhhrust põle!“

„Tõine om juhhrust neh, aga sii pisem kurask om...“

Tõhõh pergel, kas peremees oli peast jaburaks lãinud, wõi muidu mõnelt obaduse saanud!

„Pane nad's tahakambri wuudisje, kui ja nende pãrast nii ell oled,“ andis sulane tũdinult nõu.

Peremees kargas ules nagu oleks tsetweritus erilane elutsenud.

„Oh sina tobutorts! Ma arwasi, et siul findril ka natike rohkem sida taipu om, et lehte lued. Ssi nuur inime ja loll. Pane wuudisje, ptũi, nad aijewad ju sial otse nina all.“

Sulane jãi hãmmastusest unmasjeks. Wõi hãisewad, hãisewad? Aga kurat neid linnasaksu teab! Nãe. Smaal oli kah hãis man, aga see polnud sugugi halb hãis. Otse wastupidi, jee hãis oli tõditanud ja peast teinud otse segasjeks. Kuid kes teab, ehk linna meeste hãis on otse wastupidine. Sa Sũri wihasustus:

„Tõhõh ullu, eks wiska nad's aida taha auwu.“

„Uda, ãda, sial nad praegult ongi. Aga wõi nad neid sialtki muusfimata jãtawad.“

„Mis asju?“

„Noh, puskari pudelisi ikki, kellest sii jutt siis om?“

Sulane kuulis, kuidas tal juuksjed kaswawad. Wõi kellest sii jutt siis om? Põrgust, kes wõis aimata, et wa wagune Willemãe Suaf ajab sihantsleid asju! Niiud meenus ka temale, Sũrile, et kui Willemãe juures uues kũinis oli wahest peetud pidu, siis mehed olid lõhnanud nii wãngelt, et Sũri paremaks pidas peo aja maha magada. Aga nãhtawasti arwas Saaf teda selleski asjas teadlitu olemat.

„Lont wõtku,“ ãmahatas peremees lõpuks ning lidus aida taha. Seal ta andis pudelid sulase waldusse, kes need taskudesje toppis ja otjekõhe rehealla suundus. Seal seisis wana salw kaertega ja nende alla, salwe põhja, ta puskaripudelid toppiski.

Teel tarre Sũri mãrkas auto juures karjapoisi, kes parajasti ronis wãlja sõiduki sisemusest, nagu õline.

„No kuhu siis sina poed, finder?“ hũldis sulane noomitwalt.

Karjapois Ets tegi kawala não ette ning irwitas:

„Ei ma poe kuskile, ronin praegust wãlla.“

„Nãgu eline piãs, waata, et ja põlema ei lahwata.“

„Mis minuist nũid, aga wãlgumihkel finder ei lãhã palama, otfsiin pintsiini.“

„No kas leidjid? Miul ka kuuw teene.“

„Leidsin ikki. Terwe pudelitãwwe leidstin.“

„No ega fattises ei seejã,“ irwitas karjapois. „Aga nali nallaks, lãhme nũid talle eente piãle; sial meid kiigi ei esjita.“

Siirduti talle suunas. Aga rehealuse ees sulane jäi peatuma. Ei tea, kas ta peitis pudelid hästi, hästi sügavale; wahest ehk paistawad koguni wälja, oi eskufe siis! Waja oleks järele waadata, jüda kipitab. Ent kuis ja praegu saab seda teha, karjapoiss saab haisu ninna, siis on kogu külal warsti teada!

Karjapoiss märkaski sulase kõhklust ning pajatas:

„Dige jah. Wõtame siit kamalatäimwe kaeru taasa. Kas ruumal olla ka üits ia päew, nagu meilgi täna juhtus,“ ja wibutas pudelit.

Sulasel terkis higioja otja ette:

„Ruumale alles onumitul andsin,“ protestis ta.

„Ah oled kade, wõi?“ pahandas Ets. „Nii, tian, oled kange luumade armastaja nagu mõni lituska.“

„Ega wõi teist siis löhti süüta, nagu sina kord lastid lehma kastelele ristikeenale ja pärast lõigati luumal magu maha,“ katsus Süri weel wiimast. „Aga olgu, mine sina talle, küll ma tuu kaerad järele,“ ning sõostas rehealla, Ets talle.

Reheall Süri furus käd küünarnukkideni salwe ning kobas. Jah, pudelid olid alles wiimseri, kaks neid oligi. Nüüd toppis ta taskud kaeru täis ning haaras kuhjaga kamalutäie ktsaks.

Aga wäljudes ta oleks peaaegu pikali jooksnud wäikese peretütre.

„Dähnen tibudele kaeru tuuma,“ mainis pisike asjalikul ja õigus-tatud toonil.

Lont wõttu, küll nüüd on äkki kõigil kaerte nälg!

„Säh, siin om sulle terve kamalutäis,“ kirus sulane ja kallas kogu noofi plika walmishoitud põlle sisse.

Nüüd aga waja kiiresti rutata talle, et karjapoiss wiimaks järele ei tule.

„No kas atlastid kaeru kaswatama wõi, et nii kawwaks jäid? Ja kus su kamalutäis siis on?“ olid karjapoisi esimesed sõnad.

„Beremits tulli tiil wastu, toppisid iist ära taskudesse,“ wabandas sulane, ruumale taskudest teri offides.

Seal hõitas karjapoiss taas:

„Ko kuhu ja jääb?“

„Uuta, ma otsin üles,“ lausus Süri taskudes ebasi kobades.

„Mis asja?“

„Masinka.“

„Oh, jäta nüüd masinka, oleme wahest ka inimesed,“ lõi karjapoiss kääga. „Tule kohe seia ja tiime suu sisse.“

Sui sulane oma tulemasinat — mis, muide, oli talle ainult uhkuse-asjaks ja muud ei saanud — ei leidnud, astus ta teise nurka, kus karjapoiss mugawalt lehis õlgebelt, peos tärnitud pudel, milles heltis kulla-karmaline wedelid...

Ning sellele järgnes kõik muu...

Njawaheemikul, mil sulane ja karjapoiss tallis „pinksiiniga“ „masinkasid“ täitfid ja endid kord ka „inimestena“ tundfid, istus peremees aida trepil ning töötas peaga.

„Sei, wanamiis, tule sisse!“ hõitas äkki perenaine tate läwelt.

„No nüüd om käen!“ mõpatas peremees. Esmese ehmatusega ta tahtis teha putket, kuid siis meenus talle, et ega pagemine ei aita, vaid teeb asja ainult keerulisemaks ja tahtlasemaks.

Saak ajas enda kädisehes püsti ning taarus läve juunas, kust perenaine juba tagasi tuppa oli läinud.

Peremehe peretuppa ilmudes sajad juba istusid lauas nagu kodus ning lõikasid suupisteks värsked härjasilmi.

Perenaine istus woodi serval. Ta näis külalistega olemat juba heas jutuhooos. Oli juba kõneldud talu floorast ja faunast. Ta siis olid sajad pärinud ka preili Alma järele. Neiu olemat nende hea sõber ja nemad, teades, et preili suwe weetnud siin, tahtnud teda üllatada ning tulnud teda linna miima. Kuuldes aga, et Alma hiljuti tagasi sõitnud, tegid lühikese otsuse sõita warsti edasi. Aga enne ometi oli waja teha wäikesed „aanispitsid“.

„Noh, peremees, wõtte istet!“ paluti sissetulejat wiisakalt.

Peremehel olid põlwed nõrgad, istumine oli kohe nagu kergenduseks.

Wõeti tagasihoidlikult napsu ja aeti juttu külwiist ja lõikuselt, ilmaft ja maast, kui äkki suurem mees, kes perenaisega alul juteldes oli preili Almaft olnud kõige rohkem huwitatud, küsis peremehe poole pöörduhes:

„Aga palju ta teile maksis kah?“

See oli Jaagule, kel waremaft jutuajamisest põlnud aimugi, nagu pomu ja poomise nõor!

Tont, nüüd on ta sees! Waat' kui katwamad, teewad juttu maast ja ilmaft ja äkki niisugune küsimine, nagu oleks neil juba kõik ta patud kui peo peal. Aga eks nad teewad ifka nii nagu kohtuski. Esiteks meelitawad, aga siis äkki prauhh, prauhh, ja oledki sees! Ifka äkki ja ootamatult. Muudugi, keegi on kaebanud, parata pole midagi. Ehk saab weel kuidagi meelitada. Beaasi, kui Türi suudaks pudelid enne ära peita, kui nad hakkawad läbi otsima.

Ah palju talle oli makstud? Kes tont neid kõiki weel mäletas? Aga Wäljaotsa Beedu oli hiljuti maksnud pudelist krooni. Saare Tuss tahetooibise eest kaks. Ja ta pahwatas puhfsüdamlikult:

„Kaks krooni,“ ja lõi filmad maha.

Perenaine seda kuuldes hakkas diendama:

„Mis sa wanamiis nüüd seletad? Kuidas kaks?“

Peremees ajas filmad jõlli ning pöördus toolil ringi oma küljeluu humas, nägu mihaft lõkendamas. Wsi I ä h e b kuradiks!

„No kost fina parembidi tiad?“ pahwatas ta.

Nüüd fargas perenaine püsti:

„Kuule, wanamiis, kas finul on siis temaga seljataga mehkeldamist olnud? Dige, seda ma pandsin juba tähelegi,“ kriiskas ta.

„Mis seljataga mehkeldamist? Mis pidi talle siis toimendama, kui Türat kodus põlnud?“

„Abemata, ifi abielumiis!“ röögotas eit ja katjus, et nuttes ukseft wälja sai.

„Eit on ogar, mina sain kaks krooni, mitte sentigi rohkem ega vähäm,“ punnis wana.

Saknad olid waidlust pealt kuulanud, siud ammuli. Wiimaks sai tuseadam mahti küsida:

„Kas kaks krooni kuus, wõi kaks krooni..?“

„No ega ta siis kuudeksaupa kartsu wõtmas ei käinud — hõ!“

„Kartsu wõtmas? Kas ta siis káratat ka tarwitas? Meie teada on ta farm karklane,“ päriti lohkunult.

„Karm karklane — hõ! Tohoh toredad!“ torises peremees, kel juba kõwa kilt peas oli. „Waat kus mul karklane? Küünis peo ajal wõttis nõnda, et wõetud oli — hõ. Ta ju siin ümberkaudu tumbud kui tugew joodik.“

„Mis? Kes? Kellest jutt?“

Nüüd süttis peremehe wiha:

„Mis te — hõ — wiil targutate? Tulite isi ju seba tujuloosjat otsima ja nüüd teete, nagu ei tiaks mitte kellestki!..“

Wõlemad saknad kargasid wihasena püsti.

Wanamehel oleks wõinud haprasti minna, kui samal hetkel poleks kõõgisti kuulnud kolinat ja lallutamist, mis rõõwis taaswiibijate tähelepanu.

See hiljem tõugati uks walla ning sisse tuigerdas sulane Jüri, täis kui puff. Ta lallutas omaette Antju-pollat ning saksu tähele pane-mata taarus tahatuppa. Ukselt ta hüüdis:

„Peremiis, tule — õ! — õkwa seia! Muul on sulle — õ! — kõnelda.“

Wanamees ei lastnud seba endale kaks korda öelda. Juba ta oleks nagunii sulasele järele käinud pudelite asja kuulama.

Kuna saknad jäid laua ääre püsti ning wõhtisid teineteisele otsa, peremees hüppaski tahatuppa ja sofistast sulasele, märkamatuks, et wiimane oli täis kui tina:

„Noh, kas soid ära peita — õ!“

„Sain — õ.“

„Kuhu?“

„Sinna kust kiigi kätte ei saa.“

„Kuhu? Siis tian läbiotsimisel ettemaatlik olla — õ.“

„Põle — õ! waja ettemaatust.“

„Uga kuhu siis?“

Sulane watsutas kämbлага kõhule ja ütles:

„Wats!“

„Oh ja wõrukael. Kus nüüd nuu wiis krooni?“ káratas peremees, unustades, et saknad peretoas wõiwad kuulda.

„Mis wiis krooni?“ pöruatas nüüd ka kuraasi sattunud sulane waiju.

„Kus minu w i i s k ü m m e n d krooni?“

„Mis wiiskümmend krooni?“ wõttis peremees riiu wastu

„Saamata pall — õ!“

„Pall — õ! Mis ju pall seia puutub?“

„Pall puutub siia — õ! — wägagi hästi! Omme sõidan linna —

õ!“

„Mis süna — õf?“

„Ja sulane kätatas üle maja:

„Sulane kosjal...“

„Õf...“

„Õf — õf...“

Lagutoa üks fisti äkki pärani, läwel seisis kõhnem jaks, näost
sinine kui sinikas, karwad turris turjal:

„Pea poisj, anna seletust!“

„Ja samuti teie, peremees,“ jähtvas tüsedam üle rohnema öla.

„Siin talus asjad ei näi korras olevat. Waja seletust, mis siin piigaga
õieti on juhtunud?“

„Mis piigaga?“ päris peremees.

„Meie piigaga, kes siin juwtitas.“

„Kust te teda tunnete?“

„Lohoo kurrat — wõi m i n a ei peaks tundma!“ rõõgatas paksem
jaks.

„Siis te samagommi ei otfigi,“ lõi peremehe nägu särama.

Seal ilmus äkki perenaine ja pani undama, kuna jaksjad tõmbusid
tagasi.

„Siiri, kus karjapoisj?“ hõikas perenaine.

„Karjapoisj reheall — õf — kapaakl. Tema enam — õf — ei tee
kurja kellegile.“

Perenaine tormas wälja.

Saafasad aga peretoas pidasid omawahel nõu ja pahwatafid lõpuks
naerma. Wemblad olid nad mõlemad ja walnis igasugu karutempudele.
Seepeale nad fiirdusid taas tahatuppa, tõsised näod ees, ja pikem ütles:

„Poisj peab meiega kaasa sõitma, et loosse jelgust tuma.“

„Aga kuhu — sõnnikuwedu jääb?“ kõhtus peremees.

„Täna on laupäew ja hommedõhtuse sõiduga saadame tagasi.“

Sulane oli wahapeal woodi serwale wajunud, aga niipea kui
taipas wiimaseid lauseid, ta teritas kõrwu ning hüppas püsti. Sinna...
Sinna, kuhu ta fogu aeg oli ihanud. Kurat, kas nüüd poleks joodne
juhust kaduda kaugeemale.

Peremees, hea meel, et jaksjad polnud talle põrmugi hädaohtlikud
ja et poisj nõutakse waid pühapäewaks, nõustus kohe.

Maasiti peretuppa ning Saaf lõi kapist koguni ehtjat riigiwiniagi.

Sulane aga kasutas momenti ja oli wäljas nagu tuul. Ta ruttas,
põrutawat wiidest peagu laineistunud — üle õue aida laska, kus asus
tema „wigwam“ ja fogu maine wara. Siin tuhnis ta põhufotist wälja
oma tohutu kasti wõtme, awas weimewaka, haaras koti fogu rahaga,
tõmbas paremad maariidest watid selga, tõkatisjed säärikud jalga — ja oli
walmis. Raha toppis põuetasku. Renalese summalese. Saada olew pall
oli selle kõrwal wilets kopikas. Siljem ta aga nõuab sellegi wälja ning
laseb kasti saata järele. Kattis polnud peale pesu midagi nimetamis-
määrset.

Ja laski alla tulles ta kabis juba otjekohe sportauto tagumisele
istmele nagu jüगतasse lohwisse ja jäi seal norstama.

II.

Sulane Züri ärkas raskesti rappumiseft; ta hüples auto tagumises pešas nagu känguru poeg ema kõhukoopas. Alul ta ei taibanud, kus wiibib mõi mis lahti, ning juwatšes külje alla keerata teijed ribifondid.

Siis lõi talle äffi nagu puuga pähe, mis õhtul kõit oli jündinud ia mjs ta oli läbi elanud. Praegu aga ei näinud ta enda ees midagi, peale pimeduses möödawilksatavate telefonipostide. Kus ta wiibis?

Seepeale meenus õhtune jooming tallis ja kõit muu, mis järgnes.

Nüüd on ta siis teel sinna linna, kuhu ta kogu aeg oli kippunud. Ent järgmisel õhtul nad ju sõidutawad ta tagasi maale! Do, jeda ei tohi jündida!

Auto kihutab pöörase kiirusega; mahahüppamine osutus täiesti wõimatuks.

Züri oli oma plaaniga püsti hädas. Ent auto äffi peatus otje tejet maanteed: eemalt kostis weduri wile... Ja osawa hüppega oli Züri autoft wäljas, tejet maantee madaliku — kraawis. Las jaksad sõidawad nüüd edasi pealegi!

Ja niipea kui rong oli möödunud, pistiski sõidul täies kuraajis edasi üle roobaste.

Udeel...

Züri ronis kraawist wälja. Taamal paisjfid tuled: linn polnud enam waga kangel. Ja ta hakkas tuledes juunas wantšina, teades, et ära effida enam kuidagi ei mõi. Teel jattu wastu ja sõitis järele mõnigi auto, pritsides üffitu wanderjelli üle poriga, nõnda, et linna jermale jõudes mees nägi wälja nagu wändatud käia-kwi.

Agulis oli liikumine hilise aja kõttu juba waiunud. Minult mõni üffit omaette pobijew kõrtsikultuuri harrastaja weeres Zürile wastu, lõug wastu maad.

Alga mida sügawamale linna jüdamesse, jeda keerulisemaks muutus tänawastik. Süflemine tihenes; reflaam-tulestik helendas wastu tumedat taewast. Säärikus julasest möödus elegantšelt rõiwastatud daame-härrasid.

Säherduseft firewast ümbruseft segadusse jattunud, Züri lõpuks seisatas ning waatas ringi kuhu minna? Jah, kuhu minna? Ühesugune oluford iga ülmataare pool.

Seal filmas ta tüjedat nelinurkset filti: „Hotel-restoran“. Nord prowintšinnakejes ta oli õõbinud jäärase nimega asutises. Ent siinšes näis tema jaoks olewat liig õhtrakt walguft ja wallatust.

Lohoo hullu, kuhugi ta ometi peab õõjeks oma pea puhkama panemal! Juba hakkas wilugi ja pealegi — põjmelus.

Siirdudes taas edasi ja läbistades poole linna, ta wiimaks peatus ühe samalaadse asutise ees, mis näis jüngem ja tumedam, kui kõit eelmised, ja kuhu ta arwas tohtawat tõsta ta omašuguse ihu ja hinge.

Ta lähenes wiletsalt walgustatud kangialusele, läbistas selle tunneli ning astus trepist alla, kusjuures waiwale jäid talle jäljendid number 43.

Sarjumata käsitama tawalist wedru-ust, ta jurus kogu kehaga jelle ühele tiwale ning lendas järgmisel hetkel garderoobi šifemusse, kus

langes ühele mehele otse sülle. Seepeale mõlemad kukkusid aumäärt ihweitjeri jämedate jalgade ette põrandale siruli nagu sittaas. Wiul, mis mehel kaenlas oli olnud, lendas jealjuures laias kaares eemale.

Saatus tahtis, et Jüri tulewane „linnameheelu“ juuresti pidi rippuma ära just sellest joobnud wiuldajast, kelle otja ta äsja oli kornistanud.

„Saatana karujell, kuhu ja tormad — hõf?“ röögatas wiulimees, etid kápuli ajades.

Jüri aga lamas ehmatusest poolfange, jäfemed laiali, partetil kóhuli, nii piif ja lai kui ta julaskit kere wälja andis.

Samal ajal, mil wiuldaja käis kätte õngitjemas oma õiljat instrumenti, haaras hüglane-ihweitjer julasel Jüril kraest ja seljalõpust kinni ning tõstis mehikeje ufje taha nagu uppunud kassipoja.

Säärane labane protseduur ajas Jüri peasti wiimase wiinauma. Ta upitas enese püsti ja raputas end nagu ivoest wäljunud karjatrants. Mis oli juhtunud? Mits oli ta siit kantud wälja? Ta tahtis ju ainult ööbida ja wõis maksta, makstu mis makjab.

Juba tahtis ta uuesti awada ufje-tiima, kui talle wastu wajus jama mees, kelle kaela ta weidi aja eest oli langenud — toosama wiuldaja, must kasti káeotjas.

„Hõf — wend, kaome ära, ega täna siit enam nagunii midagi ei anta,“ hüüdis ta Jürile. „Aga tule homme tagasi!“ liisas.

Jüri jai tähelepanelikult. Ometi keegi, kes mõistlikult mõtleb! Ta ees seisis kleenuke noorhärä, kel piifad juukjed ulatasid wälja musta, laiatbeerelise kübara alt jalkus loffidena nagu puudelkoeral.

„Siidwä itki antas,“ mainis Jüri hädijelt.

„Seda kõige wähem,“ muigas madala káswuga wiuldaja kasti kaenla alla kóhendades. „Aga kui teil kere nii hele on, siis — hõf — hüpake minu poole jisse,“ jätkas silmi jõllitades, „ja — hõf — mu laias abi — abielu woodis mahume magama ka kolmefesi.“

Sulasel käis wáarin üle ihu. Brrr — küll on aga linnas keni, heldeid inimesi! Aga küll ta parajal ajal oskab põrandale pugeda.

Wiuldaja oli ümjest purjus ja seisis waewalt jalul. Tä nawale jõudnud, Jüri haaras tal toeks káewarrest kinni. Kus see mehike elutjeb, seda Jüri, muidugi mõista, ei teadnud. Ega teadnud praegusel momendil — wiuldaja isegi...

Kui mehed nüüd sihitult ligi tunni ringi olid uidanud, endid teineteisele tutwustanud, ja omawahel mõnegi ülemaailmje tähtsujega probleemi lahendanud, omamoodi muidugi, jõudsid nad wiimaks kuhugi raudtee ääre.

„Do, nüüd tean, kus wiibime,“ katkestas wiuldaja äkki keskustelu ning peatus, pea püsti. „Siinjamas asub ju — hõf — jaam. Ent jaamast on meile — mitu kilomeetrit — elan hoopis teises kandis.“

Siinjamas kihutas wanderjellide ette põrijem trosta.

„Egeh, number kahetjakümmend kahetja wiist,“ jorutas wiuldaja, waewalt pilku heites jásakale hobusetronule. Ja müksas Jüri: „Number kahetjakümmend kahetja wiistab oma kolm kilomeetrit nunnis. Siirus!“

Uga kui number viiskümmend kolme neetu, siis pole midagi parata.
Ja trostasse tohides: „Raje käia!”

Züri, kel harjunata käimisejt kiwisel trotuaaril jääremarjad juba olid nurjunud, arivas, et kui juba sõita, siis sõita lohe autoga. Saab warem tohale ja nagu yhtem kah, wõi nii; olgugi, et pimedas wähe tähelepanu äratab.

Skuid jeepeale wastas wiuldaja hooletult:

„Mõned autojuhid ei tea mu aadressi. Olen ise majamunbri unustanud, kui ma jeda kunagi üldje olen meeles katjunud pidada.”

Sellesga oli jutt otjas, number 88 keeras otja ringi ning „sõit” läks lahti jüdalinna suunas, refleamiist järeawail tänawail.

Südatinna jüdames, ühel futjal kiwiaeegjel tänawal, keset kõrgeid, terawipulisi kiwunaju nagu jügawas mäefurus, peatus sõidut — ilma et futjarile märkugi oleks antud — kitja esiukse ees, mis üleni oli otjekui tapetseeritud walgete siltidega. Sildid raswaste tähtedega jutustajid doktorijt, wannutatud advootatidest ja muijst asjameestest. Züri film neid praegu waewalt märkas panna tähele. Mõnejt kõrgemajt ainiast tumas ruloost warjatud tume tuli ja kuskilt weel kõrgemalt kostis Doonar waljs, saadetud otjekaudu linuueed wiinist, wõi weelgi fauge-malt. Uga jeda Züri taipas niijama wähe, kui märkas film.

Sarjunuise töttu Züri astus sõiduki peatudes trostast alla ning jäi kõnnuteele ootama, mis edasi saab?

Wiuldajal kõrgelt ronimine oli nähtawasti keerulijem probleem. Esimejes järjekorras libistas ta alla oma palju orjata jaanud inju-
mendi ja alles siis hakkas hoolitsema enda eest. Ent warske õhk on joonule wayest jama, mis jurmanõisietule tarikas mürki, ja nõnda ei jaanud õnnetu wiinaohwer oma maijet „mina” kuidagi walitseja; polnud enam jaksu.

Et jee protjeduur näis liig pikale wenimat, siis woorimees ije astus putilt alla, haaras muusitu julle nagu beebi ning tõstis ta kõnniteele, kus lasus kandami wajuda istuma niistele kiwitrepile.

Sel ajawahemitul Züri toetas maja seinä, tardunud nagu hüpnotiseeritud kanade kuningas — kuff.

Sõiduarwet küsimata ja junnalaga jätmata, ronis futjar uuesti puffi ning hobusenäjs hakkas jundimarult lõnkina järgmitje põik-tänawa suunas.

Nõndawiisi, Züri nõjatus totta ilmega maja seinä wastu, pill mõttetult kiwinüüridel; kameraad aga isius kõsjuwajunult paetrepil, jalad wälja sirutatud, lõug wastu wiulijst läikima hõõrutud pintjaki jütu, ja norstkas nng nojijes läbi nina ja suu nagu rikkis raadic.

Sündmuste käit oleks siin nõndawiisi peatuma jäänud määramata ajani, kui poleks olnud jeda õnnetumat wiulikasti.

Äkki kostis wali mürts ning müriju peale mürijuw sõim:

„On ikka pöršjad! Ei jaa enam sammugi astuda, kui sul mõnda komistuskivi ei ole ees. Kas peate miind haneks, igawesed kalkunid?”

Niijugused tuttawad, kodus, igapäewases elus tarwitusel olewad koduloomade nimes, töid Züri ühel hõobil meelemärkujele. Esimejes järjekorras wedas ta juu ammuli ning haigutas mesimagusalt, julle

Jürile meenus pungis pain oma põue taskus ja tal seisis juba teele, et: — Oh jummal, mul jeda wa rahja puru om taskus külland —, ent daam õnnekombel ei andnud talle mahti jeda õnnetut mõtet wäljendada, waid kamadas karmilt:

„Siin on wõtmed. See suurem on paraadna wõti; see õhuke laast suruge korteri ukseesse number seitse, ja see pisike puškshödwel siin awab Ruudi toa ukse, kui see üldse lukus on.“

Nõnda deflameeris daam ning ulatas Jürile wõtmeimbu.

Jüri ei puigelnud wastu, ja mis tal puigelda oligi? Peaasi, et ometi lord saab ulualla. Ta haaras wõtmed, walis neist suurima ning amas esinõu. Wiinul aga asetati alla kaja nurka, kuhu Jüri sellele hiljem pidi järele tulema. Kuna daam uft pärani hoidis, winnas Jüri, tugew talu ori nagu ta oli, kõhetu kogu oma turjale ning puges läbi ukse-awause kotta. Wahepeal daam oli wajutanud kuhugi salapärasele nupule, millest oli süttinud helewalgeks kogu trepiteefond.

„Solmandal korral, wafemat tätt!“ hüüdis daam ülestõttajale weel järele ning lihas: „Mul pole tema tühjaga niipalju aega jännata. Sõ kipub hommitusse ja peigmees jooksis mul minema. Lähen otsima.“

Jüri jeda kuuldes wõpatas kangeks nagu Loti naine: — püha jummal, peigmees jooksnud ära?! — Ja igalpool õiglane abimees nagu ta oli, hüüdis ta daamile üle õla:

„Dodake weidi aega, ma wii ärra üles, siis tulen appi otsima!“

Uga all uks juba paugastab finni ja Jüri oma elawa lihastandamiga jäi tejet trepikoda üksinda. Nüüd ta oli sunnitud tegutsema oma-pead; lahke daamike tänawalt, see pisike õnnetuks, oli läinud tagaajama oma plehtupannud „peigmeest“...

Jüri astus kõrgemale, iga sammuga paar jalga taewale lähemale. Ta ei tohtinud rutata, pidi hoolega jälgima korterite numbreid.

Sõudnud juba üsna kõrgele maamunalt, ta nägi parajasti weel korterinumbrit „5“ — kui korraga walgus kustus! Automaadi til-taf kostis weel mõne sekundi, siis walitses trepikojas täielik waihus ja wiffane pimedus.

Wida säärasel äkilisel juhtumil ette wõtta? Tawaliselt ei midagi muud lihtsamat, kui uuesti wajutada automaadi nupule. Aga paraku, mis teadis maal ülestaswanud julane Jüri automaadist wõi selle nuppudest?! Ja tal polnud taskus mingihugust walgušetefitamise wabandit, ifegi walgumihilit mitte. Leidub tolle wiuldaja taskudes mõni tiff wõi tulemasin? Arwatawasti, sest kõrtsis Jüri oli nagu näinud mehe hambus paberosifloni. Tarwis seltsimees waid läbi otsida.

Mõeldud — tehtud, ja Jüri asetab oma kangestanud kandami jahedale trepikojale, istutas ta seinä najale ning hakkas tuhniäma tema karmaneid.

Ta furus käed teise pintsaku taskudesse ning leidis sealt eseme, mis kompaniise järgi otustades tundus piff ja peenike, üks ots kumeram, teine tõnsim. — Nagu oleks küünla jupi moodi, wiskatas Jüril mõte, — mis, tont see mees ometi j e l l e g a teeb?

Ta pani salapärase eseme trepiastmefe, kuna taskudes tundus weel wäiksemad atribuute. Seal leidus muuseas punniwinn, paar forti,

tükk nädalat taigent, millest lõhna järgi võis aimata juustu, ja lõpuks — peotäis tuletikke, aga — ilma toosita! „Kurast, küünal om, tikud om kah, aga — tuld ei ole!“ kirus Süri poolvalju ning raputas maas-lamajat nõnda ägedasti, et selle tarf pea kolljatas vastu niisket müüri. Wiist see töigi meie miuldajale tema wainuanded tagasi; ta hakkas alul ümifema, siis õhima-ahkima ja lõpuks ka jäsemeid liigutama. Süri oli tegemist, et mees trepist alla ei weereks ja kuhugi pimedusse ära ei laoks. Olgugi, et temast põlnud praegu vähematti abi, tundis Süri, et kui selles waituses kaob ka jeltfiline, siis ta siin sureb nagu haua põhjas.

Õhkimine ja ägamine tugewnes üha.

„Ära Plutund, ärlage üles!“ kähises sulane, lootuse-natuke südames.

„Är — ärlage, kui wahid hüüdwad...“ jorutas seepeale miuldaja tuttawat koraali. Ja end täpuli ajetades:

„Tume on...“

„Om küll.“

„Miks siis walgust pole?“

„Luli lõppis är.“

„Miks ta lõppes ära?“

„Lõppis nii järsku, et äkki aga olli kustunud, ja me jäime pimmesse.“

„Wajuta nupule!“

„Mis? Keda?“

„Ukse kõrmal — hõf — on nupp.“

„Kus sii u'ks om?“

„Wõta mu karmanist taskulamp ja waata.“

„? ! !“

„Wafalus taskus — hõf — peab olema.“

„Mh sii küünla muudi asi wõi?“

„Elektriküünal jah, kui nii wõib öelda.“

„Sii olli küll, mis nüüd äda?“ Sa Süri hakkas käsikäudu kobama trepi astnele jäänud taskulampi.

„Aga ma ei lewä inämp,“ hädaldas ta natukesel oia pärast. „Siin te firutasite ja wähtresite, mudugi kuffus trepist alla.“

„Kuffu ta mu taskust trepile sai?“

Nüüd oli Süri pigis; teine wiimaks taipab, et ta oli tema taskuid rewideerinud.

„Lamp wiist kuffus juba all u'sse juures taskust wälja, kui ma teid üles taskisti,“ katsus Süri päästa, mis päästa oli.

„Mh lamp kuffus all taskust wälja, ronis siis trepist üles meile järele ja kobis taas alla tagasi. Nõnda wõib mõista sinu jut...“
Lamp pole warem iial niipalju jartju täis olnud.“

Wilema arupidamise järele tõmberdadi laiaft trepist majaford gemale, kusjuures Süri, et mitte jääda saatusel hoolde, haaras kämbelaga miuldaja kuuw sabast kinni, nagu uppuja õlefõrrest. Wiimaks ometi oli jeltfimees esimesest uimast tõibunud ja sulane astus ta järel nagu truu jünger kunagi.

Rolmandale korrale jõudnud, eestvedaja peatus, kobas piki seina, wajutas peoga kühugi ning äkki saabus taas valgus. Ühtlasi algas automaat oma tik-takki, millele wiuldaja hakkas kaasa wilistama tuntud wiit tik-tik-idital."

Ere valgus lõi Süri järsku reast wälja. Alles piffamisi, ajawahe-mikul, mil wiuldaja taskudes asjata otsis wõtit, harjusid ka tema filmad. Nähes jeltšimehe liigutusi, ta otjekohe ulatas oma taskust wõtmekimbu.

Samuti nagu all esiuks juures, oli ka see fiskekätt jinn lapitud mitmete-setmete plakatite ja lapikutega.

Saanud wõtme juure kolinaaga lukuauku, pohmelusest jõuetu muu-silamees nähtawasti ei suutnud muuki keerata ringi. Ei aidanud jinn wandumine ega hammaste kiristamine.

"Si — hõl — liigub, sinder, raskesti nagu rasketaalumehe meel," oigas ta. "Olen ikka ja igaford lahti saanud."

"Dot', pot', las ma katsu kah," oli Süri kohe abiwalmsis.

Aga waewalt sai Süri wõtit katsuda, kui kais kaks rakju: esimene kuulbus automaadist, teine lukuaukust: tuli kustus ja — wõti murdus!...

Hekkeks järgnes hana waihus.

Eiis ütles üks:

"Dunkell! Wajuta nuppu."

Wastus:

"Küll ma wajuta."

Ka Süri wajutas nii kuis oli jattu.

Aga trepikoda jäi endiselt pimedaks. Selle asemel lõi kustil kangel, teiselpool ust, rõhkama plärisew elektrifell.

"Isсанд! Sa wajutad walele nupule!" oigas wiuldaja.

Ta ei jõudnudki enam õiget nuppu üles otsida, kui uks awanes ning läwale ilmus wanamees, kaapas hall kikk-habe.

Wana hekkeks tunnistas mõlemat fiskekuningjat ning, ära tundes oma üürilise, tähendas muiates:

"Täna nii kaine, et ei märganudki, et uks oli juba lukust lahti keeratud?"

"Dot—ootate tütarlapsi — ptüi — tütreid koju tulema wõi?" püüdis üüriline wabandawalt asja fildedamaks teha, tähendades pere-mehe täisealistele tütardele.

Ta aga ei tabanud märki, sest wanamees, äge nagu ta oli pingutawast tööst oma wahetalitusbüroos, kätatas kirjalt:

"See ei lähe teile korda. Sa kes see koljat teil täna kaapas on, aah?"

"Mina ise olen Laawet, jellepära. Garuldane kofusattumine, et ole?" mõõnis muusik, "koljatit" enda järele fiske wedades.

Wanamees mühises veel midagi krõbisewat oma halli habemesse, kuid Tom Swaheri kuulnad "prohwetid" neid manamisi enam ei kuulnud, waid olid juba kadunud kaugematesse regioonidesse, pifa ja pimedade wahetjoja tõppu, kus asus härra Bluthundi üüritoa uks.

Uks seisis praokile, nagu tawaliselt ikka ja alati, kuna see wettinud pindade tõttu üldje enam tinni ei läinudki.

Ust pärani lüfates ja sisse komberdades Süri sai toast eiteks sel-
lise mulje, nagu oleks ta astunud Willemäe talu tagasahwrisse. Wastu
lõi niiske, läpastunud leht, mis haiges toiduainete ning õlle järele.

„Wajuta — hõl — see „Edisoni ehmatis“ põlema,“ käjutas
wiuldaja.

Süri aga oli neist wajutamistest juba nii pehmeks tehtud, et eh-
matusest lastis wõtmekimbu kolinal kikkuda põrandale.

Seda kuuldes tähendas wiuldaja:

„Wean kihla, see polnud eht kahetsoonine. Kuradid, waejeks wae-
wawad õige inimese oma walerahadega.“

Et Sürist ikkagi tuletegijat ei saanud, siis sirutas wiuldaja ise
oma wiis sõrme pea kohale, kotas seina ning wajutas oma „wigwami“
walgetks.

Süri filmade ees awanes päratusuur tuba kahe aknaga, millel
puudusid kardinaid. Kuid arwestades kraamiga, mis siia hunnikusse
oli kuhjatud, pidanuks ruum olema wähenalt poole suurem. Kohe
üks kõrwal asus tohutu wanaaegne puust abieluwoodi, warjatud lille-
lise riidest firmiga. Laamal paistis koidest puretud kollane tahwel-
klawer, millel lebas hunnik pappkaantega noote, segamini nagu taewast
kukkunud. Keset tuba päratu neljakandiline linata laud, kuhu wõinuks
mahutada ümberringi tofina külalisi ühes lastega. Wajatu seina ääres
oli must kummut igasuguste fotodega eelmisest sajandist. Neid esemeid
tabas Süri pill esimejena. Ent siin leidus peale selle esemeid, millele
ta nimegi ei osanud anda. Muu kribu-krahu hulgast wõis weel wae-
walt ära tunda paari ümmargust lauakest, pooltofinat wäljawoolituid,
kuid purunenud tugitoole, rebenemud sohwat ja klaasideta raamatu-
kappi. Siis weel muid wähemaid esemeid, mis ligadi-logadi seisid üks
siin, teine seal, otstarbetult, kas maas põrandal wõi firewil seinal.
Mähtawasti korteriperemees oli siia mahutanud kogu oma üleauruse
wallaswara, mida ta ise ei tarwitunud, ning asustanud siia oma kõi-
kambri.

Minuse moodne ese oli laual asetsew pudel, poolenisti täidetud
asuniku-„asjandusega“, millesse oli torgatud punane roos. Wiimane
oli aga kangest rammujoogist uimane ja wajunud nukralt longu.

Müüd tagasi meeste juurde.

Tuba walge, wiuldaja taarus tolle iganenud kummuti ette, tõm-
bas ülemise sahtli wälja ning pistis kää seejuures püskitaskusse, nagu
midagi otstides.

„Ah tont! Olen juba saanud õpetust. N e m a d wahetewahel r“
wihwad mind, minu olles purjuspäi. Rõõwivad seejärest, et ma ise
neile kunagi midagi pole annud. Sa ma pole annud, sest et ma neid
pole wajanud. Wahest pistan meelega mõne krooni tasku, et las neil
olla ka üks hea päew, nad ju nagu inimikesed olla peal, „kust ta saab,
mis ta jõõb?“. Gale hakkab.“ Süri poole pöördudes: „Aus mu
wiul on?“

„Wiul jäi alla usse taha.“

„Kurad! Kuidas see tohtis sinna jääda?“

Süri siis seletas, millistel asjaoludel wiul sinna oli jäänud.
„Tuun kohe ära,“ lihas ta.

„Palun. Sa waadate, kas mu taskulamp, mis täna uiwõrd järtju täis on, on ka juba taas ülespoole kobinud?“

Sa tõepoolest, niihästi taskulamp kui ka wiul olid parajaks ajaks üles jõudnud!

Seft kui Süri eesujest wäljus, kohtas ta läwe man kahte daami, ühel käes wiul — teisel lamp.

Daamid jäid hetkeks wõõrale järele wahtima, siis üks neist hüüdis Süriale järele:

„Doormees, kas teil paraadna wõtit on kah?“

Süri peatus kohmetuna.

„Üks wõt—wõti jäi ärra Blutundi tuppa.“

„Aga te ei pääse ju siis wälja?“

„Ega ma wälla tahtndki, lähan alla ärra Blutundi wiulit är' tuuma.“

„Siin jee ongi,“ möönis pikem piiga ning ulatas instrumendi Süri kätte.

„Sa jee siin on ka muidugi härra Bluthundi omandus,“ lausus tüsedam tüdruk, surudes noormehe pihku taskulambi.

„Sälle humaanses meeleolus,“ pomises pikem tüdruk; „nii siis peab homme ta tuba weidi tuulutama.“

Ning daamid siirdusid oma buduaari.

Süri aga läks tagasi tупpa, kus wiuldaja ta üllatunult vastu wõttis.

„Kas ma wahpeal magasin wõi?“ jäi ta Süri otja wahtima.

„Mõlemad ollid u'sje juures,“ tähendas sulane.

„Island, kas siis näen und, wõi? Kuidas nad üles said?“

„Et oma jalgel iffi,“ inestus Süri omaforda.

„Oma jalgel? On's nad nõiutud, wõi?“

„Nõiduslikult kenad ollid küll teesjed.“

„Kes „teesjed“?“

„Teie perimehe tütrid ifi.“

„Pagan wõtku, siis neil on jälle teada, et olen täna nāsfus. Oh! Siis mu häärber on homme taas nii, et ära astu sisjegi.“

„Nad lubasime omme äärbäri tuulutama akate.“

„Just. Sa kui nad siin tuulutawad, siis on tuba kõiksugu oddõride lõhnu täis, mis mu ninna ei mahu, nii et jüda läheb pahaks,“ lõi wiuldaja käega ning istus kummuti ette toolile.

Saanud oma waldusje wiulikasti, ta hoolikalt awas kaane ning jurus peo ühte wahesje.

„Puhja peenifene puru,“ oigas ta kõrtfis jootrahaks saadud metalli tõlistades.

Süri, kes uudishimust aetuna lähemale astus ja kaela pikaks õien- das, awaldas ka oma arwamuse:

„Puhja peenife puru jah, nagu meie muti munarahad...“

Seepeale wiuldaja tõstis kamaluga sendid jahtlisje ning tähendas õpetlikult:

„Olen juba saanud nülvida. Taskus ei tahi hoida pennigi. Wiulifastist need neitsid aga ei tea otsidagi.“

Ta püüdis raha üle lugeda, kuid see wäsitas waesefese ajusid niiwõrd, et jäi selle toimingu juures tasapisi tuhkuma, üks käsi rõõtsakil jahkli serwal, teine rippumas jõuetult külje kõrwal.

Süril ei jäänud teha muud kui tõstis elutu keha woodisse, kuhu mees norinal magama jäi. Siis wiskas endolgi pintsaaku seljast ning mahutas ka oma talupojaliku kere linnamehe kõrwale pikali.

Weel kuulbus tänawalt mõne joobnu jorin ja siis uinus ka meie wäsinud sulane õiglase unne.

Aga kolmandast salapärasest isikust — wiuldaja küljeluuist — kes fiinsamas koikas pidi pöönutama, seni polnud kuulda-näha tihku ega lahtu ...

III.

Pehkinud puumaja aguli serwal, piiratud madala, wärwimata planguga. Mias, otse maja ees, kasmab, ei tea mis ajastust, iidne kast, mille otsjad ulatuvad kõrgele teise korra akendeni. Kusub too majase tänawanurgal, tuule ja wihma piitsutada iga nelja kaare poolt. Sme, et see mõne suurema torni puhul summulid pole kukkunud. Miasst wiib „paraadna“ kotta, kus käimlad on kõrwuti panipaikadega. Siit wiib kitsas, nagisew ja kagisew trepp mõnikümmend jalga kõrgeemale. Trepi otjal kaks ust, üks wajakule, teine paremale. Paremat kätt ukkel luitunud kaart: Kadri Redise. Kaardi all pisike sedel, tindiga kirjutatud: S I m a O s m a n. Üksest sisseminetul awaneb silme ees ühe-toaline korter, pliidiga, kahe tohutu aknaga, millel punduvad kardinaid; ei tea, kas seepärast, et tuba kartis pimedust, wõi et perenaisel kardinaid üldse polnud. Akende kõrwal ripnewad waid ajalehetohklad, mis õhtu saabudes kinnitatakse nõeltega. Keset tuba korjinajal, mille ülemine osa niiskuse tõttu on tõmbunud kollakalaignulijeks. Waiu nähtawasti on tahetud kuidagi katta walge pakkimis-paberiga, kuid seegi on aegselt jooksul tuhmunud ja suitsunud — ripub nüüd otjapidi alla, rohkem inetuseks kui iluks. Odawad tapetid on kohtadelt, kuhu päike paistab, pleekinud, nurtadest rebenenud ja kohati lutifate ja munde nutifate mustusest määrdunud. Lagi, nagu põrandki, pole mitmelsetmel ajal näinud muud wõõpa kui nõge ja tolm. Kahe akna wahel asub kitsas, nurgeline laud, kaetud ajalehega. Samas koplita ja wigase klaasiga petrooleumilamp ja aknaklaasist peegel. Paremal seinas weeres kitsas, plekkrauast woodi aukliku, wateeritud waibaga. Pliidi kõrwal filmapefukaufis loputamata toidunõudega. Seinal mõned riidedalkjud. See on kõik. Rogu wärf — Kadri Redise wallaswara.

Teda ennast, jeda Kadrit, pole praegu kodus. Pole weel turult, kus sibulaid müütab, koju jõudnud. Kadri on juba wana, põdur eideke, ei jõua palju käia, aga omnibussele ei raatki ka raisata.

Nii on lugu Kadri Redisega ja ta wallaswaraga. Aga ta korteriga on — üks imelik konts.

Seest toas asub weel teine „korter“. Seegi wälimuselt pole palju parem esimesest. Asub wajakus seinas, aknapool nurgas, warjatud luit-

tunud firmiga. Sirmigi raamide wahet täidab ajaleht. Nähtawasti päris kultuurne ja moodne rahtuaz; igalpool, kuhu waatad — ajalehed. Ajalehed atna ees, ajalehed tapeti aukudel, ajalehed lauad, riikil ja firmi raamis. Wäga wanad ei olegi, waewalt mõned aastad.

Nõnda on allüürniku „forteri“ wälinuus. Kuid firmi üht poolt eemale lükates ja sisse piiludes awaneb hoopis teine pilt. Neli tüsedamat eset siin leidubki. Kui esimenes korteris domineerisid ajalehed, siis siin domineerivad — paff-kastid. Paff-kast lauaks, mida katab wäljaõmmeldud lina; paff-kast istmeks, millel lame diivanipadjake; paff-kastidest ase atlassüdiist waiwaga ja paari paraja padjaga. Mõis-tagi, kogu see kastide rodu wõtab enda alla tohutupalju tühja ruumi, aga ega see ruum polegi nii tühi. See on tulwil igajugu fleite, peent pesu ja muud riideid; kõik puha moe wiimne karje. „Saual“ rodu puudri-karpe, lõhnaõlipudeleid, owaalne peegel, kammid, maniküüritarbed, lõinõelad, huulepulgad, küünekäärnid, ripsmewärwid, sõrmused ja muud rõngad. Ülekujutatud tualettklaud, kuid puudulik buduaariks.

Neljas ese siin wigwamis on preili Alma Osman ise.

Alma annab Kadriks kuuks krooni kuus; kogu korter maksab üheksa. Alma wiskab hommikul hinge alla klaasi piima ja õhtul teije. Lõunatab odawas jöögipoes, kus wõtab poole portsjonit suppi wõi pool praadi, nagu juhtub. Sealjamas aga jääb tänawal uhke kosmeetikawõi moeäri witrini ees peatuma; waatab ja kalkuleerib, astub sisse ja ostab toosi puudrit — wiis krooni karp, wõi siidaluspesu — kaks-teist krooni komplekt.

See ongi, mis Alma oma kuuekümneprooniise palgaga elab nii tehwaades oludes ja ei lähe püstijalu rikkaks.

Tänagi preili Alma kawatseb hakkama saada uue ostuga. Kogu ta olemusest paistis teatud ärewus ja kihewilolek. Kuu lõpp lähedal, rahanatuke otjakorral; jah, weel see ost, siis ongi näpud kotti põhjas. Waewalt jääb nädalaks toiduraha. Aga selle ostu peab ta täna tegema. Almtingimata!

Põhjus oli lihtne. Eile ta kohtas sõbratari Lindat, kes teenib keflinna kohwikus, ja too oli muuseas maininud, et olewat tutwunud kellegi noormehega, wiuldajaga, kes olewat wäga omapärane „hojeemlane“, ja kes kutsunud teda külastama restorani, kus ta mängib. Üksinda aga nagu piinlik; ei tea, mis arwatäse, ja wäike kartus ta südames — ei tea, mis, kus ja kuidas? Nojah, et tulgu siis Alma seltsiliseks kaasa, kahelksi sobiwam ja soodsam. Ta pühapäewal tal waba päew, et — kohtagem kohwikus. Suwitaw kuulda, kus ja kuidas too pois —

Alma oli nõustunud otjekohe. Ja mis mitte? Sõbratariga seltsis wäike waitne seiklusese. Wõib olla tuleb üsna huwitaw hurmaw õhtu-poolik.

Nõnda siis — homme kell seitse kohtamine kohwikus ja sealt siirduwad nad „Kuld Pulli“; nõnda olewat resto nimi, kus see wiisakas wiuldaja wiisid wiilwat.

Nõndaiks. Näib ees seisvat feiklus, kus jälle mõib wälja panna oma jarmi, kus igawas argipäewade seerias on humi end ehtida ja wälja panna oma wiimast lihwi.

Ilmal, nagu igal teisel tütarlapsel, oli eluline tarwe end tõsta esile ja asfeldada oma wälimuse kallal. Suba sellele uuele feiklusele mõeldes preili Ilma wainustus ninwõrd, et kargas firmi tagant wälja ja lingses käte ihestifuleerides üle toa, tafaje, tunnetest tulwil lau- luga, sinised filmaterad pooleni kaetud pikkade ripsmetega.

Uga parajasti, mil ta hõljus kõige juuremas ekstaasis, awanes uts ja sisje wajus wana Kadri — wajus nagu hüljes.

Ilma ei märganud oma korteriperenaist enne kui komistas ja tõufas kummuli sinise sibulakorwi, millele ehmunud eit reageeris turu- naiseliskult:

„Reksib nagu Sinifa-talu kaeramootor aiste wahel, jaba jassis!“

Ilma jäi paugupealt peatuma, käed warukas, ning ahmis õhtu. Tasapiisi ta hakkas taas taipama reaalsel elu oma lähemas ümbruses.

„Kadrikene, kallike, teate, Siil on sünnipäew, ärge unestuge, kui tulen homme õhtul hiljem koju.“

„Oh neid sünnipäewi,“ wenitas eit moka wiltu ning muigas iroo- niliselt. „Kui ühel sünnipäew läbi, siis kohe peab teisel algama, kas wõi wägisi. Siil oli ju sünnipäew alles paar nädalat tagasi?“

„Do, Kadrike, armsake, see oli wana kalendri järele.“

„Ah, wana wõi mis, päewad on ühesugused kõik. Snimesed muu- tuvad iga päewaga imelikumaks, keegi enam sibulat ei söö. Müü wõi muidu. Tambi küll materjal pooles nõus kõwasti kinni, pane kuhi peale ja müü terve liitri pähe. Uga ei enam lähe läbi. Rahwas muu- tub päew-päewalt targemaks, saab konksust aru, lasseb täita uesti. Sa lähed ja määratud kohast kõrwale, kus wõistlejaid wähem ja rahwast rohkem, tuleb turukubjas ning oledki lõksus. Kui trahwi ei maks — siiski oma päewa paar „laboratooriumis“. Eks te ise tea.“

„Waene Kadrikel Tunnen —“

„Tah, waene Kadrike,“ osatas eit etteheitwalt. „Tunnete muu- dugi. Uga kuidas? Kui mina olen siisumas, siis teil siin õõseti pime- das pitspallid ja pillerkaarid. Nagu majarahwas ei teaks rääkida. Siis tunnete muidugi kaasa ja peate mind meeles, kui olete lutikate ja käide pureda. Oh, mis teha? Kuidas jumal need olengud kellelegi loonud. Muudkui löö risti ette ja looda Dooja peale.“

Ilma lõi filmad pörandale ning teeskles jolwatut, piisarat paar palgel. Helwad, mis mõjusid isegi tollele wanale, usklikule, heataht- likule porisejale.

„No eks ma siis jätan wärawa jälle õõfeks lukust lahti, lähen homme nagunii Päästearmeesse,“ lepitask Kadri.

Seepeale Ilma kaelustas head eidekest nii, et wiimase habras riid ragises, ja suudles põsele punaste huulte jäljendi.

Sibulad pörandalt korwi korjatud, preili Ilma ei jautnud lauem pidada end, haaras naelalt mantli, tõmbas ülle, ning usjel punalaga- jätuks wiibates tõttas trepist alla, nii mis müüdises.

Pool tundi hiljem jalutas üdalinna käidavamal tänawal peen daam, rahulik, külm ja iseteadew, pill üle harilikude kodanikkude. Ohufesed tedretähed nina ümbruses aina tõstsid elegantsust. Gemaltwaatlejale kättesaamatu, noobel olewus. Mõne ministri wõi kindralli tütar, akadeemilise haridusega.

Nõnda oli Gregor ja Co. saeweski kontoripreili Alma Osman, nüüdisaja moodne daam ja tänapäewa tänawaljalutaja tüüp.

Kui nüüd Alma jõostis tänawa keskele, et astuda teisele kõnniteele, kus laupäewane rahwamurd saalis wastassuunas, andsid talle isegi autod aupakklikult teed, rääkimata noormeestest, kes liikusid tro-tuaari kõrwal. Alma näis kõikidest kaks peajagu pikem, ühe peajao kasmult, teise kõrkuselt. Rahmawool jagunes ta ees pooleks nagu iis-raeli rahwa ees Bunane meri.

Almal oli praegu waja teha wäga tähtis sisseost, ja see tingimata pidi toimuma teiselpool tänawat asuwas moodsas jalanõudeäris.

Alma wajas uusi kingi. Senised olid juba liig kulunud, et kõl-wata homse kutmuse puhul. Issand, kingad noorest kuust wanani jalas ja moest wäljas, kus ja selle küüruga — nooblisse hotelli. Ja noobel pidi too koht olema, armestades Iii kirjeldusega noorest kunstnikust.

Roosellid-juudid, kes äri sissekäigul, trepil igawusest higistafid ja ajamiteks tegid märkusi tänawal möödumate daamide arwel, kummar-dafid Alma sisse astudes kummuli nagu hindud Buddha kuju ees.

Krijuht Ieti taga, ümarik number null, kasmwas häämastusest wafja pikemaks warwaste arwel, ning murrude liikudes katsearwedena pajatas sügawa kummarduse saatel:

„Olge lahked, madam!“ Ja ühe selli poole poolsofinal: „Johkel, karmesti kalts ja korista tolm toolilt!“ Siis daami poole: „Palun, armuline preili,“ ning seljataga asuwatele püramiididele wiibates: „Saapad, tuholid, tennised, botikud, kalosfid ja jofid — ptüi — sulad, jufahoidjad... Kõike, mida preilid aga soowiwad...“

Preili Alma oli wahapeal puhtatsnühitud toolil mugawalt istet wõtnud ning tähendas üleolewa nuigega:

„Aga kingi?“

Number null wajus näsju ja nuustas nuukfudes:

„Armuline preili, kingi on kindlasti. Neid me müümeegi. Need on meie peakaup. Wälismaalt ja Londonist, kust aga armuline preili soowiwad...“ Ja sofinal johkelite poole: „Mis te, lõprad, wahite annuliksui ja -silmi nagu hääänid raibet — ptüi, kurat — emalõwi. Ega te siit suutäit fuhu ei saa...“ Ja wahjemalt üle kogu ruumi: „Johkel, filmapill kastid riinulilt alla,“ ja teisele: „fina, fitikas, kihuta laoruumi — tood kõige toredamaid.“

Sekundi pärast oli õht puhas ja minut hiljem Lewis letile kõik-fugu leidusi jalanõude alal.

Keina sellid aupakklikult tagapõhjale firdusid, asus ärijuht ijil-l-kult proowima preilile sobiwaid. Ta lastus üht põlwe pidi põrandale, nagu D. Lutsu „Rentnik Lõwi“ toolis palwetunni ajal, ning, filmit-fedes daami kingast wabastatud jalga, küfis:

„Number 36, kui ei eksi?“

Ta pidi juba ärimineku tõttu ninetama kolm-neli numbrit vähem.

„Number 36? Õm — jaa, seda küll. Kuu tagasi kandsin 35.“

Suudil käis higijuga üle selja.

„... olid väga lahedad,“ luiskas preili. „Aga näete ja tunnete ise oimal nahal — ilmad on kuumentad...“

„Mõistan, armuline. Salakesed tursuvad,“ ägas ärijuht.

„Sui, kuidas te võite? Tursuvad? Milline jäme väljendus... Aga ma ei vihastu... mul on rutt, pole aega mujale joosta...“

Suut löi endale otkaette ja manas jüdamets kõiki kuradeid.

„Armuline preili, ega ma mõelnud teie jalakesi, vaid näiteks — minul...“

„No teil muudugi, see on juba loomulikum...“

„Kas proovime 35?“

„Õm — ei — see seeford ei lähe — ma oleksin proovinud nii — 37.“

„37? Nii kõrgele järsku?“

„Daa — 37. Ehk ka 38. Seft —“

Suskilt eemalt kostis tuline hirtsatus.

„... seeford ei osta enesele...“

„Ahha, taipan — sõbratarile? Ta on haige ja ei saa ise tulla?“ ujus juut oma mees nagu vetikas.

„Ei. Mu sõbratarid kannavad veel suuremaid.“

„Dele? Ta on teenistuses ja ei saa ise tulla?“

Ilma läks kärstituks ja kohmetus.

„Mul öde polegi.“

„Emale?“ rõõgatas juut.

„Õm, ei. Wanaemale —“

Suudil tõusis turi turri ja silmad sibasid teinepoole seina joshkelite juurde. Need lähe käega hoibsid kõhtu, kõveras nagu kõrbenud kõrkjad.

„Tõsi! Wanaemale? Suudas, kuidas ma kohe selle peale ei tulnud? Wanaema on maal ja tahab matusele minna?“

„Just nii,“ ohkas ka preili Ilma kergendatult.

„Teadsin kohe, kui preilid sisse astusid, ega ma ei taibanud. No võtame siis...“

„Baadake juba 39. Teate, maal on kuument kui linnas — ja kirik kangel —“

„39? Tubli!“

Ning juut hakkas preilile jalga passima number 39-daid. Sgaft fordist. Madalate kontsadega, pruune ja musti, tumedaid ja helemaid. Seejuures märkas aga ärijuht, et 39-dad on daamile peaaegu parajad. Pigemini kitsavõitu, kui parajad.

Ent ükski paar, mis letil käe-jala juures, ei meeldinud peenele preilile.

Mees oli hädas. Ei tohtinud ju maksjat ära lasta. Mis teha? Lõpuks meelt heites katsus viimast wigurit:

„Sei, Joshkel, too ülalt alla siidsamsid!“ — Kui see ei aita, siis ei aita ristimärk kah mitte... —

Samsid saabusid nagu nõiamäest. Suht fifises ja fufises papp-
farpide wahel:

— Tont mõttu, number 39-dat on ainult üksainuis paar. Ei tea,
kuidas seegi hiiglane siia ekfinud? — Sa daami poole:

„Baadate, armuline. Siin on paar parajaid. Parimad, mis meil
ja Gestis üldse. Tellisin needsamad lennukil, otse Pariisist, erikäsu peale
o m a wanaemale. Aga suri enne kui neid nähagi sai. Sumal hoidku,
et teie proua wanaemaga seda õnnetust ei juhtuks. Annan need
samsid — muide, kui palju aastaid teie proua wanaemal juba siin
patuses maailmas saab?“

„Uheksakümme kolm.“

„Annan kümneaastase — oo, isegi kahesümneaastase wastutusega.
Müün poole hinnaga — koguni weerand hinnaga, kui lennukiraha
juurde arwata. Need kingad on wäärtus, muinsuswara — ptüi —
muinasjutuliselt moodfad. Rrrr — höh-höh — saate need jumala-
muidu — kui maksate — kakskümme wiis krooni...“

„Odawad, wõrreldes kõige jamaga, mis te siin maha masindatel“
pani preili Alma lõpu peale ning naeratas üleolewalt:

„Balligel!“

„Saadame armulisele preilile koju?“

— Rrrr —

„Ei, mitte. Lähen otse postimajja.“

Sellelega oli jutul lühike lõpp. Alma maksis raha, sai kingad ja
wäljus kolme mehe kolmekümne kummarduse saatel tänawale.

Juudid kolmekesi kohe kolisid äri uksele ning ajasid kaelad õieli:
et kas see, kes praegu oma 93-aastasele wanaemale ostis sams-ballikin-
gad, seisatab Seewaldi busi peatuskohal?

Seal Alma oleks seisatanudki, juutide fuureks heameeleks, kawat-
semuks ta koju pöörduda, sest bus läbistas sama tänawa, kus preili
Alma korter asus.

Aga ei. Preili Alma seeford ei seisatanud Seewaldi busi juures,
waid peatus hoopis kormaltänawal — jõogipoe ees...

Sõogipoodidel on hea omadus — kõigest, mis kõogist koka käest
saada, rahwast informeerida kas afnale asetatud mõi uksele riputatud
nimetirjaga, mis on kaunistatud igasugu maitswate retseptidega, et otse
suni wõtab wessifeks lugedes. Neelad ja neelad, kuni teineford saab süle
nii sülge täis, et inimene ei suwatsegi fisse astuda — raha jääb järele
ja kopitas tasku.

Ka preili Alma kalkuleeris ja pidas tüki aega afna taga aru, kas
fisse minna mõi mitte minna? Siiski, kui mitte muuks, wähemalt jalgu
puhkama. Matt jüdalinna oli pikk küllalt ja kõnnitud oli palju.

Lõpuks Alma otjustawa tõuuega lükkas klaasistatud ukse lahti ja
astus mõned astmed alla keldriforrale, saali. Saali wajakus seinas
afus primitiivsel kombineeritud paar-kolm kabiinitaolist kasti, mis olid
eesriietega waemaliselt eraldatud kaalist.

Wana tutaw koht.

Aga, oh õnnetust! Alma oli juhtunud halval ajal. Kõik „kabinetid“ — või kuidas neid dieti nimetada — olid juba täis. Ei tea, kas pidas keegi sünnipäeva või olid muidu „pulmad“?

Pikema järelemõtlemiseta Alma läbistas saali ning peatus kõige kaugema seinaga juures, tumedas nurgas, kus lähim õhk oli publikust puhjas. Siia nurka ei näinud keegi; siia ei teadnud keegi waadatagi.

Sa tõepoolest, Alma pidi ootama weidi üle weerandtunni, enne kui etteandja wiimaks kogemata märkas teda:

„Mida preilile?“

„Puljong — pirukaga.“

„Palun.“

Sa etteandja kadus kuhugi.

Weidi aja pärast naasis ta tuhja-palja paberilipakaga:

„Andestage. Puljong on läbi. Ohtune aeg...“ ja ulatas Almale toidukaardi, samasuguse, nagu wäljas afnal.

Parajasti ühes „kabinis“ pöörutati noaga wastu talbrefut. Etteandja pidi alarmi peale waatama minema, mida sealsed jassad soowivad.

Alma aga hakkas kaarti murima ja Inges hoolega, nagu wanasti kümnet kasku; ükka alt üles ja ülalt alla:

Puljong pirukaga — 15.

See oli hoolimatult läbi tõmmatud.

Kartuli supp kruupidega — 15—10.

Wiinerid kapsaga — 20—15.

Sa nõnda edasi. Mis neid kõiki korrata. Kõikjugu toitufid tublisti üle tofina.

Alma katwates tellida ükskõik mida, midagi — 10—15 sendi eest. Toitufid oli tooreid ja toitwaid, keedetud ja keemilisi, weelinde ja wetikuid, kala ja kapsalehti.

Aga segi paisati meie Alma kalkulatsoonid, kui trobitõnd noor-mehi tormas saali, otse Alma lähedale — kõrwallauda.

Samas oli taas kohal etteandja ning esmast, nagu furd ja kohus, preili laua man.

„Pool poola worsti,“ tellis preili jegadusje fattumuna toidu, mida ta hoopis polnud katwatsenud.

„Palun!“

— Pool poola worsti aga äratas kõrwallaunas elawat tähelpanu.

„Eh-eh? Pool — pool. Terwet ei jääja näsida?“ muheles üks trobitõnnast, musta kaabuga, kel olid lofid nagu puudlifoeral.

Deised tekitasid tagasihoidlikku naeru.

„Beenike sell oled,“ tähendas fassofoni lastiga.

„Pole fellipabereid käes,“ wastas must müts.

„Luleb saagida weel kogu aasta, enne kui jaad,“ mainis mees, kel oli noodinapp faenlas.

Etteandja tuli tagasi, pani paar punakat pulka preili Alma ette ning pöördus noormeeste poole.

„Preili etteandja. Palun eritellimisega neli lehma keelt tomati lastes,“ samadas mees, kel oli flöödi test taskus.

„Andestage, lehma keelt meil pole.“

„Siis esperantot...“ vihjas mustmüts.
Ettekandja kõverdas moffi ning punastus.

„Poisid, mõislikult! Palume neli h ä r j a keelt,“ lausus noodi-
mapp.

„Olge lahked.“ Ning ettekandja kadus kiiresti.

„Ima aga wahepeal maadles toiduga. Poola worst ratsutas keelel.
Proomisid niioelda, omawahel jõudu, kumb kummaft üle saab.“

Preili Ilmale ei meeldinud too weidi boheemlik jeltskond, kes enne
einet oli käinud üle tänawa jöömaaluft wõtmas.

— Wastik. Haisewad kõrtfi järele, — arutas kontoripreili ning
limpjas joolast sousti.

„Miks ja, Wärdi, neit ettekandjaks kutsusid?“ imestus
mustmüts. „Ega tal pole kanda puuda puulusikaid ega tassida leiskit
leilikime?“

„Sa, Bluthund, ole päris wainne ja wagane. Ega ja oma restos
pole?“ noomis noodimapp. „Minupärast wõid nimetada etteto-
j a k s, kui soowid.“

„Oh ju uretoojaks,“ mainis flööt.

„Digitoojaks,“ targutas saksofon.

„Kui asi niikaugel, siis pange juba — Iigimeelitajaks,“
pahwatas mustmüts. Ja kõwallauas istuwa daami suunas: „Näste,
keegi on juba lähedal.“

Säärase komplimendi peale preili Ilma filmapilk alistus worstile,
tõusis püsti, haaras kingakarbi ning tahtis wäljuda.

P-a kuskilt kostis jõhkralt:

„Preili, makske arwe kah!“

„Ima pidi pikali kukkuma.“

„Arme? Siis — Wabandust — Peaagu olefin umustanud.“

Wõõrsewi põlwi ta lähenes letile ja hull aega ei leidnud parajat
raha. Rogu jaalitäis jälgis ootawate pilkudega.

Lõpuks preili Ilma Dsman sai ometi wälja, pijarad põstl, ning
hüppas parajasti peatumale Seewaldi bussile, naht märg, nagu
filmadfi...

IV.

Warahommikune telefonihelin kõrwaltoas äratas Willemäe Süri.

Wahetalitusbüroos algas äge äritegewus. Patfiendid-kohaotfijad
jaalifid trepist üles ja alla, telefoni kaudu tuli tellimisi linna teiseft
ferwast ja kaugemaltki.

Süri tõstis raske pea peatfist kõrgemale, ihu üleni hingine, hiimas
jalad pöranda waibale ning jäi mõtiflema. Tema sõber seinä ääres
liigastus, sirutas waheldamisi jäsemeid, krööksus ning kröbijes, kõhatas
ja fertigas tere istuli.

„Naste on,“ ohkas ja wajus waibale tagasi.

Süri aga ajas enda püsti; tema süda läitis ja suu oli kuro, põlmed
nõrgad ja nõtkuwad... Juua, juua külma wett, karastada end
karsteks — see oli esimene mõte.

„Suwva —!“ kühistas ta lõpuks Bluthundile, kes pärani filmi wahtis laste.

„Juua?“ elustus wiuldaja. „Seda jaad alt haarist. Pudel on laual — ootab ammuli sui.“ Sa end istuli ajades: „Muide, kuhu jäi ju wend?“

„Wend? Wend om furnudi!“

See tegi teise pea otsekohe selgeks. Ta hüppas asemelt ning jäi fejet tuba jeansma, nagu kollane.

„Surnud? Ega ometi wannituppa?“

„Wanni pandi küll pärast kah —“ wastas Jüri, arud ajudes aeglajed.

„Wanni pandi? Kes pani?“

„Lädi.“

„Aga mäletawasti olime ainult kolmekest?“

„Oh, meid olki siial üle paarikümne.“

„Kus?“

„Tooma talus iffi. Wiis aastat tagasi. Peremiis ifi panni wiil poole matuseraha omalt poolt.“

„Lont, siis oli see küll ju wenna waim, kes eile õhtul meiega kaajas käis. Oli ka kangesti sinu nagu.“ Iõi wiuldaja käega õhtu. „Aga jõber — kuidas ju nimi õieti oligi —?“

„Jüri.“

„— jõber Jüri. Mul hiinlased hirmsasti tantfiwad peas, neid peaks rahustama. Ehk, õigemini, uputame nad lihtsalt ära.“

„Kas wett kustilt jaada om? Tahajõ jumwa“, oigas Jüri, juu juremas.

„Wett? Issjand, kus ju arud, weesurma need hiinlased juba ei jure. Neile on tarwis kangeemat kalja, mida ei saa tawalistest kraanist. Aga all haaris on üks taewalik daam, tema juba õskab anda, mis aitab.“

„Wass?“

„Wale. Kwass wõib meie arud weel enam jassi ajada. Enne aga seame endi esemed korda, siis on hiljem hooletum olla,“ ja wägisi jalgu kõhust wälja ajades. „Kõigepealt wanni ja anname end dushhi alla!“

Seda ei lasinud Jüri korrata. Ta polnud küll eluajal dushhi alla saanud, aga juba see, et sealt wõis loota wett, sundis nõustuma kõigega. Mehed riietusid lahti ja jäid paljaks nagu porgandid.

Siirduti üle kitsa koridori wannituppa.

Jüri oli wannitoas waadata küllalt. Puha kraanide ja nagade rägastik, rätikuid ja muud pesu. Waesefesjel kael keerles juus — ei teadnud kust keerata ja suhu ahmida.

Kuhu aga wiuldaja esimeseks waatas — see oli peegel wannitoa seinal.

„Olen üle öö nagu Tarzaniks muutunud, waja habet ajada“, mainis. „Kuuma wett on waja.“

Sõna „kuum“ kumises Jüri kõrwus kange kõrwetisena. Ta seisis fejet wannituba nagu kummitus, põlwed nõrgad.

Wiuldaja märkas, et jõber ei saa sõrgu alla ning largas appi.

„Güppa wanni, teen julle Stroomi randa!“

Mis teadis Süri nüüd Stroomist või selle rannast? Peaasi, et midagi kästi teha ja et hullemat ujulat käepärast polnud.

Ta roomas wanni fogu omas pikkuses ja laiuses, lebas kui kala kuuwal maal marmorist kastis. Kastis põhi jahutas weidi. Sa kui wiuldaja nüüd kustilt weel keeras, hoomas pähe päris jahedat dushi.

Süüa olemine! Saats aga weel kaugemale sinna wee alla! Pähe juba mõjus. Aga tahaks kaugemale ka, tahaks rinnale, kõhule ja jalga dele...

Sa Süri tõu... "Süri", koonutas dushi alla kõwerafs nagu e-täht. Jahutas, sinder, hästi! Teine tunne kohel

Aga siinse korteri pärisperemees oli eelmisel õhtul wanni naba korgiga julgenud ja nüüd wefi aina tõusis. Wefi terkis Süriile juba õlgadeni.

Sa seal parajasti wiuldajal oli tulnud saatanlik mõte ajada habet, kui nägi oma Tarzani-larhwi peeglis.

"Kuuma wett on tarwis", manas teist korda. "Täud jäid diivanile. Ole kallid pois ja too siia."

Süri oli juba jahedust saanud, ta meeleldi tahtis teist aidata, nagu tänutähets. Kuid wannist wäljumine polnud sama lihtne liigutus nagu mõnest lina-leost tulek. Wanni jermad olid segamini ja kumerad nagu kuljused.

Wiimaks ometi sai komistades wälja ning jooksis juure heameelega tupp, kust küi aja pärast naasis tikkudega ja siis otse wanni tagasi.

Wiuldaja oli aga wahepeal wanni tühjaks lastnud, gaasikraanid haflama pnuud ja jüütas "küünlad".

Wefi ahju-tatlas haflas weerlema. Bluthund jai topsttu täie kuuma wett kätte ning siirdus tupp, kus lahedam habet ajada.

Süri aga jäi wanni ootama uut juga, pea tõmbus juba lainemaks ja kere kergemaks.

Aga uut juga ei tulnud kustilt...

— Saatana pihta — arutles Süri — katjun õige ije keerata. Nägin ju, kust enne keerati.

Njas siis enda upatile ja keeras nii nagu kruuid järele andsid.

Mul ei saanud arugi — peaasi, et wefi...

Megamööda aga haflas auru ajama. Kuuma muutus tumedaks, uduseks nagu ulgumeri.

Põrgut! Polnud enam kuigi hubane olla. Ülalst fadas kuuma pähe... Auru-udu oli aga juba nii tihe, et ta ei näinud kraani kinni keerata; wanni jermad olid nagu mõõtmatusse kadunud.

Süri juukse-juurikad haflasid keema. Keesid pool minutit — siis ei jaksanud mees kauem kannatada, kargas püsti ning kahmas käega. Aga wanni kaldad olid kugel, ta komistus sinna jama, kus lebas enne.

Mitukümmend kraadi Celsiust kõwetas ja mees wiskus jurma-hädas wannist wälja nagu tüie kala kaluri paadist...

Õfimeses ehmatuses jooksis peeglistse, mis kirinal kuffus põrandale; siis pörkas praotile uksele ja sealt otse üle koridori õigesse tupp.

Särra Bluthund tõstis pea ning pajatas muiates:

"Mul habe juba aetud."

„Mul juukses kah“, ägas Süri järile istuma jäädes, nagu bunane kui purpur.

„Dleks mul raseerimine näri teraga sama hõipjasti käinud — oleksin minu ajemele jäänud.“

„Mitäh!“

„Bõta heaks, lähen proovin kah.“

Ja wiuldaja, nagu file, kargas wannituppa. „Lassen ka endale weidi leili peale, siis saab juurduda teistele aladele.“

Süri aga aina oigas — tal iäks ootamine igawaks. Katjus kämbelaga lagipead — juukseid weel jupike ikka oli, olgugi et sattus neid peo täis peo wahela.

Äffi ta pill tabas lamedal laual weefruusi. Ahneäkelijelt haaras jelle ning wiskas wiimase tilgani.

Järeldus oli pöörane, aga palju parandaw...

Weidi aja pärast pääfis fitemuses imelik hea jurin lahti. Kõha iäks fergemaks ja waim wäledamaks. Enam polnud endiseid jalgugi all, põlwed nagu põlised.

Ruut sinna weeflaasi wiina oli saanud, tont teab! Aga õine „ajumitu“ pudel oli tiuhjust täis, roos lebas laual kui kuimanud rosin. Nähtawasti oli wiuldaja wahapeal habemeajamisele wahet teinud ja muu asjadega askeldanud.

Nüüd Süri rietus nagu ristiinimene kunagi ja forjas pörandalt ka sõbra röiwa-raajufesjed.

Sõber ümuskki warsti, pea jaksis, juufsetohlude tolfnedes wimude lõhal.

„Wäärt wärk oli!“ lausus Süri. „See oli, aga otja sai! Luli wanamees ja keeras gaasitraanid kinni, sest mul eelmised wannid alles maksmata.“

Süri waatles kadetsewalt teise juufsesalka ning halises hajameelselt:

„Ets ja piad isi kinni maksma.“

„Ei maksja“, hüüdis wiuldaja kaha kuwatades. „Ei maksja meelega, nõõrib, finder! Ise ta pole maksnud weemaksu ega tasunud gaasikulusid. Aga näe, wannituba minu eest kinni ka ei saa panna — samas on käimla. Tõjugu enne omad arwed — siis mina omad.“

Ja rietusfega askeldades riitles edasi:

„Sakslane on — selleparast ka. Mitte Saksamaa sakslane, waid kadakas. Päris kadaka tüügaks ise ja ijeloomult. — Aga waata nüüd, sõber. Sa koli alla, sealt saad teise „denaturka“. Annan sulle „noodi“ kaaja, kus seletan, et waat: Iсанд Bluthund palub, nimelt palub — sest perenaisf peab kohtlema wiimse wiisakufega, muudu ta wihastub ja mind ei tunnegi — et isand Bluthund, „Kuld Pulli“ wiuldaja, palub balsami. Palub balsami, sest ta tahab enda fisje balsameerida nagu ford ja kohus. Su perenaine ise teab, mis ta üles saab parajasti saata. Raha saab raadio kaudu. Nimelt, mu raadioaparaat on tema käes ammust ajast pandiks.“

„Maksjan jelle isi kinni,“ jõnas Süri juurejooneliselt, käsi põues nagu Napoleonil.

„Sa maata oma vara järele paremini“, manitses miinudaja näbuga. „Muidu ju rahale pannakse warsti rattad alla. Oled alles roheline, ei tunne teist ega kolmandat.“ Ja noodipaberi tükkidele paari sõna kritiseerides: „Mine kohe alla, alt üks ootab ammugi ammuli ja inestub, kuhu see Bluthund nii kauaks ometi on jäänud?“

Süiril käsk käes, keris alla.

All, otse paraadna kõrval, paar kufesammu wahet, asus restorantibaar.

Baari uksele paks patakas inimest, niidelda — Schweitsjari sorti mees.

Süri fisse astudes Schweitsjar kummardus nagu kuninga ees. Märkas juba wälimusest, mis mehega tal tegemist tuleb teha.

Süri aga ei teadnud muud paremat, kui wlatas „uugaasi“ kummardaja kätte.

Wiimane wiskas filmad sedelile ja otjustas otsekohe:

„Perenaine läks preiliga praegu turule kaupa ja toitu tooma. Aga kõnelen kõõgis kotale; ehk saab niisamuti.“

Ja muidugi sai. Sai mõilewa toore hakklihaga ja asuniku. Täpselt nii nagu sedelil seletatud.

Ajawahemikul, mil uksehoidja wiibis kõõgis, ootas Süri baari leti ääres.

Puhwetipreili, elaw olemusele, kel aeg igaw, kuna kõrts marajel tunnil tühi, askelbas parajasti mingi paberi kallal, pliats peos ja kummi jurakas juures, pea riistõnade lahendamiseft jeganini.

Ta wiipas Süriale otja maatamata ning kutsus mehe lähemale.

„Gärra ehk wahest juhtub teadma, kus asuwad Kurillid? . . .“

„Mis loomad?“ õiendas Süri kaela õieli ja waatas neiu filmadesse üsna sügawale.

Nüüd hakkas ta preili teist lähemalt filmitsema.

„Loomad? — S a a r e d, küsisin ma“, ajas mokad mosfi.

„Saared?“ wõpatas Süri kui unest ärgates. „Saared kaswawad meie aida taga.“

„Püü, mitte puid ma ei arwanud. Saared, mis asuwad ookeanis. Aga millises, küsisin ma?“

Süri pahwatas furmtõsifelt:

„Ma põle kaugembale saanu, kui Rihnu . . .“

„Rihnu?“ hüppas preili. „Waat õige, õige. Oh ja tuline, et mulle waremalt meelde ei tulnud! Nimelt, siin eelmises riistõnas otsisin wiietähelift saart Gesti mees, nüüd on käes. See mõistatus on niistiis walmsis. Nuhinnaks loositakse hõbedane paberinuga; kui omale saan, siis kingin teile, mul juba üks on.“

„Teete nalla“, naeratas Süri heatahtlikult. „Paberist tühi nüüd mõni mõistlik nuga wõi kedagi. Mul ta juba üks on, lõikab wafte nagu waha.“

Aga preilil oli lahendustega weelgi tegemist. Ta keeras lehel teise külje ja seletas:

„Waadake, siin on üks peite-mõistatus pildis. Pildi all küsitakse: on lehmäl kõrwad eespool jarmi wõi tagapool?“ Ja pilku pildilt tõstes: „Teie näu maalt tulnud, teate ometi?“

Ent Süri läi endale kämblega otsa ette ning ägas:

„Eesus Maarial Dot — oot — kobe —.“ Ta otsmikule kogunes hull hiigitile. Seisuford oli tõsine ja täbar. Preili oli esitanud imelikku fiisimuse liiga äffi. Tont wõtku, kogu eluaeg aina maal elanud, igapäew lojuste kessel, karjasti käidud, ja ta tola pole märganud, kas lehmäl on kõtwad eespool wõi tagapool farmi?!! Gale siisefukfumine. . .

Preili, nähes mehe kohmetut olekut, pahwatas naerma.

„Peate ifka maale tagasi minema. Wiimaks ei osta enam ufe ega kufe wahel wahet teha. Soowitan teile üks eßtra-kange „tehhee“ juua, fiis ehk tulleb meelde. Kas lasen tuua lihe?“

„Loo — tooge juba kaitz, teine teile“, pääsesid Süri keelepaelad taas walla. Ehk tal küll aimugi polnud, mis need kaks tähendawad, mis ta praegu tellis, peaafti, et aga jutuwaine teisale sai juhitud ja järelmõtlemisefis aega antud. Ta keerab nüüd oma osa limpski kinni ning üles tagasi.

„Kofa, kaks kangemat tehheed!“ hüüdis preili üle ufje kööki.

„Andke juba kolm“, lijas kõögijä parajasti wäljum ihweitsjar mesi-magusa naeratufjega, wiinapudel ja taldref jakusmendiga käes.

Ja kolm toodigi.

„Särrad ehk istuwad lauda“, kummardus ihweitsjar, suu jula mett täis, kut nägi, et mees ei waidlenud wastu sellele kolmandalegi.

Stuti kolimefisi lauda kolme magusa klaasi manu.

Uga kui Süri alul oli arwanud, et pistab oma osa limpski kinni ja kaob kähku üles, fiis et läinud see asi läbi niisama lihtfalk. Ta küll haaras esinitese jutiga enne teisi oma klaasi ning tõstis suu juure, ent miskas selle kobe lauale tagasi, ja nii õnnetult, et kogu lina ujus. Slegi jäärane töömehe pee nagu Süri oma, ei kannatanud wälja tulijefst piiritufjefst tulwul klaasi.

Ta jahmatas enda jahedaks ning tõstis kae suu ette.

„Bikolo, teine lina ja uus punsh!“ — hüüdis ihweitsjar kähku üle äla, kartes; et mees pahandub ja joomingu poolaki jatab.

Uga Süril oli nüüd häbi ära minna.

Puhas lina ja uus punsh olid warsti lauall ja jooming jätkus juba harilikku rada.

Wahepeal, kui Süril juba mitu klaasi nahas, teffis laua ääre weel teifigi tehhee-joojaid. Ruff nad teffisid, seda Süri suures jutuhooß ihweitsjariga ei pannud tähelegi. Peagi istus lauass kogu kõrtfi personaal, haaridaamid kaasa arwatud. Süri oli furd jub hoogu sattunud. Selde loomult — ta ei keelanud kellegile. Kes tahtis, see sai, kes wõttis, see wõlgu jäi. Lõpuks joodi konjakit ja jöödi kooke.

Paaritunnilise lagastamise järele Süri juba üürgas nagu orel ja aina maffis maffe.

„Munififat, munififat!“ hüüdis äffi üks külalistefst.

Süri seda kuuldes kuffus nagu tuu pealt:

„Munififat jah, munififat!“ röögatas ta. „Aus ärra Plutund oma miuliga?“ ja pikema järelmõtlemisefta: „Sähjen toon sõbra Plutundi pilliga alla —.“

Ta jõustus fulane Süri, pidu peremees, üle saali ning pistis punuma hännastunud publiku pillude alt. Siirdus kõrvaltrepiist üles, ektis majakorraga ja sattus allapoole ühe haigla arsti juurde.

Mrst tahtis painajast tasakefi lahti saada, andis taarujale paki aspiriini ning juhatas juhmi mehe trepi võrra kõrgemaie.

Lõpuks pifa reiji peale Süri kuidagi sattus kolmandale korrale wiuldaja korterisse.

Wiuldaja parajasti seisis keset tuba ning wiilis, noodipult ees. Samas seisis aga weel üks teine olemus, ka pill peos. Seljatagant waadates — naisterahwas.

Nüüpea kui mängijad märkasid märatsejat, Bluthund tallestas etüüdi otsekohe, wiskas wiuli woodisse ning, näost hall, liikkas Süri koridori tagasi.

„Metsaline!“ kirus ta mehele kõrwa sisse. „Mul parajasti õpilasel tund ja sina tormad sisse, nagu näsus, täis nagu tinakuul. Marsi wannituppa ja istu seal, kas mõi floseti äärel, wiisteist minutit. Lõpetan kohe.“

Süri oli aga wannitoo ees, wiimastest mälestusest, kole hirm ja tahtis alla tagasi jooksta.

„Ei, s i n n a ja enam ei pääsel!“ haaras wiuldaja mehel waruvalt. „Tuba mõistan, mis pillerkaar seal sisse on joolatud. Sind peaks praegu pistma hullujärki.“

Siis liikkas sõbra wannituppa ning lufustas ufse wäljaspoolt.

Süri aga jäi sisse istuma ja ahmis aspiriini...

*

Kui wiuldaja weerand tundi hiljem wannitoo ufse awas, leidis ta sõbra sõõri sees tuffumas, üleni higine nagu hiina kuli.

Ta tõi wiuli ning mängis: „Argake, nii wahid hüüdwad...“ Aga Süri norskas seda sügawamini. Wiimaks, juure raputamise peale, ajas sõber sõrad sirgu, piilus filmapilude wahelt ning ajas enda püsti:

„Pühabane päew,“ õõhutas õlanuffe ja ulatas ülejäänud aspiriini tabletid Bluthundile.

„Kas see ongi, mida sind tooma saahsin?“ hännastus teine, moff moskis.

„Mrst andis allaneelamiseks.“

„Ah jõudsid sealgi juba ära kääia?“

„Liipial astusin sisse.“

„Kule nüüd tuppa ja anna aru, millise standaaliga ja haakama oled jäänud?“ kõmbas wiuldaja sõbra enda järel.

Toas Süri otsekohe wajas waibale. Bluthund seisis ta ees nagu isjanda püis, äkiline kui Naawere kojus.

„Kas käisid all haaris?“

„Jah käisin. Päris kõrtsu moodu olli.“

„Andsid jedeli perenaisele üle?“

„Es arma.“

„Simsjon ja Delila, ja miis siis mitte?“

„Üts ärra mõttis enne täest ära.“

„Ja haakasid siis jooma?“

„Ei affanud, affasime üte peenikese relnaga kasapiji Gorilla saart
otfina.“

„? ?“

„Risti-rästi, pikuti ja põigiti. Wiimaks jõudfime Rihnu saarele
mälla.“

„Rihnu oleks sulle praegu küll paras paif. Kas ja fiis ei mõelnud
kah, et mina ootan ülewal?“

„Es mõelnd. Põlnd aega mõelda. Mõtlesin, kas lehma! om
kõrwad siinpool jartwi wõi fialpool?“

„? ?“

„Es saanudki selgust“, kahmas Süri käega.

„Oh ja pörund aru, mis fiis edasi juhtus?“

„Jutta-relnafi olli tuba täis, muud ästi ei mäleta, mäsjamift olli
pallu.“

„Palju fiis maha laristafid kah?“

„Põle aimu, aga lõit om massjetu.“

„Suinene, hoidku sinu sigadufi! Pean iše jookfma alla aru
pärima.“

Ning Süri jäi weerandtunniks oma mõistufega üffinda...

*

Wiuldaja naafis oma waremalttellitud nafs-wärgiga ja ajetas
selle lauale.

„Kallis söber, tule ja istu nüüd fiia laua ääre ja laula; saad ehk
selgemaks. Mina efitaks tunni ajal mängifin oma mälu kaineks. All
pumbatafse edasi, fests olid hea meelega ettegi maksnud. Oma jüü.
Teifed tegelafed ootawad fiind nagu Siioni kannelt; ja neile lubanud
mureheda muusikat. Waidlesin nendega ja wandufin, et oled jõitnud
Wainopääle, et esimesele rongile istufid ja sellega on pidul lõpp. Täna
mind ometi!“

„Mitäh aitamast!“

„Jstu nüüd, wa „aitäh“, fiia lähemale ja ajame mugawat juttu.“

Süri weeretas enda lana ääre toolile, otse toidu ette. Wänge sibula
ja pipra lõhn lõit talle ninna nagu ninatubakas. Newastama pani
mehikese.

„Tertwift tertwift!“ fiitis muusiker, „terwis tuleb.“

Süri saigi selgemaks, nii et wõis edasi seletada:

„Mis loom fii fiin talbritun om?“

„Kas Gufja.“

„Gufja? Beremüs üffstörd lehest luges mitu kõrda üteti Gufjast,
et olewat abesfiinlane wõi mis —“

„See ta on.“

„Esjä pojufe, ega ta fi —? Mišeb küll toore liha järgi —“

„Eks proowi, mefi maifet.“

„Brrr — ašeb näh toore liha järgi. Ei mina oma ambid selle
fiise küll jaa. Kantslased õgawad konna liha, fiis meie oleme wiil
ettegi jõudnu —“

Wiuldaja watas paar klaasi fiis ning lähendas:

„Pole häda miskit. Võta naps alla ja anna faksimendile au. Maal jedajugust naljalt maitsta ei saa.“

„Ei sa ega taha kah.“

„Di mees“, lõi wiuldaja käsi kofku. „Sa oled samajugune toiduga maadleja nagu eile üks preili söögipoes. Võttis pool portsjonit poola worsti, aga ije limpsis ainult jousti.“

„Kudas kellegil om. Näe, meil juwel maal, Willemäel, olli ka üks relna. Olli suvitamas ja piremihhe tuttav wõi nii, üks Ilma Osmani nimeline. Aga sii wirutas jüwwa fiske, nii et tõmba wiitjad piäle. Rõhn ja kröbeline olli, kui tulli linnast, ära nälgind näoga. Aguses läts apupiim ja kama jahu. Ei jõudnud täitagi. Aga kui sai kuus päewa oldud, nihwis sahwriit saia ja salatit, fialiha ja sinki. Siis relna, keda fina eila söögipoes nägid, pidi olema küll wäga kleenuke, kui poolest worstijupiitki jagu es saa. Meil maal om worst nagu ilma-ime. Kord aastas jaab, kui laadalt tuuasje. Kleenukesed jah niid linna relnad teil siin.“

„Ega see eilne na kleenuke polnudki. Pikkust oli peajagu rõhlem kui — näiteks — jul.“

„Ega meiegi oma pikkuselt nii wiletsake põlnd. Tõusis ikki tublisti mul üle turja. Peris kena relna olli. Minult tedretähnid mulle es meeldi.“

„Eilsel preilil oli ka paar tähni puudri all näha. Paar waewalist nina ümbruses. Aga passis päris parajasti.“

„Jah, efs neid johtu. Mede relnal olli kah nina ümber. Ega ta jääl es puudrutand. Inimesed oles pelgama nakamu ja iimale oidnu. Aga kis tiab, mis ta linnan tiib. Wudu olli aga koledasti järtju täis, kiltas ja kiljatas, tantfis ja tegi taaderatast.“

„Eilne oli waitne ja wagune nagu nunn. Aga awalikus kohas ei passji mäsjata. Aga ega tea arwatagi, mis niijugune maal kōit ära teeb? Wōib-olla pillub pillerkaart mis hirmus.“

„Smelit lugu nende relnadega.“

„Smelit lugu nende mõlematega jah.“

„Ei tia, kas mu pia niid klaarima ahtab, wõi lewwan niijamma natike sarnadust nende kahe relna wahel?“

„Minule näib samuti nagu midagi —“

„Minu relna kõi linnan saewestin tüüs —“

„Eh-eh-eh,“ naeris wiuldaja, „siis küll mitte mõhugi — eh-eh-hee.“

„— saewesti kunturin wõi nii!“

„Aa, see on juba teine jutt“, muutus Blutgund tähelepanelikumaks.

„Käib jial kirjasi toimetamas.“

„Wäga wõimalik. Kas tal on finised filmad?“

„Sinised kui sinivad. Uurisin neid ije pimedas ja walges.“

„Natike harwad hambad?“

„Wōi mina amnaste wahele turkima lätjin. Aga üks oli teisel puhkast kullast küll.“

„Ulemises reas?“

„Roh neh! Munnises ollid kōit walges nagu wajtjed rihapulgad.“

„Sama daam!“ hüppas wiuldaja püsti ning lüffas juukjelata kullasje. „Sama daam, wannun ma. Aga —“

„Noh?“

„— aga kui ma ei effi, siis keetfin eile endale tema ees supi. Din weidi tongis nagu köit mu sõbradki ja tegin endale kole dal kumbel häbi. Meeleolu oli üleseew ja hummorit täis.“

„Mida sa talle siis tegid? Ütle sid „tõbras“ wõi?“ päris Süri omas lihtsameelsuses.

„Kui dieti mäletan, siis nimetajin teda nii, läbi lilled, „ligimeelitajaks“. Ptüi, milline jigadus —“

„Noh, ja mis siis sellest?“

„See on ju nagu auhaawamine —“, ägas wiuldaja.

Süri löi käega.

„Ära nii kõwasti kurwasta. Ega nad sind kinni ei saa panna. Tulen ise tunnistajaks, kui waja. Sest, ära Plutund, ligi meelitas pööraselt. Mina simmanitel täis, ja kui mõnese süledamale näolapile ligi sai, siis kohe käewangu. Minugi meelitas kolm korda simmanile ja kaks korda talgutele. Ja nüid lõpuks meelitas wiil linna kogu nisti. Et tulgu aga tulgu. Kohi juba walmis ja köit. Mina isi kah kihu-kahku täis ja, noh, siin ma nüid olengi!“

„Tumalik! Eina siis tunned teda nii hästi? Kui tore juhus oleks temalt andeks paluda minu eilset teguwiihi!“ tantfis wiuldaja.

„Ära nüid kohe nii peruks mine. Enne oled juba tema õnges, kui aega saad wabandada. Waata, et tema isi wabandab weel pärast sinu iis.“

„Kurat — ptüi — Issand anna andeks — aga olen nüid sellesse daami pööraselt armunud.“ löi wiuldaja endale südame kohale ja waatas lakke. „Mõtke oneti, milline kofusattumine ja tutuwunise wõimalus,“ kofistas ekstaasi fattudes. „Sa siis see andekspalumine ja wabandamine! Põlwili tahan lastuda ta ees —,“ ja sõbra poole: „Kuidas ta õilis nimi nüid oligi?“

„Alma ilki noh, siisama, sellest jutt.“

„Alma — Alma — armastan sind!“ ja taas taewa poole: „Alma — Alma — tahan sind!“

„Nulla sõber,“ rahustas Süri, „ära mine nii peruks, ma affan kartma. Laob westi pihta nagu meie kabeli kõster —“

„Süri,“ lastus wiuldaja läest alla, „Süri, sina mu õnnis hinge lunastaja —“

„Ära jama —“

„— wõtame selle peale üks naps!“

„Tälle — just nagu meie kabeli kõster.“

Napsid wõeti naha wahele.

„Tead, kulla kullaratas,“ algas wiuldaja taas, „tutuwuin paar päewa tagasi kohwifus ühe noore daamiga. On seal müüjannaks. Siig noor ja laps aga minusuguse jaoks. Sa see preili, preili Linda, nii ta nimi, lubas täna, pühapäewa õhtul, tulla kõrtji, „Kuld Pulli“, mind külastama. Sa töotas kaasa wõtta oma sõbratari — nii, minule natukene kohajema olendi. Aga wõtku tont, et ma selle „kohajema“ peale

enam waatakski. Ei tee temast mäljagi; ta on mulle õhk ilma hapnikuta. Sumal lastu mulle rahet kullasje sadada, kui ma ta otsagi waataksin. Jaa, tolle noore Linda-preilikesega mõib juttu ajada, kas luulest või muust järesest kraanist. See on ju lubatud; ja ainult jüütu sõprus. Kuid selle teisega, kelle ta õhtul kaasa lubas tuua, ei kõnele ma sõnagi. Ei tohigi. Sest Linda toob selle, kui nii mõib võelda — juht minule, läbi lilled ja kaudselt muidugi. Aga Ilma mõib kogemata hiljem teada saada ja siis —? Ma ju Ilmat weel ei tunnegi, aga tunnen, et teda, ainult teda mõin armastada — kui mitte rohkem ta mulle ei luba, siis vähemalt — platooniliselt. Do, kõik põrgu wäed saatanaga eesotsjas kutsun appi ja lasen neil karjuda siin maa-munal, et „see“, see Linda sõbratar kaasa mitte ei tuleks, et ta oma nägugi ei näitaks. — Oma Ilmale, ainult Ilmale — tahan olla kõik ja puhast!

„Namen!“

„Teeme napši!“

Tehti.

„Aga tead, armas puhajüri — ptüi — armas Sürife, kas me ei saaks asja nii korraldada, et ma täna õhtul üldse mängima ei lähegi —?“

„Waat, kus mõte!“

„Kas õige mõte?“

„Õõige puhtam.“

„Korraldan asja hoopis nii, et mängima ei lähegi ja panen asemiku asemele —“

„Paneme asemele.“

„Paneme endi asemele asemiku ja — lähme parem kallist preili Ilmat waatama!“

„Tore!“

„Mul on üks kaaswõitleja kohata ja sellele annan omad asjandused üle kõigi wolitustega?“

„Aga, kui wõtab wiimaks päriselt üle?“

„Mille.“

„Niid relnad ikki.“

„Kumal oled. Sa ei mõista, mänguasjanduse anname üle. Täna-seks ööks.“

„Ega's me Ilma juurde jää termeks ööks?“

„Nii, kuidas wälja kujuk — mõib olla, et jääme ka — see tähendab — mõib olla, et mina jään. — Sina tuled koju tagasi ja teed omale wanni —“

„Mine metsa!“

„No, tee siis mis tahad. Minu korter on minu kasutada ja käsitada. Annan sulle siin täieliku liitlemiswabaduse. Peaasi, et sa mu aga korraks preili Ilma juurde wiid. — Wõi lähen hoopis ühinda?“

„Ei tohi! Kes sind findrit tiab?“

„See, lähme jeltis. Ta tunneb sind, ta on ju hea sõber. Sa, tont, mõibolla, et ta selle eisse „transwaali“ peale mind ühinda üldse fiske ei lasegi!“

V.

Siirduti jeltfis Bluthundi sõbra poole. Käägiti jellele aut pähe, maksiti kinni ja asuti teele agulisse.

Agulis Bluthund ja Jüri peatusid maja ees, kus wana, tuntud kaht sirutas oma harud teise korra akendeni.

„Waatame, kas kodus,“ wiipas sulane Jüri kase poole ja ronis puu otsa, osawasti kui oraw.

„Kiigi liigutab palaka all,“ jadas kase otsast.

„Siis pole wiisakas minna,“ wihjas wiuldaja tüme juurest.

„Meil maal jellest ei oolita,“ kufkus ülast, „kui teki all liigutab, siis wiil libedam.“

„Kuku alla ja ronime trepist üles,“ kõneldi puu alt.

Jüri lastus alla ja alati ronimist üles. Trepp nagises ja kädises, nõnda et loogu majarahwas ärkas.

Ärkas ka wana Kadri, kes enne päästearmeesse minekut tegi wäsimult waitset uinakut.

„Kadri Bedis,“ luges wiuldaja. „Alma — Osman,“ luges teine.

„Aga kumb neist kodus? Nimult ühte nägin.“

„Mürista ufje taga,“ nõudis wiuldaja.

Ja Jüri müristas, nii et uks hingede rakjudes ise awanes.

Kadri hüppas unisilmil oma kaadernärgilt üles ning kargas kapi juurde:

„Seiba tüki jaad, aga kaarte panna ei lafe. Eilne muuslane mujutas mu käre kärna.“ Ja ulatas Jürile tüseda tüki „roti“-oma.

„Aga siis ka silmad selgusid ja kaht härrat nähes.“

„Breili pole kodus.“

„Millal tuleb?“

„Läks jälle sii sünnipäewale sööma.“

„Tagasi käik!“ otsustas wiuldaja.

„Somme lähme kontorisse.“

„Umberpöörd!“

Koridorist komberdati õue. Suel seitselejad tõstsid tsemendtkäewust koo- guga roosteest wett, mis kõlbas ehk ainult pesupeemiseks. Mias pisteti lilled rinda ja asuti riwis linna poole.

Sipodroomil roostejele weele tõwad tropid peale tehtud, istuti bussile ning sõideti kolm merstaposti kodupoole.

„Meie üritus oli fiasko,“ manas wiuldaja jõudlinnas bussilt maha astudes. „Kell on seitse; asemil on „Bull“ jõudnud. Aga „pull“ on meil teel ees, astume korraks jisse, siis näeb, mis saab.“

*

„Buld Bull“ oli pungil pummeldajaid täis. Wiinul wingus rõõm- fasti. Rõhutatud töölisrahwas rõttas laulda. Lagastatud olid kõik laamad. Kaweerist sinna-tänna. Mõned läksid tänawale täie peaga, ihweitjar kufil. Doberid ise olid ka täis, rändasid saalis nagu kaks kassitähke. Ei nad enam teadnud arweid ega halastanud aarus publiku tengelpun- gadele. Mõni maksis arwet juba kolmat korda, kottisuu kohewil. Teised jälle jõid palaja poejostatud wiina ja wiitsid aega omamoodi odawoosalt.

tasusment peidetud taskusse. Kogu kõrts oli põnewil nagu hõrsjad sööki oodates. Viikis sisse lilllemüüja wanamees, järk pükstel ja sääred paljad, wenekeel juus. Piilus pikkamisi pinkide wahel. Wahetas mõne lillekeese wastu paberosiflõni, teise eest sai kuus-seitse senti. Siirdus sisse ka taskurätikute müütaja naisterahwas. Rõndis laudupidi pillerkaaritajate wahel. Müüritööliised ja muud mehed lõõpisid temaga nagu Seewaldist tulnuga. Luuseldasid uusi ninarätte, muuskasid sinna ning ulatasid tagasi. Noor muusiklaspois küskil laua ääres laulis nagu laawal, filmalaud juletud. Paar „linnufest“ istus irewil-sui, suitnud hambus, habetunud mehe lauas ja katsusid kumet iga hinna eest paljaks koorida. Laewamehed oma lauas laulsid „Mhoi'd“, muusikantide mängust hoolimata. Astus sisse pääste-armeelanna ja pakkus pataka hingeliigutawaid lehti. Üks ooberiteest ostis ühe, aga teised tegid muridu nalja. Ühed kaebasid, et üürife me elu on, teised teesklesid, et teenistus wäike. Dobergi ei osanud kõhe ostetud lehte lugeda, pistis selle seina wahele, kuhu see hingeseerum jäigi uue jääaja tulekut ootama.

Jüri ja ta jüngri sisse astudes parajasti lõppes lõbus pala. Paar filmorijat wihati wälja ja üks wäsimusest wäetiksjaanud jäsakas kanti garderoobi pikutama.

Pikema jututa Bluthund haaras klatwerilt pilli, kastas poogna kampoollise ning sõnas asemikule:

„Wõta puhwetist pall ja mine wähekejeks wälja. Wäljas pole paberosiflõnitu ja suwel on õhtune õhk puhkas.“

Asemik aga astus afna juurde lauda, kus istus kaks ilusat daami tarkade filmadega.

„Siin mu kaaskannataja Bluthund,“ esitles esimehele. „Ja äsjane tuttaw preiki Saasberg.“

Bluthund sirutas filmad piiga poole ja podises:

„Pooliti juba tuttawad olemegi,“ ja õienbas kae tähtu kääksest wälja.

Ujawahemikul, mil Bluthund terwitab oma daami kõigi tseremooniade kohaselt, Jüri oli hüpanud teisepoole lauda, kus istus ilus Alma ja imestas kummalise koflusattumise üle.

„Salaja tullin linna,“ ähmitses.

Alma aga, hoomates todasama wiinudajat söögipoeft, ei märganudki tewadise sõbra terwitust, waid waatas waimuwaeselt sõbratarile, kes nähtawalt otse waluses maestro Bluthundi järele.

Bluthund aga hoidus pilku wiskamast Lina kaaskannatale, oma wande kohaselt, nagu kord ja korus. Ta aimult nägi, et keegi seal küskil kangel teinepool lauda istub, aga kes nimelt, see teda sugugi ei huiwitanud.

Linda Janarti unustas esitamast Bluthundile sõbratari. Sest Linald oli täna õhtul üks wäga tähtis ja täbar asi ajada. See „asi“ walutas tal südamel juba mitmendat päewa, wallutas kogu ta olemuse. Seetõttu oligi täna nii hajameelne, et ei märganud üldse, mis umbruses jünnib. Tal midagi tibeles teel; ootas patajat juhuft, mil saaks Bluthundile, tollele wastsele sõbrase, südame tähhjaks rääkida. Jutt kogu aeg keerles keemia ümber, aeglaselt nagu ajaratas, aga õiget joont ei tabanud kumbki. Bluthundi asemil seisis kõrwal kui püsti kurat ja kumlas iga sõna.

Wimats suure surma peale hüüti teisest toast toolide wahelt:

„Muusikandid, mängige „Zurichi marssi“! Rakskümmend saate, ärge kartke!“

Matverdaja, hüljes ühe hambaga, otfis wäljafirjutatud noodi ja mängiti ei tea mis ajastust wana marssi.

Uga nüüd oli Dindal paras moment; wiivitada ei tohtinud, jood-
samat juhust polnud loota.

„Härra Bluthund, mul on teile palwe —“

„Teie teenistuses.“

„On kaftas paar — lühikest — luuletist —“

„Oleks mul önn neid lugeda.“

„Nimelt tahhingi, kas te ei waataks läbi —“

„Suurima huwiga.“

„Ja jaadakkite lehte.“

„Kõnda kuidas toimetaja meeleolu.“

Dinda tõmbas reditüllist paar paberit ning ulatas Bluthundile. Ja siidamelt langemad oligi see raske saladus. Seepeale Dinda sai niimõrd ülemeelikuffs, et haaras üle laua sõbratari kaelast ja kiffas:

„Nina!“

Bluthund jeda nime kuuldes wajus toolil kõssi ja kägerasse nagu kärwanud kärbes. Ta pill puuris nurgas asuwat süljetaussi, jüda rüpes. Radunud oli kõil suur julgus ja püha armastus, järel oli waib kasfi-
ahastus.

„Undestage, et unustasin,“ ujus Dinda omas sõidurwees. „Siin minu sõbratar preili Osman, ja siin mu hea sõber härra Bluthund, Luthouge.“

Bluthund tõusis, kummardus, õiendas käe ning kogeles:

„Pa — palun wa — wabandust!“

Nina kätt wastu ei annud.

Dinda waltis mõlemaid nagu maailma-imet.

Jüri aga pahwatas:

„Lubastid ju põlwede piiale ka lasta?“

Palju ei puurdunud, et Bluthund põlwili oleks kuffunud, jalad olid niimõrd nõrgad, et nõtkusid juba nitgi.“

„Lagustid isi käega westi piiale nagu meie tabeli kõster ja wandusid igawest —“

Jüriil jäi keel kurtu, wiuldaja wirutas talle salaja õbaduse ribide pühta.

Seisuforra püüdluse lõpetas marsi lõpp-akord.

„Siin mu sõber Jüri ja — ja preili Saa —“

„Daasberg,“ aitas Dinda taffa.

— Kurat, et keegi ei kutsu ka oma lauda — kirus Bluthund eneses, — saats wahaeaga; inimesed täna just nagu wihased.

Uga sealt ilmus juba oober, nagu sinine, wistas wihase pilgu piiga-
dese; need hoidsid ju laua kinni ja midagi ei tellinud.

Jüri oli lauas ainuke wõõras meesijil, tema saunas siis oober lõna-
tult kummardusti.

„Mebel põle masja tedagist,“ lõi Jüri käega.

Bluthundil oli Alma ees nii häbi, et ei löandanud waljusti rääki-dagi.

„Räsi tuua kárafat,“ sosistas Süri.

„Too kárafat!“ pörotas Süri üle jaafi.

„Palju?“

„Noh, nii et iffi relnadele kah saab.“

„Suhupisteks?“

„Mis suhupisteks?“ sosistas Süri Bluthundi kõrwa, nagu pole-
see ise kuulnud.

„Küsi daamidelt.“

Süri waatas Alma poole.

„Mulle ei midagi,“ sai wastuseks.

„Sooma sama lehw kui sööma,“ löi Süri käega ning pöörbus
Linda poole.

„Mina ei joo muud kangemat kui õlut,“ wastas see.

„Dober, liiter ja kuus õlut suhupisteks; relnad muud suhupistet
ei tahal!“ pörotas Süri.

„Palun.“

Lauale sigines liiter miina ja rida õllepudeleid.

Bluthundi asemil ja klawerdaja kutsuti kuhuga lauda jooma, nii
et meie seltskond koosnes waid kahest paarist.

Ja kentsakad paarid, peab ütleva.

Alma oli turris ja tusane, näost kahwatu ja kalf. Seewastu Süri
ta kõrwal ei seisnud sekunditki paigal. Seletas ja rääkis kogu maa-
ilma pahupidi.

Bluthund oleffles haruldaselt waihsena ja just nagu ei waldanudfi
eesti keelt, ega julenud kuhugi waadata. Seewastu Linda ta kõrwal
helises nagu heliplaat; heitis Süriaga nalja ja narris teist kui naassliga.

Bluthund wöttis miina arglikult pitsklaasist, Süri aga kallast õlle-
kannuga. Linda maigutas keswamärjufest. Almale aga ei läinud siise
see ega teine.

Alma oleks meeleldi tõusnud, wabandanud ja warmast lastnud —
aga ta teatud põhjusel kuidagi ei saanud — isegi siis mitte, kui teised
kõik juba olid lahkunud ja kõrtfi ukjed suletud.

Bluthund murdis pead ja waewas ajusid, mil kombel piinlikust
olukorrast pääseda ja Almaga leppida.

Süri aga juba jauras ringi ja wedas kõrwallauas saarlastega sõrme.

Linda nägi waimus oma luuletisi juba trükimusta all.

Wiimaks ometi trimois Bluthundile päästerõngas. Leda tõmmati
sõrmega leti ette, kus seisis üks hea tuttan.

Bluthund wabandas daamide ees ning seisis leti ääres.

„Ära end täna jälle täis wõta“, manitses kõrtsiperemees puhmeti
juurest. „Muudu seon su ketiga klaweri jala külge, kui elewandi.“

„Pole häda“, naeratas Bluthund oma joomakaaslaste otja. „Kord
ta pani mu kinni telefonikappi, aga enam ei julge. Selistastin pooled
abonendid wälja ja tegin kaks kaugekõnet.“

„Waata ette, et laste meel lahti“, hoiatas mees leti ääres.

„Saghi ei raatsi lasta. Pool kõrtfi wiinast käib ju minu naha wahelt läbi.“

„Njowahemikul, mil Bluthund leti ääres leili wõttis, istufid daamid hajameelselt lauas.“

„Ilma hakkas äkki nutma.“

„On sul paar krooni?“ küsis Lindalt.

„Ei ole. Mis sellega?“

„Wõtaksin auto.“

„Kuidas ja niisuguse uudise peale sattufid?“

„Ei jõua kauem kannatada.“

„Sallame parem ilufasti minema.“

„Ei, istume edasi“, oigas Ilma, kahwatu ilme näol.

„Nga mis siin weel medeleda?“

„Tahtruiks juba ammu ära minna, aga —“

„Koh?“

„— ostfin eile uued kingad.“

„Mis maffid?“

„Number 39.“

„Kannan numbri wähemad.“

„Pii—gis—ta—wad—“

„Sunnetu!“

„Bigistawad nii hirmjasti, et ei saa jalga liigutadaagi, mis siis weel minemast —“

„Wõta king jalast ja lasse weidi puhata.“

„Ei tohi. Hommikul märkasin, et sukakand maas. Ei jõudnud uufi enam tuua. Palka saan alles paari päewa pärast. Parandada poleks ka aega, pidin sinuga linnas kohtuma.“

„Mis teha?“

„Midagi peab tegema, ükskõik mida, aga nii ei juuda ma enam —“

„Kannata wälja.“

„Ma kirjendan!“

„Tead Ilma, mulle tuli idee, mis walu waigistab.“

„Sina geenius. No lasse siis tulla.“

„Ma ei ole kord ühel päewal sama häda.“

„Ära piina.“

„Wõta end täis, ja näed, kuid walu waikib.“

„Brrr — tillagi ei lähe alla.“

„Wõta wägifi. Wõta wägifi nagu arstirohtu. Wala õllega sega mini, siis pole nii liibe.“

Ilma nõustustki sõbratari nõuandega. Midagi pidi ometi tegema. Antagu kas wõi mürgi.

Linda koe abivalmist tempis kange joomaaja walmis nagu arst apteegis ja jootis suurte meelitamiste ja kiidulaulu saatel Ilmale sisse.

Snimorganism on enam-wähem ühetooline igahel, nõnda siis mõjus ka wiin Ilmale samuti kui igale teisele.

Mul tundus mürgi läage ja liibe, põletas igemeid walusamalt, kui king wärwast. Luld oli kõik kohad täis, puha särtsus ja särises.

Aga aegamööda hakkasid sääremarjad surisema; arstim mõjus.

Sa kui Ilma oli kinni piinud kolm kannu õlle ja viina segu, ei andnud ta enam jalavalu, ega muid pisteid. Siirniast piinast pääsenud Ilmale näis ilm roofilisena. Do, Linda on parim sõbratar, aga see — see Bluthund — aga lõppude lõpuks, mis ta sest poisist nii piinab? Ei tohi nii tõrges olla!

Sa joomastusje sattudes ta hüüdis puhveki poole:

„Isand Bluthund, tulge siia ja andestage mu kangekaeljus.“

Bluthund oli kohe kohal, nähes, et wahetord hakkab lahenuma.

Ilma nüüd aga sattus koguni niivõrd hoogu, et usaldas Bluthundil iegi kinga loo. Lõpuks see wärbdjas siiski kisti jalast ja wiuldaja tõi kuskilt garderoobi nurgast juure tuhwi.

„Lähme meile“, joowitas Bluthund, kui klaasid olid joodud tühjaks.

„Täna nagu nii mul asemil juba asemel.“

„Sah, aga kuidas ma edasi saan?“ tõmbas Ilma tuhwluga jala tooli alt.

„Edasi saame autoga“, hüüti kõrtsi uksest karedal kähinal.

Kõitide filmad pöördusid siinapoole.

Poolenisti kõrtjupoe uksest sees seisis tüse tümaks isand, toosama kes sõbraga seltsis oli käinud Willemäel, Penuja wallas Ilma otsimas...

„Auulsin kilkamiist juba poole kilomeetri peale ja auto ehmus trepi ette seisma“, jätkas wanahärra lähemale astudes.

Bluthund, mõistes, et isand Ilmaga tuttav, hüppas püsti ja pafus istet.

„Wõtsime siin weidi wenitirohtu“, mainis sissejuhatuseks.

Isand istus.

„Käisime alles laupäewal preili Osmanit otsimas, aga ei leidnud“, kummardus wanamees Ilma poole.

„Aga nüüd ometi leidsite ja koguni otsimata“, lausus piiga, pisarad naerwais filmis.

„Nüüd leidsin jah nagu kogematul kumbel; see on õige küll. Aga otsin kogu aeg hoopis kedagi teist.“

„Teist?“ tõmbas Ilma motad torru.

„Urge haawuge, preili Ilma. Otsin üht me e s t e r a h w a st.“

„Loda sõpra?“

„Ei. Mis sõber ta mulle nüüd on, wõi kedagi. Niisama tegime nalja. Tõeline sõber istub mul „Mustas Kasvis“ ja ootab samuti otsitawat.“

„Oh aeg!“

„Sah, tegime maal natuke nalja ja ajasime asjad nii wiltu, et wiimaks wiwatasse weel wee ja leiba otja.“

„Noh, kas asi nii hull on?“ andis Bluthund jutule jätku.

„Eh! leiate mehe enne kui ennustadagi teate?“ lohutas Linda.

„Olen ennustajagi juures ära käinud. Praegu sealt just tulim“, lõi wanahärra käega.

„Sa mis tema teadis?“

„Pohutas nagu alati. Ja ütles, et ei maksa enam otsida, et otsitavat
langemat varsti i see mulle sülle.“

„Mii nad ikka —“

„Lugu oli järgmine. Laupäeval maal käies tahtsime sõbraga
väikeste lõbusa naljaga hakkama saada ja ühe mehe paariks päevaks
linna liikuma tuua. Mäletan, auto tagajärges ta lamas, kui märkasti
välja sõitsime — aga nüüd ta on kadunud... Võõrastemaja ette jaa-
budes teda autos enam ei olnud...“

„Ehk hüppas õueaias välja ja magab praegu maal laskas rahulikk-
uud“, arvas Linda, kel asjast aimugi polnud.

„Ei. Paar kilomeetrit linna eel oli veel autos alles“, ohkas ijand,
pea müralt longus ja lootus kadunud, pill põrandal pitali.

Jüri, kel kõrvalruumis saarlastega asi jassi kippus minema ja kes
oli juba jõudnud näpud näsju vedada, taganes esisaali tagasi oma
sõprade juurde.

„Sumala iist, ma mõitji laits —“ aga ei saanud enam edasi, jäi
äkki feeletuts, nähes enda ees näsjus isandat teinepool lauda Linda
kõrval kõveras.

Jüri le kasvas küür jelga nagu kaamelile, ta kangesus kui kaks
kõvera nähes.

Kas jooksta välja?...

Aga niipea, kui liigatus, haaras Bluthund tal sabast kinni.

„Ära mine enam siina kiskuma“, käjutas ta sõpra toolile tõm-
mates. „Joo naps viina ja wiida niijama aega.“

„Mia wõi —?“ jostitas Jüri lödisehes, ilmud üle laua kui
öötkullil.

„Näe, sel härral siin poeg kadunud, otsib ja ootab. Anna sinagi
nõu.“

„Ah ma wõi —?“ kordas Jüri wälju.

Seda häält kuuldes wanapoolne isand tõstis filmad sinnapoole.
Waatas natuke aega kui waimu, kargas siis äkki püsti, langes kõhuli
lauale ning haaras Jüri l kaelast kinni.

„Mii—inu ära — kadunud — poeg!“

Pudelisid ja nuud asjad seejuures põrusid põrandale laiali.

„No mis laata te ei siin peate?“ ujus oober lähemale.

„Maksan kinni“, ähkis tüse isand taas toolile wajuks.

Teised jamuti olid ootamatult stseenist tabatud ja ärkasid nüüd
nagu unest.

Bluthund hakkas pubeleid forjama. Ilma kraapis kleidilt sinepi-
tille ja Linda hoidis kõige jõuga laudlina kinni.

Jüri aga ainult ohkas ja wäitis.

„Küll om inimesed linnan minu wastu lahked ja lämmed —“

„Lõpp hea — kõil hea“, muheles wanahärra ooberile rikutud riistu
kinni makstes. Ja tõustes, kogu seltskonnale:

„Nüüd läkime „Kasji“, sõbrale rõõmusõnumeid wiima —“

Nõustuti.

Ja Jüri, wiimajena hanereas kõrtsiuksesi wäljudes, laulis omaette:

„Üits laits om tänä jündünü...“

VI.

"Pulli" trepi ees roniti sportautosse ja Bluthund, waremalt studeeritud autokoolis, käivitas mootori. Ta istus Ilmaga rooli taga ja jutustas piigale põnevaid seiklusi oma endisest elust. Ilma oli tähelepanelik kuulaja ja Bluthund jättus hoogu; jättus niivõrd hoogu, et äkki ta auto hakkas juudlema oma jugulast. Pidurid piinasid rattaid, kaitserauad katjesarvedena kahijesid mastamisi. Suuremat õnnetust ei juhtunud, paar kõverdust ja see oli kõik.

Ilma otsekohe astus autoist välja vaatama, mis juhtunud? Ta juhtus kofu koogutaolise härraga, jamaga, kes sõbra seltsis oli käinud Willemäel teda otsimas!!

Nüüd kogu seltskond ronis autoist välja ja imetleti, kuis Bluthund oskas juhtida masinat just selle otja, kes "Kassis" oli ootanud sõpra ja kadunud Sürit! Tal olewat "Kassis" hakanud igaw...

"Õnnetus" leidis aset Wabadusplatsil ning tekkis vaidlus, kuhu saab kõige rütem?

Lõpuks lepitati "Kassiga", sel tingimusel, kui taksojuht sõidab tagasikäiguga. Doomulikult, taksojuht oli eksami sooritanud hülgamalt ja juhtis oma teisejärgulise tagurpidi tänavat mööda alla. Kogu aeg aga masinate kaitserauad olid sarvipidi koos. Bluthund, trillis, ei jaanud muud, kui jälgis taganejat. Taganeja triivis puhtalt "Kassi" ette. Kordnik protokollit teha ei jaanud, otja kellegile ei aetud, stopperi järele kiiresti ei kihutatud; tagasikäik on käigukastis aeglane nagu esimene käik; viis kilomeetrit tunnis, paras jalakäija-samm.

"Kassis" telliti lauda liiter lihtjat viina jääpanges. Orfester "haiskis head otja" ja mängis marsši. Aga kehet tugewamat tremolot kõlas äkki hele plaks — wiulil kattes keel.

Bluthund otsekohe sõostis poodiumile appi ja lubas muretjeda uue "la". Erne aga kutsus Süri kõrwale ning sõnas:

"Soolesen natukefeks kogu. Aga anna oma rahatagamara kohe minu kätte. Wiksan sahtlisse luku taha. Kardan, laristad täna oma raha maha."

"Ega ikki larista."

"Ei tohi uskuda sind. Mina iialgi ei kanna kaajas, kardan iseennast. Panen alati kassasse."

"Mis neid kassasid nüidjel ajal kah tiab, mõned järsku omadega jännis. Kassiidrid wiivad wiimase penni..." naeris Süri kätt põue pistes.

"Minu kassa on kindel nagu kirikus aamen."

"Ega fiigi enam nii kindel põle," arwas Süri, aga fiiski ulatas rahataksu Bluthundile.

*

Rünne minuti pärast Bluthund oli tagasi kogu oma wiuliga. Orfestri omale tõmmati sobiw soolikas pinguli peale ning mängu mõis jätkata. Slegi Bluthund seltskonna lõbuks tõmbas kaasa oma "lõõtsaga".

Rüna teised koos tasapisi pitsi pitsid, lähenes äkki laua manu oober. Ta sõistatas jämedale mehele midagi kõrwa.

See hüppas üles nagu ussifist solmatud ning ruttas kõhu rappidest kuhugi. See teine mees, foogutaoline, muutus rahutumaks ja rabeles toolil, nagu oleks tal taldu rautatud.

Peagi naasis tüje isand, näost kahwatu ja kalf, ning omakorda fofistats sõbrale midagi kõrwa. Süri instinktiivselt pööras oma kõrwa-lestad fofistaja juunas, aga kuulis ainult ühe sõna.

„Armsad kaaslasted“, pöördus nüüd turjakas isand kogu laudkonna poole. „Mattame üks wäike lõbusõit maale, kõrtsuõhk hakkab juba kopje tõdistama, wäljas on wärskem ja wääritam.“

Süri tahtis weel napsi kallata, kuid turjakas härra haaras pudeli ning tühjendas selle jääpange. Silmselt meestel oli tuline liire minekut teha.

„Rehmad, ärrad tahawad teid rappa wiia“, pöördus Süri daamide poole.

„Kapl“, parandas paks isand rahutumalt.

Uga et aowalgus juba wäljas, Ilma ja Linda keeldusid kaasa sõit-mast. Nad mõlemad pidid ju hommikul tööl olema.

„Ja teie, härra Süri, peaksite ka täna kontorisse ilmuma“, pöördus Ilma julaje juunas.

„Mia kirjutada ei oska, mis must sinna asja?“ lõi Süri kämbлага.

„Direktori jutule.“

„Mia ei oska siantsjega rääkigi. Kõnelege ise asjad maha, küll ma oome omiku lauawabriku latšin olen.“

„Nad pole ju teid weel näinudki.“

„Mia põle neid kah.“

„Oh isjand“, tõusis Ilma püsti, „aja temafugujega asjul! Olge siis homme kell seitse wabriku wärawas; ju ma teid sealt kätte saan.“

Bluthund oli wahapeal kolleegidega mingi pala asjus walusasti waidlema sattunud ning astus wiimaks wihasena poodiumilt alla.

Talle tehti ettepanek sõita kaasa.

„Nõus“, lausus muusiker wiivitamata, heameel, et kõrtsifist minekut saab. „Uga daamid?“

Daamid lubati koju sõidutada. Kuna Ilma hilise aja tõttu tahtis waid weidi puhata Linda juures, siis polnud ka tarwis sooritada suurt ringi agulisse.

*

Wiisteist minutit hiljem kihutas kerge kuue-tsilindriline latal maanteel, isjandad ees rooli juures, kunstnik ja sulane taga.

Sõuline masin lõikas õhku wahedalt kui habemenoaga, lendas wihmatilga taolisena läbi ilmaruumi. Mootori pöörin muutus monotoonseks magusaks jurinaks; kurwed sooritati laias kaares puhtalt kui poognaga. Sirgjoonelistel maantee osadel anti tsilindritesse täis-gaas, mis muutis ühetoonilise jumina waljuks röögatuseks. Telefoniposte wõis lugeda igas sekundis ühe.

Ei Bluthund ega Süri uimase peaga ojanud taibatagi kohutawa sõidu tõelist kiirust; laine peaga nad oleksid kiffendanud wõi minestanud.

Sääraselt julgewad kihutada waid — piiritusewedajad...

Rapla firikust mööda ja a' mikust läbi, aeglustati ajajahti, pöörduti wajakule metsateele, mäest üles, ning peatuti üffiku kõrge maja ees, mille aknad olid suletud naelutatud laudadega.

Wõõrad kadusid kiiresti majja, kuna Bluthund ja Jüri jäid wälja, ajud uimased ja nagu piitsutatavast tuulest tursumid ning kibe.

„Kus me asume?“ ürahtas wiuldaja end masinast wälja upitades.

„Willemael küll mitte“, lõnas Jüri punaseil filmil ringi piiludes.

„Wiltu hakkab“, loidistas Bluthund lõugu.

„Kaste alles maan“, mainis Jüri autolt alla ronides. Ja kinninaelutatud akendele wahtides: „Ei tia, mis mihed niid õige om?“

Wiuldaja seadis sõrmed ajude kohta ning tuletas meele:

„Kasfis“ poodiumil mängides just nagu oleksin märganud toda meest, kes meie ijanda lauast ära kutjus. Ja mulle näis tolle mehe nagu tuttav.“

„Koh?“

„Kuulus piirituse kuningas —“

„Di Joosep ja Maarja —“

„Arwata mõib, et neil oli ees mingi ootamatu operatsioon.“

„Sehooval! Aga mis nad siis meid kaasa tassisid? Tahksid koguni relnasid kah wiil siia õlipuu — ptüi — wiinamäele kaasa tuurwa —“

„Arwan, et aiman loo jalapärast“, kõneles wiuldaja, seljaga aia najale nõjatudes. „Neil oli kole kiire ja juur rutt, muidu „wana“ ise poleks restosse nagu näitanud; neil on lohtumisteks juba paremaid kohti. Neil oli kiire mõib-olla seetõttu, et aimati haarangut. Peale meid restos teisi wõõraid ei olnud, aga teenijad ja teised tegeliskid on juba ammu taltjaks tehtud. Minukesed tunnistajad, kes nägid, et mehed seal, olime meie. Ja meie omas teadmatules peale meeste kadumist oleksime pahaaimamatult nad reetnud. Politsei oleks teada saanud nende umbkaudse asukoha. Nõnda-siis oli maja hädajumil meid kiiremas korras ära koristada, enne kui tabajad saabuvad. Ja neil polnud teist teed, kui teeklesid lõbusõitu.“

„Aga mis sünnib praegu siin majan?“ küsis Jüri auto muda-lauale istudes.

„On's see meie asi? Operatsioone aetakse igalpool. Sõjas tehaakse operatsioone, börsil aetakse operatsioone, igalpool aetakse. Miks siis mitte piirituse wedajad?“

„Ja lohtrid kah teewad.“

„Õõitjal.“

„Müüd mõetasje igalpool uusi nimesi, ju nendega kah oopereeritasje?“

„Suhtub. Kes osaw, see wiib siingi oma operatsiooni läbi. Näiteks, kui minul juhtuks seeldusi. Olen tõsine isamaalane ja oleksin juba ammugi eestistanud nime. Aga ootan parajat aega, kus seda operatsiooni hästi kasutada.“

„Mis nime sa endale mõtad siis?“

„Eestistatfin Iihfjalt.“

„Mis sii eestikeeli tähendab?“

„Blut — weri —“

„Vrrr, mõrvar mõib suft saada siis küll —“

... Sund — koer. Sõnaga — Verekoer ...“

„Püha sakrament — kas sihandest nime lubatasse?“

„Mits mitte? Aga koera ehk stiiski mõtan maha.“

„Tõsine eesti miis olet siis küll.“

„Doomulikult. Tarvitatan maid Eesti tooteid. Mina ise olen Eesti mees, olgugi et sündinud olen Saksamaal. Aga lihtne armutis mu sünniaja ja wanemate wäljarändamise ajaga wihjab kindlasti sinna, et ikkagi olen Eesti toodang.“

„Nä seleta nii keeruliselt, mu pia läheb segi,“ lõi Süri käega. „Reh-kenduses olin kõjtri man ifka jediniitsa.“

„Mina olin omal ajal foolis igas kolmes alumises aines jediniitsa. Powedeenie — jediniitsa, wnimaanie — jediniitsa, prilehaanie — jediniitsa. Aga ülemised aned olid enamasti puhta — pätkorjad.“

„Imelik.“

„Tol ajal jündis palju imelikk. Mäletan, inspektor kord usaldas minu kätte wälja kirjutada logu klassi tunnistused, aja puudusel. Tulemused olid üllatavad. Kel oli teha „jaba“ matemaatikast wõi mõnest muust aimest, wõis juwe jooksul wabalt ümber jooksta, ja ikkagi seisid jügisel järgmises klassis kui tiff püssi otjas.“

Süri wajuks kofku nagu liigetega nuga, haaras ninalapi ning nühtis filmi.

„Di, oleks ma ka sel ajal süia ollu. Meil maal olli oopis teifiti. Esmaspäewa ommikul wara aeti kolmteist wersta iimale fooli, kott kufil. Terwe nädala noon. Paar pätsi haganast karaskit, libelele liha ja kamalutäis kartulaid. Koolis magasime naril nagu kilud kiilutud karbis. Tunni ajal sai õppimise asemel lineikat, suurema koeruse korral aga aeti murka põhwili ernestele. Wäheagadel pidid õpetaja aias tööd rühkima. Öhrupoolikul katsufid, kui said kuskil tuha all paar kartulit pehmeks ... Ja sii olli nii ifka ja iga päew. Ja kui siis kõster ja õpetaja mõlemad weel korraga tulid —“

„Näe, tulewadki juba“, kargas Bluthund aiajt eemale.

Süri ajas enda püsti, kondid kohewil, nagu peas kui paistekaff.

Piiritusewedajad lähenesid, kummaski täetisliis wälismaa konjat.

„Poiisid“, hüüdis kõhtukaswanud isjand, „nüüd joome alles jooki, mis joowastab.“

Nähtawasti oli operatsjioon hiilgawalt õnnestunud.

Bidurid lasti lahti ja auto muras wabakäigul mäerinnakult alla.

Õidu ajal käis pudel waheldamisi peosti pihku ja suust suhu.

Sürile mõjusid uued tropid nagu obadused. Ta jai julgeks ja jutufaks. Restusteleti Wene keisrist ja fetseriteft keltajal. Bluthund kõneles kõrgetest aadetest ja kuulsatest kunstnikkudeft. Tüse isjand ihtas ilusaid naisi, kuna kõhnem kõhistas naerda narrift Walafirewift.

Rapla alewikus peatuti ning mindi sealsesse ainasse restosse jöö-dawat tawaari peale mõtma.

Peaparandajaid oli leti ümber üllatawalt palju. Meie mehed pidid tegema tiiff aega tiifitööd, enne kui ette said.

Parajasti toodi kõõgist wärskelt lõhnam pörja praad.

„Bat, lõigake siit neli viilu, aga ühes kamaraga,“ lamandas tõhukas. „See on minu maitse.“ Ja sõbra poole: „Sinule?“

„Neli tomatit.“

„Teile?“ viiuldaja poole.

Viiuldaja mõttis neli neeru.

„Mulle piinleiba“, tahtis Jüri oma lennukitoitu.

Isand tasus arve.

Toit pakiti paberisse ja pakki usaldati üle Leti Jüri kätte.

Näljane Jüri sai sellest seemõrd liigutatud, et sirutas kae kurjaka isanda tuunas ning hiiudis üle kogu ruumi:

„Soomine teile kordaläänud ooperatsiooni puhul palju õnne!...“

Miski Jüri tundis, kuis pakki wafakust kaenlast kadus...

Kadunud olid ka mehed...

Enne kui Bluthund ja Jüri esimesest ehmatusest toibusid, oli auto filmapiirilt kadunud.

„M i n u w i i u l l!“ röögatas Bluthund ning tormas tänavale.

Viiul lamas siruli ketet tolmust teed. Bluthund haaras pilli embuse, tõstis suu juure ning suudles.

„Oleks nad toidupaki ka jedasti maha jätnu“, kaebas sulane jumwesine.

Rõrtsurahwas kogunes resto trepile ja wahtis neid kui ilnaimet.

„Pat“ ja „Patašon“ aga ei sõandanud sinnapoole filmagi tõsta, waid panid kiiresti ajama kiriku poole.

Uga kiriku juures hargnes maantee kahets, ja kumbki ei mäletanud, kummalt poolt nad olid tulnud.

Ulewikku küsima ka ei juletud minna niisuguse näoga ja teel polnud näha kedagi, kes oleks aidanud aru pidada.

„Ühesugused laiad mõlemad“, mainis Bluthund.

Sa seisid nad seal nagu Odipus teelahknel.

„Aga warem on tolmusem“, torkas Jüri.

„Et hullem käia mõi?“

„Ei, et rohkem sõidetu.“

„Astume siis.“

„Jumala nimel!“

Sa ränk retk algas.

Wahepeal päike kergitas oma tera kaunis kõrgele pilwita taewasse. Armutumalt ja kuumalt ta kihutas mattajatele kiirgawaid kiiri selga kui kihwi. Sagipealt sadas kullasse kurnawat kuumust, aga jalgealt tõusis fuhu, silma ja ninna ummistawat peent tolmu. Oh! märises soojusest, tuuleõhugi polnud tunda. 49-nda kilomeetri tulba kohal poistel jooksis higi laubalt ojana. 48-nda kohal ihu keepus järgi külge. 47-nda juures juba suu kuiwas. Wajati juua, aga wett polnud filmapiiril piislagi. 46-nda juures Bluthund jäi seisma. Ta lihtsalt ei jõhmanud enam. Ka Jüri peatus roidunult ning istus maantee ääre kummanud kraawi kaldale, ühe põua õhwrirts langenud konna kõrwale. Bluthund sõnatult langes teinepoole teed kolletanud teelehtede kesktele. Mõlemad olid sisse wõtnud suure kwantumi alkoholi, mõlemil peas tantfis halasamatult hiiгла dimiis hiiinlasti. Suuled lõhkemas, nina tolmust ummis-

tunud, filmad higi ja liiva täis, kivitades kibedalt, kurt kuuivanud, jalad rakkus ja kullas ranitjatäis kerisekive — nõnda nad istusid seal maantee ääres, pea norus ja 45 kilomeetrit linnast kaugemal, niivõrd roidumuna, et ei tahtnud teineteist nähagi.

Minuisti linnukest ei lendlenud taeva laotuses.

Uga äkki Jüri teritas kõwa; kõrvetam kuumus polnud veel kulumist kuumust.

Läbeduses kuuldus nii tuttavat jahinat ja fähvimist, seepeale kohe wifati luiskamist.

Jüri koondas wiimase jõu kontidesse, tõusis ja ajas aised sirgeteks, ajas pea kaela otjas õieli ja sirutas filmad üle heinamaa.

Zaamal wälkus kleit, kleidi sees tütarlaps, kes wihtus omaette niita.

„Bluthund,“ fähistas Jüri ning sülgas wälja juutäie tolmu, „fial om kiigi!“

Bluthund ei taibanud enne, kui sõber ta roidumusest üles raputas. Ta ajas enda pikkamisi püsti ning seiras küsimal pilgul sõpra, et mis ta mind veel peaks piinama?

„Urka fähku ja karmesti. Zaamal piiga wihtub niita, ehk saab juwma.“

Bluthund jeda kuuldes elustus. Gaaras kraami põhja libisenud wiinuli ja wibas Jürile järele.

Piigale kaht näsikus näoga, kortsunud wälimusega koletist nähes, teisel veel mingi must last kaenla all, ehmus ja tahtis esineise jutiga plagamana panna. Komistas aga kohe mätta otja ja kullus kuumuli kuisse alla.

Jüri aitas ta üles.

„Kus me oleme?“ päris Bluthund, wiinaõlki täis.

„E—ei—einamaal—“ kogeled tüdruk.

„Põrgut! Kus sii tii wiib linna?“ küsis Jüri.

„Jah wiib. Kui saate kiriku juure, siis leerate wafemat kätt.“ julgenes piiga.

„Tont! Sealte me praegu tulemegi!“

„Siis peate sinna tagasi minema.“

„Põrgut!“

Jüri piilus ringi, aga ei näinud weendõud:

„On teil midagi juwma?“

„Mikas on.“

„Aristuselapsute! Kus?“ neelatas Jüri.

„Seal, lepa põõsa all,“ näitas piiga näpuga wilsusse.

Bluthund wõttis hoogu ja kargas kui werekoer saagi kallale. Leibis lepa alt wee loigut, langes sinna kõhuli, klapad kagaras pori sees, rinnaesine ligunemas, filmad pungis kui pullil, puudusid ainult saba ja fartwed.

Mikas oli liig ahtake, et mõlemad mehed ühel-samal ajal manu saanuks.

Esimene janu kustutatud, Bluthund jäi niivõrd uimaseks, et ei jõudnud pead wee kohal hoida, waid last jelle allikasje wajuda. Ufinda

ta sinna eht oleks uppunudki, aga nüüd haaras Züri tal jalust ja wedas mehiteise kaldale nagu kassipoja.

Züri lord oli kaeda karastust. Samuti kui sõbralgi, tal ainult puudusid sarwed ja saba.

Lütarlaps aga waatas pealt seda mängu nagu naljapilli, purskas naerma ning lüdis koju poole, loodid kuklas, kleidijaba lehwimas.

Züri, jama kustutatud, haaras heameelest ja tänutundest wifati ning kukkus wihtuma. Seniks kui talurahwas seda ilmaimet jõudis waatama tulla, oli Züri juba pool wafamaad maas.

Bluthund toibus wahpeel ja andis kohalejõudnud pererahwale aru.

„Nell seitse pean tingimata linna olema“, kurtis ta nurelikult.

„Ei siis ei aida jalgsi minna“, seletas peremees. „Siit on 56 kilomeetrit ja teil ainult wiis tundi aega. Sa niisuguse ilmaga!“

„Minge aga kiriku juure tagasi, keerake wajakule“, juhatas perenaine. „Sealt minge werst maad linna poole, siis keerake läbi wõja teerada mööda paremale. Warsti jõuate raudteetammile, sealt on kaks wersta Wiljandi poole ja oletegi jaamas.“

„Aga millal rong saabub Tallinna?“ päris Bluthund põnewalt.

„Kolmweerand seitsemeks“, lausus piiske plõnn, perepoeg, reaalkooli miits peas.

„Mitäh aitamast“, tänas samal hetkel saabunud Züri hea nõu eest.

„Teile samuti“, kiitis peremees, puhtaks niidetud niitu nähes.

Nüüd kaaniti kere weel tublisti tagawaraks täis, nagu kaamel Saharaas sanmudes, tänati weel lord wastakui ning alustati matka maa poole.

Jalad tundusid kergemana ja pea selgemana, olgugi, et pugu oli pungil lõjuwat täis ja raske.

Kiriku juure, teelahmele jõudes ja rõõmsal marsil wajakpoolsele maanteele keerates poisid koguni waatasid teineteisele filma ja naeratahid paljutähendawalt.

Sige ots sel labürindil on käes! Eljida enam ei saa kuidagi!

Aga õnnetus ei hiiia tules!

Werst maad kiriku juurest eemale, wõja äärde rajale jõudnud, Bluthund äkki jäi seisma nagu semaforipost.

„Züri!“

„Mida?“

„Kurat!“

„Kus kohal?“

„Naha! On sul sõiduraha, Züri?“

Züri jäi hetkeks keeletumaks.

„Naha-wõtsid ju isi eile „Kassis“ käest ära!“

„Saltomortale!“

„Sa wiisid koju kummutisje.“

„Oh tulin!“ kirjutas Bluthund hambaid ja kratsis kuklatagust.

„Aga kas sul endal ei ole?“ küsis Züri.

„Ma ju ütlesin eile, et ei tamma kaajas.“

„Ostmine fiiski taskud läbi“, soovitas Süri meeleheitel, ise väga hästi teades, et tal taskus sentigi pole. Aga ehk leiab viiuldaja omaist?

„Ostmine pealegi“, nõustus Bluthund, ise väga hästi teades, et tal taskus sentigi pole. Aga ehk leiab sulane omaist!

Ostijaise tulemused olid ette teada — ei leitud sentigi.

Wõja tagant kostis weduri wile.

Wõisid wõpatafid...

Do, see wilel!!

Kad oleksid ei tea mis ainiud, kui istumaks praegu selle wile taga...

Wõja wahelt ei juletud piiludagi; pill sõidab rongiga edasi, ning weab filmade kaudu jüdame feest wäljal!

Bluthund koguni sulges kõrwad.

Meeleheitel ei meeldinud neile üksiteisega rääfidagi.

Aga äkki kõlas wile taas!

Nüüd juba wäljuti pöösa tagant.

„Seisab!“

„Seisab neh, sinder!“

„Siwarong!“

„Lamarna!“

„Katsume ehk jaame peale, ja olemegi Tallinnas weel warem kui waja...“

„Kaame perrä.“

Ja mehed jõõstsid kui hundid raudteel liiwa laadima rongi poole.

Masiniistid aelefid tammi kõrwal murul, sõid praetud sealihja ja jõid wiina alla. Kaugemal kari mehi-naisi tõstis labidaid ja laadis.

„Weduris on ka jahedam“, tähendas wanem masinist.

„Ega ei aita, peale jõõti tuleb sinna fituli wisata“, wastas noorem.

„Wiska pitfi.“

— ja pea aru. Aga ära säärane loll ole, nagu see seal, noh — sinder — kus see nüüd oligi, kuhu ja mu laupäewal sisje taskisid?“

„Nõ „Bulli“?“

„Kojah „Bulli“, ära säärane loll ole, nagu see pillimees seal, täis nagu pinal. Sa oled noor ja waata ette. Aga —“ ning kätt filmade ette warjuks tõstes, — „aga, kes need murjanid seal tulewad?“

Bluthund ja Süri jaabusid parajasti kohale.

„Kas jõita saab?“

„Kes te olete?“

See, see — sealt ja sealt.

„Tuttaw nägu on juht nagu küll“, meenutas wanem masinist...

„Aga! Teil wiulikast kaenlas, ega te wiimati sealt „Kuld Bullist“?! Mis?“

„Jushtament.“

„Noh siis! Kui munifikat teete, siis wõib edasi saada kah.“

„All right!“

Ja Bluthund wiilis nii, et higi tilkus. Mängis keerulisemaid palu, et mehed rutem tüdineksid. Aga mehed kogunisti ei tahtnud tüdineda.

Töölised taamal, imelikke helisid kuuldes, hakkasid üksteisega ligemale tüluma. Viimaks kogunesid pea kõik mehed-naised wiuldajate ümber sõõri nagu mõne „platsmuusiku“ ümber.

Bluthund wälis. Ta wälis teise taktika ja lastis lihtsa tantju.

Ennäl mõned hakkasid keerutama ja jabasid kergitama. Ta peagi tantjused pooled paarid. Aga Bluthund aiwa kirusatas. Ta kawa raskest kehaliest tööst wäsinud tööline wastu jõuab panna... Paarid hõrenesid, hõõrus weel mõni ükstei üürisest aega, ise ümberkukkumas. Seal ilmus kühjas ja kihutas kiltajad laiali.

„Kraaõit!“ wiipas ta masinistidele.

Masinistid hüppasid medurile ning Bluthund ja Jüri kargasid lahtisele liiwaplatwormile, töolistega ühe wääri peale. Ega antud neile siingi rahu. Üks kutsus enese, teine teise juure. Lügupidamist oli palju.

Ta kogu teel me poisid roomasid liiwast nagu wihmaussid, ühelt platwormilt teisele. Keskestelu, rääkimist ja juttu oli kõikjal.

Lõpuks nad sattusid wiimase platwormi wiimasele barjäärile, kus mornilt kütatas määratud, sinises tööriides wanamees, lubjane mütsilott peas, punakad murrud nina all.

Poisse nähes mees muutus koha teiseks.

„Ma tulen taewast ülevalt...“ wäristas ta, pea kaela otsas kui kaalikas. Ta jeejuures tõmbas puujalt pudeli. „Kännu Kufe“ kogunil

„Wiiskümmend kolm sain täna,“ raputas ta laulu lõpetades pead ning ulatas pudeli Bluthundile.

Bluthund maitstes ja matsutas; peale allika wee joomist poleks harilik wiin alla läinudki; nüüd aga oli magus nagu sidruni soodaga jeganini. Samuti Jüri.

Segamini läksid nende ajudki. Lõpuks nad mõlemad kaewasid endid liiwa sisse nagu rannas, kui päikene hakkab tegema liiga.

*

Labida ots puutus Bluthundi lõuga. Ta ajas filmad lahti ning waatas ringi.

Rong seisis ja liiwa wistati wälja.

„Kohal?“ küsis ta aigutades.

„Kohilas jah,“ urises wastu naistööline, kes parajasti Jürit liiwa jeeft wälja kaewas.

„Kus?“

„Kohilas, ütlen ma. Kohige nüüd maha rutem kui muidu, rong hakkab warsti Kapla poole tagasi liikuma,“ müstas tööline wiuldajale Labida warrega ribide wahel.

VII.

See uudis tegi meeste meeled selgeks. Nad otseski kukkusid platwormilt alla, ajasid alumised jäsemad harti ja taarusid jaama poole.

„Mis nüüd?“ ägas Bluthund jaamaeisele pingile wajudes.

„Magama,“ oigas Jüri, istudes teisele pingile, tüünarnukid põlwe otstel ja pea kätte wahel.

„Nga peale magamist?“

„Unes ehk antasje mõnda nõu.“

„Baewalt, waewalt!“

„Jafobile ilmutati unes.“

„Nüüd pole enam Jafobi ajad,“ ohkas Bluthund. „Nga olgul Peayre endid täielisult wälja puhkama. Sääraajes uimas inimene ei juuda midagi mõistlikku wälja mõelda.“

Ja ta ajetas wiulitasti pea alla. Samuti toimis Jüri oma pint-
jafiga ning norstkamine läskti lahti. Jaamaesine oli inimestest tühi, keegi pikutajaid ei tülitanud.

Mõnda möödus terve tund.

Siis aga ilmus jaamaesisele üks väga tähtis olend, pifa koonuga, hurrjagune — pontju. See oli jaamaülesõitja enese eakas koer, karwane kui karu, kes astudes õõtsus mõlemale poole, nagu laew lainetes. Pontju, nagu ta ihandki, teadis rongide jaabumist täpselt: jee oli talle aastate jooksul juba sisse kaswanud. Kui pontju juba jaamaesisel jakutas, siis oli teada, et rong peatjelt jaabub.

Nüüd pontju astus pikkanäsi lähemale; ta enam ei näinud hästi, kuid haistis inimese higi haifu.

— Do, siin peab midagi lahti olema, järeldas ta oma targa aruga. Ja nähes magajaid: — Mis te siin pöönutate, jääte weel sõidust maha lah!

Ta astus magajate juure ning hakkas esimehel norstkajal nagu laskuma.

Bluthund matjutas paar korda juud ja awas siis silmad.

„Kae raidet!“ hüüdis ta üles hümpates ja taskurätikuga juud pühkides.

Pontju aga ei lastnud end jendada, waid astus teisegi juure ning wõttis jellegi näolapi käpile.

Jüri matjutas paar korda juud, lõi siis silmad lahti ning äigas koerale wastu wahtimist.

„Kuradi tõbras!“ wandus ta istu tõustes.

Pontju aga ei teinud jellest wäljagi, waid patseeris jaamaesijel wäärikalt edasi. — Küll jaabub kättematsumise tund: mõtles ta endamisi.

„Mis ja unes ka nägid?“ päris Bluthund muheledes.

„Lehmi,“ wastas Jüri pahuralt.

„Noh, kas waatafid nüüd järele, kas lehmäl on jarmwed eespool tõrwade wõi tagapool?“

„Tahjin just parajasti waadata, kui sii sinder mu ülesse ajas. Nga mis sina siis nägid?“

„Do, mina nägin hoopis midagi muud,“ tegi Bluthund kawala näo.

„Noh, mida siis?“ uudishimutjes teine.

„Mina olin täna lah nagu Jafob ja nägin ilmutist.“

„Kas ma ei ütelnud, et ega pühakiri ei waleta?“

„Oleme päästetud!“

„Tõhoh tont, mismoodi siis sii tuleb?“ hüppas Jüri püsti.

„Arwa äral“

„Ei noh?“

„Sa ise olid tunnistajana juures.“

„Lont sinu jamaft aru jaab!“

„Mägin unes raha.“

„Sii om paša. Sest sii raha kadus nagu tina tuhha.“

„Ei aga kadunud ühtegi!“

„Mis jama sii nüüd om?“

„Raha on alles!“

„Kahahammas!“

„Mägin unes, kuis me laupäeva õösel minu toas kummuli ees raha lugemine. Nagu muna rahad, ütlefid ja weel —“

„Kurrat!“ röögatas Süri, nagu kui ära seletatud ees. „Sa olid täis ja jäid kummuli ees tukkuma, üks käsi sahtlis, teine ripakil, ja raha lugemine jäi pooleli. Muist raha jäi wiuli kasti!“

„Tõsi ja õige. Muist raha jäi wiuli kasti, tagawara feelte wahesje. Nüüd aga fertib küsimus, kui palju seal on?“

„Eks waatame kobe!“

„Ma ei julge waadatagi.“

„Noh, kui niigipalju oleks, et sina linna saakfid. Omne wõid minule järele tulla.“

„Sah, aga kas on nõndagipalju!“

„Kae siis ometil!“

„Kole praegu selleks külma werd.“

„Waatan siis isi.“

Ning Bluthund keeras selja. „Waata.“

Süri wõttis ette waatlikult instrumendi, päästis rihmad wäriweral käel lahti awas tasahilju kasti. Wõõriwern sõrm haaras tagawara laeka laekast finni ning tõstis kaane üles. Laekas leidus feelte wahel kõikjugu koli, häälestaja, tumestaja, kampo, paar roopt ja — tüff „roti“-saja.

Süri pistis saja salaja suhu. Suure hoolega surus näpud laeka põhja ning õngitjes, nagu püüaks kiwi alt wähti.

Sa kiwi all wähti leiduski. Gjimesena tabas ta fendilise, seepeale aga kobe mitu künnelist, ja äkki kaks kahetünnewielist.

„Raha kui raba. Pias unenäod kõik naawiiji täide minema!“ hüüdis Süri peo peal fendiliseid lugesdes. „Terwelt seitsekümmend üks kopikat.“

„Oh, pagan,“ keeris Bluthund paugu pealt ringi, „siis jääb ju üksteistkümmend senti pileti rahast järelegi.“

„Mis sellega teha?“

„Selle eest teeme puhwetis maksali wiielised.“

„Döl, ei mitte tillagi enam. — Loo parem tüüke piinleiba!“

„Sina leidfid raha, sündigu siis ka sinu tahtmine.“

Ning Bluthund siirdus puhwetisse ja hankis seal wõileiba worstiga. Suupiste jagati pooleks nagu lord ja kohus.

Süri aga asetab oma oša seniks pingile, kui sulges wiulikasti. Sa Bluthund, suu punnis, läks kaema sõiduplaani.

Süri sai kasti suure jekelduse peale finni ja tahtis hakata wõileiba nautima.

Wõlleiba aga pingil enam polnud; see oli kadunud kui tina tuhka. Ent samas lähedal jalutas wana pontsu, koonu ots wõine ning matsutas magusalt lõuga! Rättemafsu tund oli jaabunud!...

Gemalt kostis weduri wile. Sus pidi iga filmapilt jaabuma. Wahepeal oli jaama ette kogunenud salgake sõitjaid ja kassa ette kaswas tenake jaba.

Piletid käes, Bluthund ja Jüri ronisid pungil täis wagunisse nagu maapõiku pesja. Istumiseft polnud juttugi. Mõlemad pidid seisma püsti afna all nagu kaks Mhasweerust. Dieti nad ei julgenudki oma nääsus nägu teistele näidata. Mnaid siitpoolt awada ka ei tohtinud, tuule tõmbuse tõttu, sest wagunis oli lapsi. Sigistafid willed umbses õhus endid otse õhufesteks. Sigi walgus laubalt filmadesse. Silmad kipitafid ja kurt oli küm. Särk tundus seljas torikawana kui siili okkad. Willis jalg kleepus foksi külge, hiline fokk jaapa külge. Rogu ihu nõrises ja nõtkus, nõrk oli fogu olemine.

Pidada wastu tund aega fäärasele piinale tundus otsekui sõja-fõiduna.

Uga ometi wiimaks aeg andis järele ja rong peatus pealinna jaamas täpselt 6.45...

„Sina Jüri ka oma peenleiwaga,“ manas Bluthund, kui nad jaamahoonest wäljusid. „Kümme senti pidanuks jääma trammi rahaks. Müüd jään iffagi hiljaks.“

„Et jää ühtegi,“ lõi Jüri käega.

„Kuidas ei jää?“

„Wõtame woorimehe, sõidame kõrtsi, mina sõidan edasi koju, wõtan kummutist oma raha ja maksan sõidu tinni.“

„Jürife, su ajud töötawad siiski weel,“ rõõmutses wiuldaja ning wiipas lähedalseismale woorimehele, sest tassod olid läbi.

Suure sundimise peale hobusekronu jõudis kõrtsi ette, iffagi miuwusele hiljem. Uga kõrts oli õnneks tühi kui kell.

Kui Jüri pool tundi hiljem taas kõrtsi tagasi sõitis kummuti wõtit õfina, tulkus Bluthund parajasti laua ääres ja puhkas oma wäsimust.

Wõtned käes, Jüri lastis end uuesti sõidutada koju.

Nõnda läks see nali maksma päris tenakese summa.

*

Järgmisel päewal wara hommikul sammus Jüri Paefiwi tänawal, nina lauawabriku suunas. Bluthund oli pidanud talle enne pool tundi seletama, kus asub tänaw, mis aadressile tähendatud. Sulane aga pidi siiski weel paarilt kolmelt mastutulijalt nõu küsima enne kui õigesse paika jõudis.

Madala plant-aria fisse oli faetud lai wäraw. Wäraw pärani. Platfilt kostis wägew faekaatrite jahin.

Jüri jäi wärawa kõrwale seisma, nagu Alma oli käskinud.

Seal nägi ta aga, kuis kaks meest tagajärjetult jändafid jämeda palgi kallal ja waewafid waigust mändi.

Jüri largas otsekohe abisama. Ta painutas oma tugewad käetiskid wägema mändi ümber ning haaras palgi kaisfu.

„Kuhu?“ waatas ta küsitawalt hämmastunud töölistele otse.

Tõelised näitofid näbuga ja Süri tassis koorma kohale.

Seda wägitegu nägi parajasri saabum direktor ise oma ihufilmaga. Ta astus leppi keerutades sangari juure ning tõnas:

„Paganu tugew pois ole! Kas te ei tahaks meile tööle jääda? Mii, paariks-kolmeks päewaks?“

— Ah ainult paariks kolmeks päewaks? ehmus Süri. Kas jelleks teda maalt siia kutsutigi, et ainult päewaks paariks ja siis paadi alla?

„Mrrad, laske ikki kauemhini?“

„Kauem kahjuks ei saa. Meil on teine juba tellitud.“ Sa direktori härra kadus kantselseisse.

Süriil kargas hing täis. Sa kui Süriil hing täis kargas, siis ta sai töö peale wihaseks. Ta hakkas raskima ja tassis mände saekaatri juure terve mäetäie. Mäsjas palkidega nagu paharet, pani poigale poole hoomi ja kandis kohale kuuritäie kuisi.

Seal awati äkki kontori aken. Mnal seisis Alma ja tema kõrwal direktor ise.

Viimane wiipas käega Süriile ja hüüdis muheledes:

„Kõige aga ikkagi nõnda kauaks, kui see „teine“ tuleb!“
Sa Süri raskis veel wihajemalt.

Tööaja lõppedes Alma otis Süri plattilt üles.

„Lätime nüüd jeltis; mul on teile midagi rääkida.“

Süri oli wäsinud ja roidunud kui rooma sõdur sõjast tulles. Meel-
fajini ta oleks enda firutanud siiasamasse palkide wahel siruli. Aga
noh, kui preilid tuba kord ise paluwad, siis pole midagi parata. Pealegi
ta tahab aru pärida selle paari-kolme päewa kohta. Ta pesti kuuris
kraani all käed waiouit wõtaks, krattis krae wahelt walget saepuru ning
oli peagi walmis minekuks.

„Armas Süri,“ algas Alma tänawal, koju wõle minnes. „Tänasest
peale olete meie alaline töölise. Mjasin kantselseis asjad jutti. Seletasin
direktorile, et olete sama, keda kogu aeg ootafime. — Nüüd aga on ees
weel teifi tehinguid. Beate omale wõtma korteri!“

„Tõhoh!“

„Beate omale wõtma korteri, sest tolle Bluthundi juures ma ei
soowita teil elada. Te ei saa seal rahu. Raskelt töölt tulles wajate
puhata ja wõhst ära. Wiinudaja tuleb õõsel koju wintis, nagu ma
alman, raskib ja rabeleb. Kus on teil seal rahu? Beab ehk koguni weel
kõhhoi naistai majja.“

„Tõhoh?“

„Oma korteris olete ikkagi omaette. See on esimene tingimus, mis
tagab rahu. Kuhuugi kaasuüriliseks minna ta ei ole soowitaw. See on
see kõige wiimane rumalus, mis üks inimene siin maamunal wõib teha.
Seal saa dieti filmigi pesta, seal te ei saa hommitul kõhwiigi soojen-
dada, muust toidu keetmisest rääkimata. Seal on lutikaid ja muud putu-
kaid. Seal teid kooritakse wiimaks koguni paljakski ühes riiete ja ihu-
wafuga.“

„Tõhoh?“

„Ei, kaasuüriliseks ärge minge ialgi. Palkumisi on ju palju, kuid
jellega ärge laske end õnge wõtta. Wõtke korter, ma ütlen, mitte kangel

töö kohast. See tagab, et te ei hiline hommikul ja õhtul on kodu lähemal. Ja ärge võtke liiga väikest korterit. Väikesed korterid on korrast ära ja niisked. Võite koguni veel tiiflusse jääda. Põhikesed ühetoalised pliidiga korterid ajavad suitsu sisse ja jätabad teedu auru tuppä. Neil harilikult korsten ei tõmba ja praedagi puudub. Valgust on vähe ja mett pole sees, elektrist rääkimata. Pole keldrit ega kuuri. Kõhjet kuskil tagahoovis aia taga, kaugel kui Raananimaal. Ma ütlen teile, armas Süri, võtke korter kahe toa ja köögiga."

"Lohoh?"

"Kaks tuba ja üks köök on paras. Parajasti mahute köögi kõrvale tuppä elama. Muretsete omale woodi, laua, paar tooli, pesukausi ja kapi, priimuse ja toidunõud. Seal saate töölt tulles rahulikult puhata ja omale toitu teeta. Seal võite mõõraid vastu võtta, võite külalisi kositada ja kas või koosolekuid pidada. Rahetoalistes köögiga korteris on elekter sees, üldvann, kõhjet kajas, pesuköök, kuur ja kelder ja põõninguruum oma päralt. Nõnda elate kui maapealises paradisis! Aga see teine tuba, tagumine, see — üürige välja kaasüürilisele."

"Lohoh?"

"Tagumine tuba üürige välja. Vähemaga ei saa. Te ometi mõistate, et nõnda juurt korterit üksinda pidada läheb hirmus kalliks. See läheb teil maksma niipalju, et viimaks pall ei löö enam vastu. Aga siiski, te ei tohi kaasüürilise käest ka nõuda väga palju. Esiteks, tuba on läbikäiguga, tuleb läbistada köök. Teiseks, juvel ta tarvitab väga vähe elektrit ja kütet. Kolmandaks, ta ei kasuta teie kuuri ega keldrit. Muide, endastmõistetam, et tagumisse tuppä tuleb muretseta teie minime mööbel, muidu üldse välja üürida ei saa. Aga ega see ei tähenda midagi; mööbel on ju ja jääb teie omanduseks ja lastele päranduseks."

"Lohoh!"

"Aga te ei tohi võtta kaasüürnikuks mõnd meesterahvast. Kui mõtate meesterahva, siis te rahu ei saa põrmugi. Neil sõelub mõõraid nagu mõldril vesiveskis teri. Nad suitsetavad teie kardinad kollaseks ja mööbli mustaks. Nad joomad joovastavaid jookke ja jooksevad aina viinapoe wahet, nii et igapäev peate põrandalt korjama korke. Nad pesewad kodus jotte ja muud jodi. Sõsel tulewad koju purjuspäi ja purustawad. Unustawad elektri põlema ja põletawad paberossi otjaga teie diivanri riide. Nad pesewad teie filmapesukaussis jalgu ja puhastawad jalatsleid teie woodi tekiga. Neil on pall-kaste ja muud tühja-tähja kolu koormate wiisi, nii et korter näib warsti välja kui kolikamber. Ja mis weel hullum, te ei tunnegi oma kaasüürnikku! Te ei tea, kas tal üldse mingit teenistust on? Ta jätab teile üüri wõlgu ja ei lähe enam ajadeski välja. Siis alles lõpuks näete, et olete lollisti peapeale kufunud! Te ei tunne linna elu, teid peab weel õpetama ja välja koolitama. Olete kodumad wend, kui oma pea järele toimite."

"Aga tekkete ma pian siis selle üürima?"

"Võtte naisterahwas."

"Sml!"

„Üksikutele naistele ei käi mõõraid, nad elavad omaette nagu hiir pesas. Nad ei suitsjeta ega rifu teie mõõblit, pigemini pühivad igal hommitul sellelt tolmul. Nad joovad waid kwasji ja imewad šokolaadi. Nad kunagi ei peje kodus waid wiivad oma pitsid-šafsid pejumajja. Nad tiialgi ei tule koju öösel juure kolinaga, waid jaabuvad juba wara õhtul. Nad kunagi ei peje endid kodus, waid käiwad faks forda nädalaz basjeinis.“

„Lohoh! Aga kust ma niijuguse kuldkala wälja wõtma piats? Kellele ma pian selle siis wälja üürima?“

„M i n u l e !“

„Wiil ullem, wiil ullem!!“

„Mina teie rahu ei rifu. Minul ühtki külalist ei käi. Mina ei suitsjeta ega joo. Pesu ma kodus ei peje, öösel wäljas ei käi, elektrit jumel üldje ei tarwita ja basjeinis käin nii sageli, et harwa ja haru-fordsest loputan end kodus. Ulearust koli mul palju pole. Aga mis peaasi, te tunnete mind; teenime koguni ühes ja jamas kohas. Noh?“

„Sm!“

„Wahest nõelun teil ijegi sotte ja soojendan sööki?“

„Sm-hm!“

„Koristan teie tuba ja teen woodigi üles?“

„Sm-jah! Aga kas te, relnad, oleskite nii lahked ja aitaaksite iji seda imelisku korterit otsida?“

„Ei, seda ei saa. Seletan teile kohe põhjuje. Seda ei saa seepärast, et kui meie, näiteks, lähetsime jeltsis wiisafamat korterit otsima, siis loomulikult pean ka mina perenaise eht peremehega kokku puutama. Nad aga kohe küsiwad, kas oleme abielu-inimejed? Meie muidugi peame wastama, et ei ole! Noh, siis on lool ka kohe lõpp. Kes meelddi näeb, et ta majas elawad noorhärä ja preili ühises korteris? Näpuga hakatakse näitama kohe. Sa see heidab warju niihästi minule, kui ka teile.“

„Aga pärast tulete ju ikkagi sinna?“

„Tulen targu nädala pärast wõi nii.“

„Noh, ja siis?“

„Siis ju perenaine ega peremees mind pole waremalt näinud, ega tea tähelegi panna. Ja kui hiljem näewadki, et aina jöelub selle korteri wahet ja küsiwad teilt, siis on sulda selge öelda, et on muidu tutaw. Ja tutawaid daame ju ühel noormehel wõib olla sadandeid. Aga waeuast nad üldje teilt aru päriwad. Majaraamatusse mina end sinna jisse ei kirjutagi, minu nimi jääb jamasse jaoskonda kirja, kus praegugi.“

„Tont! Mu pia on kõigest jellest keerulisest manöwerdamisest juba segi. Kust ma selle korteri siis nüüd kohe leian? Ega ta põle wötta niijama käejala juurest.“

„Waatate klaasi alt. Üks on Saani kiriku juures, teine Nunne tänaval. Kirjutate aadressid üles ja üritate otsimiseega.“

„Päh! Ikk iji kirjutamine. Kirjutage parem iji.“

„See! Somme saate aadressid. Aga näe, olemegi kohal!“

Mitu kilomeetrit oli käidud. Jüril olid jalad all kanged kui kangi-
raudad. Egas tema jaanud istuda rogu päeva laua taga paigal nagu
Alma. Ja pea oli ta uimane teise auku pähe räärimist kuulates.

Jäeti kiiresti jumalaga ja Jüri kihutas bussiga linna tagasi, täie
meendumusega, et ega sellest kooselamijest ikka midagi wälja ei tule!

Oi, kuidas kõht oli tühi ja jeedimine segi, keelipait terge ja kõris
fõrmetijed!

Süüa! Kus jöögipood?

Aga harilikult on ikka nii, et kui kõht kõrini täis, siis jöögipoed
otse nagu kaswawad maa alt iga sammuga peal. Oh, et kui kingatallad
läbi, siis on kõik kingjepud linnast jittet teinud.

Nõnda juhtus ka Jürile. Söögipoodi tohe ei olnud, tee mis tahad,
tas wõi põruta jalga wastu maad. Wiimaks wõttis jüdame rindu ja
kõõsis põõsilt jesiswalt koronitult. See ju abimees igal ajal.

„Söögipood?“ imetles korrawalwur. „Söögipood on Karja tä-
nawal, Apteegi tänawal, Naatule platsil, Baldiski, Tartu ja Pärnu
maameel. Süis weel —“

Kordnit waatas ringi, küsija oli kadunud...

Ja Jüri polnud targemaks jaanud sugugi, ikkagi ta ei teadnud,
kus nalga kustutada. Ja pea oli kõiki neid wõhwoõraid tänawa-nime-
usi kuuldes kumijema hakanud.

Aga äkki ta tundis jumalikult lõhnawat prae haisu, mis goomas
alla kujukilt ülewalt, teisejorra awatud afnast. Ja otse afna all asus
jöögi-poe jilt. Alma jelle lõhnata oletis Jüri küll tingimata mööda küü-
tinud.

Ometi wiimaks!

Jüri astus sisse, ronis trepist ülles ning istus lähemasje lauda.
Etteandja tõi toidukaardi.

„Andke süüwa!“ ütles Jüri kaardile pillu heitmata.

„Andestage, mida nimelt.“

„Ürskõik, kui ta aga amha all ei korju.“

„Suppi wõi praadi?“

„Mõlemaid.“

„Terwe wõi pool?“

„Looge poolteist!“

Minutit wiis hiljem kanti Jürile ette tirina täis lihahuppi.

— Jõhnd, misjugune tirts! inestus ta taldrifut kõrwale tõugates
ja otse uimast tõstma hakates. „Siit ei saa ju kõhunurkagi!“

Aga kui esimene tirina täis maos, hakkas alles see õige isu tulema.

„Nelnad, andke teine siuke liuatäis wiil.“

Ja teine ei teinud Jüri wõtjale palju waewa. Waewanägijad olid
fokad kõõgis.

„Nüüd andke raadi“, raius Jüri rusikaga lauale.

Saabus poolteist portsjonit jeapraadi.

„Nagu naha pialt kaabitud“, tirus Jüri. „Kui meil maal antakse
ikki kantsjafas kätte, et annab wirutada, aga sel siin põle ju fontigi siis,
kuft ümbert närida.“

Seapraele järgnes wafikas, wafikale weisepraad.

Seepeale hakkas kõht juba vähe väsima ja suurem isu oli eemale hirmutatud. Ja kui ta lõpuks meel taldrifutäie mustikasuppi alla oli ajanud, tundis ta alles täit rahuldust.

„Mida veel?“ küsis tüdinenud ettefandja kannatlikult.

„Seda asja teil siin saada põle“, vastas Jüri, kahvliga hannaft torfides.

Ettefandja kehitas õlgu.

„Lahan portsjoni magusat — magamist“, rõhatas Jüri naerdes.

„Arve on kolm ja pool krooni.“

„Kolm ja pool krooni?“ jäi Jüri preilile otja wahtima. „Kolm krooni ma päewas teeningi.“

Ettefandja kehitas taas õlgu.

„Kuram, nii sii asi küll ei läha“, ümises Jüri omaette pead raputades ja arwet matstes. „Kolm teenin ja kolm ja pool anna kobe wälja. Esiteks küll kahtlesin ja mõtlin isendas et waewalt ma jelle Ilmaga korteri kofku mõtan, aga nüüd näen, et piab itka temaga ühte elama affama. Tiib eht teineford toidugi kodus walmis, ta isi jõob ju nii wähe nagu wäija poeg.“

*

Koju jõudnud — kui Jüri Bluthundi tuba üldse oma kodus mõis nimetada — ta juba trepil luulis wägewat tralli, mis sees mõllas.

Selistanije peale heljus läwele heletollases kleidis kleenuke preili, pralinee hammafte wähel.

„Do, kas teie olelegi too Jüri? Dotajime teie peale juba ammuft aega“, jädistas daam sama magusalt kui maiustus ta juus.

„Tema ije neh. Aga mis laat siis teil siin lahti om?“

„Bluthund pummeldab ja on purjus. Korteri peremees jötis päranduse asjus Pärnu. Nüüd on wabadust natufene wallatada...“

Jüri astus kotta, kust daam ta tagurpidi tuppä lüftas.

Tuba oli naiji ja paberossi suitju maani täis. Bluthund lallutas woodis pikali, piip hambus. Laud oli lagastatud igajugu pudingiteft ja pudeliteft.

Jüriil tiffus jüda pahaks minema.

„Wõtte istet, istuge siia!“ istitati kooris korräga.

Jüriil aga läikis rinnaalune, kõht oli täis ja jätu-~~lõttad~~ all roidunud.

„Sõitke põrgu põhjal“ röögatas ta äffi, keeras kannapealt ringi, jõostas warem nii wihatud wannituppa ning lüftas jeeftpoolt riivi eite.

„Kurast, pian iffi kindlasti Ilmaga kofku elama affama“, wandus ta wanni wajudes. „Ei siin saa minuugune ori rahu ega puh-
kusti. Puhka joodifute trall ja mõllajate mõlin.“

Seites siis pikali, pani pintfäki pea alla ning uinus peagi raskesse unne, hoolimata mõllust Bluthundi toas.

*

Järgmisel päewal pärast lõunat, töö lõppedes, Jüri sai Ilmalt tohutu pika epistli. Korteri-aadressje oli kole palju, paber oli üleni tähti täis.

„Minge kõige pealt Pelgulinna. See kõige lähemal, siit ainult natuke matkamist“, andis Ilma värawa pealt weel nõu ning wiipas siis hüwasti-jätuks ääga.

Jüri koristas end enam-wähem korda ning koondas kõik oma aru raajufesjed hakkama.

„Daa, esimene etteaste tuleb teha Tehnika tänawal“, weeris ta kuskalt kraajides paberilt. „Lääsimel“

Ta jõudis tähendatud tänawale, leidis otsitawa maja ning wajutas peremehe ukse taga kella nupule: tirtisti!

Ukse awas neiuke walges põlletesjes. Jüri haaras mütsi peast ning kummardus:

„Ei meil pole miskit anda“, ütles neiu upsakalt üle huulte.

„Tahaksin ärraga rääkida —“

„Härra pole kodus.“

„Siis rouaga —“

Teenija kadus, enne ust hoolega fulgedes.

„Nagu mõne kindluse iis“, arutas Jüri endamisi ja hõõrus hõlmasi jaepuru.

Ilmus proua, peenike kui piits.

Jüri taas kummardus:

„Tere, kas teil on —“

„Ei meil pole puid enam saagida.“

Ta üks wirutati finni nii järsku, et Jüri nina pidi wahetele jääma.

Ta seisus natuke aega, müts mõlemis peos, ning nihkus siis jaa-baste kolinal kojast wälja.

„Allumaja!“

Järgmine järelepärimine pidi toimuma Rohu tänawal.

Maja kätte leidnud, Jüri katsus esiuht. See aga oli lufus ja kella ta polnud. Ta astus hooi ja hoomas pesuköögis pesijat.

„Küsin selle käest, kus peremiis elab?“ andis Jüri endale nõu.

„Tere jõudu!“

„Tarmis kah!“

„Kas eht tiate, kus sii peremiis siin elab?“

„Beremeeft pole praegu kodus.“

„Tont! Beremehed on igalpool kodumt ära just nagu juudalased!“
kirus Jüri.

„Aga mis te temast tahsite?“ peatus eit pesemijega, asetaskäe puuja ning uuris wõõrast alt üles.

„Siin pidi korter ära anda olema.“

„Korter? On küll. Mis siis selle korteriga? Seal pole teha enam midagi. Remont on walmis.“

„Otsin korterit.“

„Kellele?“

„Eks endale ikki.“

„Jah, aga ju te lugesite klaasi alt, et see on uues majas, kaks suurt tuba, köök ja ehit, wannituba, elekter, weji ja omaette W.C.“

„Seda küll.“

„Kõsland, kui suur teie perekond siis on, ise noor mees alles, pea-aegu poisike?“

„Perekonda põlegi.“

„Ah nii!“ Ivi eit käega. „Ei, ei. Meie üsifikule ei anna“, ning jätkas pesemist. „Meie üsifikule ei anna. On nendega maeva ja malu nähtud juba küllalt. Tassivad preilisiid sisse, pummeldavad ja oksendavad hooivi täis. Võpuks jätaavad veel üüri wõlgu. On juba niijugustega näht hellaks tehtud.“

„Ma — massan ette“, kogeles Jüri.

„Ei meese kuu üüri, jah. Aga mis siis? Mõistan teie kawaluft. Ühe kuu üüri maksate ette, kaksteist kuud elate meie kulusul...“

„No kuidas ma's massmata tohin jätta“, ajas Jüri molad haawunult torru.

„Soril lõpp!“

Ta Jüril ei jäänud muud, kui wärawast wäljuda.

„Ei naistega põle affamist ega eitedega tegemist“, manas ta endamisi ning astus edasi.

Kolmandas kohas kolistas ta tüki aega enne kui läwale ilmus tüse wanahärra, frakk seljas.

— Ometi lord kohtun ka meesterahwaga, rõõmutjes Jüri.

Ta kummardus:

„Tere ärrad!“

„Kes te olete?“

„Jüri Paefimi.“

„Mis te tahate?“

„Siin olewat korter saada —“

Kõsland mõõtis Jürit ülalt alla, kusjuures ta ilmset arwustas töömehe wiletsat riietust.

„Mis amet?“

„Tö-tööline saeweskis“, kogeles Jüri kohmatalt.

„Suur perekond?“

„Poiismis iski alles.“

„Kas te jalga!“

„Massan ette —“

„Kas te jalga!“

Uks kõmatati kinni ja Jüri jäi jälle üsfinda.

Ta lonkis lootusetult weel paar kolm kohta läbi, kuid ei mingisuguseid tulemusi. Ühes õeldi, et üsikut ei mõeta, teises tehti taas jalad alla, ja kolmandas kolisid juba uued üürnikud sisse.

Silja õhtul koju jõudes leidis ta Bluthundi parajasti sõpradega pead parandamas. Nüüd oli tuba mehi täis. Wituldaja polnud kahel päewal ametis käinud.

Jüri, kuuldes tralli ja lärmi, tuppa ei läinudki, waid keeras ärand-likult kui lammas paremat kätt oma armsaks saanud wannituppa.

*

Teisel päewal andis ta andmed ja tulemused juujsõnal ja üsifikasjalikult Simalle üle.

„Lulge täna minuga linna“, ütles Alma ettearvamata ära siutates.
„Peame walima uue taktika.“

Peale lõunat Süri ja Alma kõndisidki kahetse linna poole.

„Astume siia sisse“, jäi Alma äkki ühe walmisriiete äri ees seisma.

„Lohoh?“

Raubeldi kava, aga lõpuks osteti kallis hall ülikond wälismaa riidest. Teisest ärist saadi pruunid kingad; kolmandast kraed ja lipjud ning triikjärgid. Lõpuks osteti ka kaabu ja kõige selle tipuks weel teraga kepp.

Sabe actud ja juuksed pügatud, mindi Bluthundi juurde. Mõnane parajasti magas sügawat und, nagu sõetaemur kaemandusest wälja saades. Süri käis wannis, kammis juuksed sirgeks ning riietus sirni taga.

Ka lõpuks leidis Alma, olles teda igatülgiselt üle waadanud, et poisil fõrmealused leinawad. Hädawajaliku maniküüri Alma sooritas meisterlikult, isegi laffi laadis küünte külge.

Parajasti, kui nad wäljuda tahtsid ja Süri kogemata oli keppiga — millega ta midagi peale ei ostanud hakata — laualt tühja pudeli pörandale koristanud, ürtas Bluthund.

„Wargad! Kelmid!“ röögatas see, moodis istufile karates.

„Mia suul!“ pöördus Süri uskelt ringi.

„Kes t-e-i-e siis olete?“

„Kas sõpra enam ei tunnegi?“ naeris Alma kofast.

„S—ü—r—r—il? Iskand, ju teed on imelikud! Kas oled Nooma kaadikuks hakanud wõi äsja abiellunud?“

„Abielluda oleks küll kõige korralikum, saaks vähemalt korterigi“ lahutas Süri käsi ning wajus Almale järele.

Luru äärest wõeti auto ning anti aadress.

Wiis minutit hiljem juht peatus ühe uue maja portaali ees ja „härarased“ astusid wälja...

VIII.

Ukse kõrwal ilutses kirju silt: „Ostan-müün.“

„Dodate“, wiipas Süri autojuhile.

Alma helistas.

Räwete ilmus must siidikleit, milles higistas tise wanatüdruk, kuldraamidega prillid kurgitaolisel ninal, wanamoeline juukse junn, milles leidus halle karwu, kullas. Nähtawasti ta wilunud pill otsekohe haistis head saaki. Talle imponeerisid härraste wälimus ja ootaw auto ukse ees.

„Olge lahked, palun“, noogutas eit pead, magus naeratus huulil, enne kui teretunud said mahki teretadagi.

„Teil siin korter —“, algas Süri kohmetult, enda ees jälle naiste-rahwast nähes.

„Palun, astuge sisse“, tõmbus daam teed andes läwelt kõrwale. Ta saaki saabudes: „Olge lahked, wõtke istet, proua, palun, siia diivanile.“

„Proua“ istus diivanile ning murdis pead, mida ütelda.

Süri arwas taipawat seisukorra hädaohhtlikkust, ning pahwatas:

„Ega me miis ja naine põlegi.“

„Ah alles laulatamata?“ inetses wana daam, ifka sama magujo naeratusjega. „No pea see lähel! Seate endile kohe korraliku korteri fiske ja loote omale õivalise kodu.“

Alma pilgutas Jürile filma, kuid wiimane pahwatas taas:

„Urge kartke, ega ta kohe siia ei koligi —“

„Oleme fihlatud!“ furus Alma hirmuga hammaste wahelt, kartes et Jüri asja fassfi ajab.

„— fihlatud!“ ehmus Jüri hämmastusest uimane.

„Do, feda ma aimasin kohe“, lausus tüse daam näo hülgades. „Soowin õnne! Aga nüüd läheme korterit waatama, palun.“

Röögiht kostus taldrifute flirinat.

„Mu wana teenija on weidi nõrga nägemisjega. Ta on lehte pannud faks tuba köögiga“, sõnas perenaine härrafeid üle foja wastas-korterisje juhataades. „Tegefikult aga on meil fiin peale jelle meel üks wäiksem ruum ja wannituba.“

„Ja mis maksab?“ küsis Jüri paha aimates.

„45 krooni kuus,“ wastas wana daam nagu minuseas.

— Minu pool palka! arutas Jüri endamisi.

„Teil on fiin fajuutada kolm fena tuba, köök, fahwer, wannituba ja klosett. Elekter ja wefi on sees, all on felder ja õues fuur. Rajutage ette, kui wugaw! Majarahwas on waike ja wagane. Muide, minu juures wõite ka flawerit harjutamas käia. Ja wäikene kárategemine pole ka feelatud, kui juhtuvad pulmad, wõi nii —. Wäljawaade on tore afnad wiiwad aeda. Nias wõite wõrgu üles lüüa —“

„Aga mis ma kolmanda toaga tiin?“ segas Jüri wahele.

„Kolmandasse paneme Linda,“ wastas Alma afnast aeda waadates.

— Ah enne oli „fihlatud“ ja nüüd juba „meie“! fimas Jüri endamisi.

„Majanduswoolu mõõtja pange fiske, wõite elektri pliiti tartwitada —“ jätkas perenaine oma fiidulaulu.

„Jah, mulle meeldib kõik fiin wäga,“ pöördus Alma ringi. „Me wõtame jelle korteri. Olete — ptüi — oled ja nõus, Jüri?“

Jüri pingutas fogu aeg ajufid. 45 krooni kuus, feda ta makssta ei faa ega taha. Aga kui Alma ütleb juba „meie“, fiis makssta ta pool ja Linda weerandi. Lemale, Jürile, jääb fiis 11,25, jellega ehk wõib juba rahule jääda.

„Olgu fiis pialegi,“ pomises ta mofa otjast.

„Olge lahed!“ ähkis tüse eit näo hülgades. „Kohe toon wõtmed,“ ning wajas pöranda nafjudes oma rafte fouguga lotta.

Natufese oja pärast naafides ulatas wõtmetimbuufese Alma kui asjalituma inimefe kätte.

Korter wõetud ja káfiraha fiske makstud, mindi mõõblit murekfema-

• Jüri ostis Alma wõi teifel päewal jälle Linda felffis kõik, mis majapidamises hädatarwikit, diuwaniga alates ja fupilufifaga lõpetades. Tema nuudugi maksis, fogu see wallaswara pidi ju temale jääma nüüd, ifka ja igawesti...

Järgmisel päeval kolisid Koidu tänavale uued üürnikud, härra ja daam, kes majarahwa teada olid kihlatud ja peagi pidid abielluma...

*

Päeval, mil ka Linda kohale kolis, oma rahatagavara üle luges, Jüri leidis ehmunult, et ei tule omadega enam kuidagi välja. Väljaminekud olid juuremad, kui sissetulekud, sissetulekud vähemad, kui väljaminekud. „Toitlusministriks“ sai Alma, „majandusministriks“ Linda. Alma teetis üks kord päevas ühise pajatäie värsket suppi ja küpjetas teisel päeval pannitäie rasvast praadi. Linda koristas kord nädalas korterit.

Ega polnud, et ainult mööbel! Kuid oli waja muretseada, woolu-wõõtjad sisse seada, lambid osta ja firja-kast üles panna. Wiitele afnale filce-kardinad muretseada, kolmele toale kohased pöranda waiwad walida. Almal polnud peale toreda tualeti muud mööblitükki, kui kaarikutäis past-kaste, mis paigutati kuuri kuuwama, ja Lindal polnud peale magadisaaseme muud tarbeasja, kui tawaline taburett, mis aga kuidagi ei tahtnud sobida Jüri ostetud mööbliga ja lõpuks tasfiti pööningule. Wõrkkiit pandi aias hakkama. Aga kui Jüri esimest korda sinna sisse istus, lõi tal südamealune hapraks. Ja paha hakkas ka edaspidi alati, kui ta juhust seda riistapuud afnast nägema. Ühe ette osteti napp, mis ketiga finnitati läwe külge ja mis Jürile meenutas ahelas koera ning sedagi, et linnas ei tohi ühtegi asja awali jätta, kõik peab olema luku ja riivi taga, kuna neil maal feewastu päewal alatafa walla ja wabad köik ukseid ja muud mulgud.

Jürile näis linna elu finniisena ning fikfarinnalisena. Puudus see awarus, mis maal metsas ja niidul; puudus ühegi puhast õht ja õhtud olid meelt rõhuvad. Jüri jäi tummaks ja tuimaks, töö muutus rängaks ja räbalaks. Peagi tarwis muretseada uued tööriwad. Palka aga antakse alles kolme nädala pärast!

Pummelus esimesel pühapäewal haaris, ülikond ja mööbel; need kolm patafat olid lõõnud Jüri rahale rattad alla! Järel oli waid paar paberit, nõndapalju, et waewalt jätkub palgapäewani. Palju parem polnud lugu ka „ministritega“. Alma oli ostnud uue mantli, ja Linda kallid kleidiriide. Teisel nädalal teedeti weel waid pudrust ja kolmandal juba kändi söögipoes kümne sendi eest suppi söömas. Neljandal wiis Jüri ema uue ülikonna pandimajja!

*

Palgapäewal, pärastlõunal, üks töölistest peale töö lõppu, astus Jüri juure ning lähendas filma pilgutades:

„Noh?“

„Mis noh?“

„Diigud?“

„Mis diigud?“

„Esimese palga diigud?“

„Üür massa, leftriarme tafuba, püüd läbi, ülikond ära trua, poodigi leiwa iist wõlga, ja nüüd äkki weel mõnugune ettenägematu lifafulu — liigud! Ei.“

„Ara mõtle, et sa ilma liikudeta veel siin liigud!“ ähwardas tööline. „Dase aga oma kolm liitrit ära tuua. Võtame siinjamas ära. Nää, teised seal, fuuri all kampak, juba ootavad, juud wesiied peas. Ais toob poest ära. Cedit on kaajas heeringas, ja kartuleid saame siitjamaist aia tagant peenrast.“

Jüri tahtis sikket teha, kuid nüüd kogunes kogu jõuk tema ümber róngasie. Meestel wiinaahned filmad läitfid peas kui näljastel huntidel.

„Me igauks oleme siin enne sind liigud teinud, pead ka sina,“ kamandas üks.

„Ega ja mõneks walgets wareseks ei taha jääda,“ pilkas teine.

Jüri, meeste ähwardawaid nägusid nähes, surus lõpuks käe püstitaskusse ning ladus lauatalile wajasie summa kolme kolmweerandilise liitri jaoks.

Meestele tuli kohe teine elu sisse. Esmine ähwardaja langes koguni Jürile kaela.

„Paganu tubli pois, nagu direktorgi ütles!“

Aksi-nimeline töttas wiivitamata wiinapoodi, Cedi wöttis oma heeringa ihokolaadi karbist wälja, ja Antsu-nimeline pugus kaudu pragenud planku wõõrale maalapile paari kartulist näppama.

Aia murka tehti tulelõke, milline tegu küll waljusti keelatud. Ent kellel niisuguse peo puhul keeldu meelde tuli! Ja põletismaterjal siinjamas käe-jala juures wõtta, nagu ise kippus pihtu.

Kartulid maeti tuha alla ja heeringas aeti orki.

Parajasti jelleks ajaks, mil Ais pudelitega tagasi jõudis, olid ka kartulid pehmed ja heeringas küps.

Esmine pudel kadus meeste kurku, otsekui oleks see walatud siinjamasie tulle kuumale kivile. Teisega oli juba natukene tegemist, sellega hakkas alles tuju tõusma ja mõistus kaduma. Kolmas aga wöttis meestel meeled peast.

Kui nüüd sellega oleks pidama jäänud ja maha magama heidetud, jäänuks õnnetus tulemata. Kuid mehed, Jüriga eesotsas, olid hoos ja tormasid veel kõrtfu õlut peale jooma...

Kuidas ta koju oli saanud, seda Jüri öösel äkki ärgates ei mäletanud.

Kusagil huilgas tulekahju häire. Aina alt jähwas mööda tulise joana auto-priit, kellaad peal.

Jüri huppa tormas järgiwäl hirmunud Ilma.

„Lauawabrik põleb!“ hüüdis see ehmunult.

„Das leegib!“ torises unine ja uimane Jüri ükskõiksest ning tahtis külje alla keerata teised kendid.

„Issand, me kaotame ju teenistuskoha korraga mõlemad!“ raputas piiga magajat.

„Kaotada põle enam kedagi, rahad ka läbi,“ ümistas Jüri teffi üle pea tõmmates.

Warsti oli ka Linda jalul.

Wiigad wiskasid paar hilpu üle ning jooksid kuma järele õnnetuskohtale.

Lauamabrik leegitises küll, aga tuletorje oli õigel ajal kohale saanud ning sumbutas peagi leegid. Rahju oli täpes, võrreldes wabriku warandustega.

Rahjutule ümber oli kogunenud kogukas hull undishimulikke, kes igauks üksteiselt päris, millest algas tuli.

Kiikustid ringi kuulduised, nagu oleks eelmisel õhtul töölijed pummeldanud aia murgas. Kartuli peenarde omaniku wäikene poeg olewat afnaft näinud, kuidas üks mees olla nende aias midagi otsimas näinud. Jälgede järele tehtigi kindlaks, et aiaft on warastatud kartuleid, ja et need on küpsetatud samas aia murgas, kus mehed pummeldasid. Nimselt tulekahju põhjustes seijid selles.

„Õnnetu Süri!“ ohkas Alma. „Ka tema oli meeste seas.“

„Mis talle nüüd tehakse?“ päris Linda hirmunult.

„Saab sama, mis teijedki.“

„Pannakse wangi.“

„Mis see wangistus ei tähendaks weel midagi. Aga ta kaotab koha jäädawalt, ja mujale ka enam ei wõeta.“

„Mis saab siis meie korteriga?“

„Korter jääb sinna, kus ta on. Aga meie peame jalga lastma. Kuldne olemine on sellega otjas.“

„Peame kolima endisesse korterisse?“

„Kuhu siis mujale.“

Järgmisel hommikul nabiti Süri Paekivi ja kõiit teijed tegelinskid kodust koti pealt, pohmelusest pommis ja poolest saadil porised.

Kobus annetas igauhele awalikus kohas wiina joomise eest kaks päewa wett ja leiba, kartuliwarguse ja tulega hooletult ümberkäimise eest kofku kuu aega wangistust . . .

Süri konutas nukralt nurgas naril. Peatäis wälja magatud; kuid hull asi, et ei anta peaparandust! Nari kõrwal pingil seisis waid kruus weega ja tüükene leiba seal kõrwal . . .

Süri pill triiwis tressidega afna karbu wälja õuele, kus töötasid wangid wana müüriлогу kallal. Oh, saaks sinnagi, seal wähemalt wärste õht ja soldati toiduportsjon; aga mis peasta: seal tehakse tööd ja pole aega mõtteid mõlgutada! Siin kongis wägise igasugu mõttet wägistawad ajusid, istu aga käed rüppes ja rüüpa Ülemiste wett. Kassiahastus waewas walustasti. „P o l e t s“, see saatanklik sõna, kippus mõtete seffa nii sageli, et tahtis mõistuse segi ajada. P o l e t s ta tol saatustlikul õhtul ise wiina joonud! P o l e t s ta Almaga ja Sindaga kofku korterit wõtnud! P o l e t s ta seal all baaris ligi poole oma rahast maha rasfinud! P o l e t s ta üldise linna tulnudki! Do, milline jumalik olef o l e t s oleffleda praegu wäljal ruffihakkide wahel, ehf soos sambla mättaid lõigates! Kui õnnelik wõib küll olla tarjapois Ets kofal loomade kofkel, wabas looduses ja Dooja lojuste juures! Beremees wist praegult tagatambris paikab pastlaid, kuma perenaine peseb lõogis lõunaseid toidunõusid. Do, ja see toit! Tont wõtku! Täna on teijipäew: hernešupp ja sealih! Suu wõtub ilasets mõeldes, mõfad hakkawad mahla ajama. Zapit aida all õgib praegu õhinal ribifonte. Süri oletf praegu selle kondigagi rahul! Teab, kas Zapit teda enam tunneksi;

linna häis man —. Ei tea, kas Mtpere saama eit on selle lüpsiku juba ära viinud, mis ta tema lätte parandada tõi? Ei tea, mis see küll mõtleks, kui ta Willemäe julast praegu näeks: tressid aina ees, rautatud uks lufus, weefopst kae kõrwal? Ei tea, mis Willemäel mõeldaks? Ei tea, mis kogu Penujas arvataks? Arvataks ehk, et mõrwar, wõi mõni muu siseturdja? Ometi aga pole ta teinud miskit kurja, on waid tuletutid tuliseks jätnud. Seegi oli rohkem teiste teene, nende, kes tule üllesje tegid. Di—oi, Willemäe rahwas, kallisejed, kui te kõike teaksite, mis teie julastega pealinnas on tehtud! Kuhu on saanud kogu ta warandus, mis ta linna tülles kaasa wõtnud? Kõhe teisel päewal oli ta baaris sellest teenijatele „pulmad“ teinud. Siis ostis ülikonna, milles end tundis ebamugawalt nagu raudrataste wahel. Seegi on kalli raha eest pandimajas, ja pole kedagi, kes wälja ostaks. Ta wõttis kolmetoalise korteri! Ent seegi pole enam tema korter — üür on ja jääb ju maksmata. Mis saab mööblist ja muust majakraamist? Kuhu ta sellega läheb, kui wanglast wabaneb? Ega pole niisama, et wõta kaeotja ja kõmbil Kuhu ta paneb need uued potid ja pajad, taldrifud ja tassid, millest ta sõõnud ja joomud waid kuu aega? Di—oi, kingiks kõik mõnele waejele, kui saaks muuta asja nõnda, et kuu ja nädal oleks aega kulutamata, ja tema Willemäel sõnniku wantri taga tagasi! —

Aga ajamasiin ajas aega üha edasi, ega ei seisnud sekunditti, räätimata tagasiminekuft.

Siiski, nüüd peab ajaga natukene tagasi minema ja waatama, kuidas Alma ja Linda asjad arenewad.

Smal hommikul, mil kordnik Jüriga kaasa läks ja wiimane oma „ministritega“ jüdamlikult jumalaga jätnud, wõtsid piigad pliidi ääres istet ning hakkasid kohwi jooma.

„Kena mustriaga serwiisid oled walinud,“ tähendas Linda fuhkrut sulatades.

„Saa. Walisin oma maitse järele,“ kiitis Alma jaia puredes.

„Aga see portselaniist kauside komplekt on eriti minu maitse,“ tõstis Linda häält. „Mäletad, minagi olin kaafas, kui Jüriga oitmas käisime ja mina aitasin walida.“

„Supipoti oitfine meie Jüriga Wiru tänawalt,“ muutus Alma kärjitumaks.

„Aga paja muretsejime meie Jüriga täikalt,“ ütles Linda wihahelt hammaste wahelt.

„Road-kahwolid on minu ostetud!“ pörutas Alma.

„Mh juba „minu“,“ fihwatas Lindal süda.

„Aga pesukauss on minu,“ purskas ta.

„Piima kann jääb mulle!“

„Kann aga jääb mulle!“

„Sa mööbel jääb mulle!“ klähwatas teegi ukse wahelt.

Uffel seisis majaperenaine, käd puujas pufil, nagu ärewusest punane.

Agestunud piigad waatasid ehmunult üllesje. Alma löi fogemata kohwitassi sülle, ja Lindal libises lufikas sõrmede wahelt pörandale.

„Mööbel jääb mulle,“ kordas perenaine. „Enne ei tanna te siit mitte kardina puudki wälja, kui korteri üür korras ja wõlg taja. Ega mina ei wõi ühe majapõletaja pärast kerjama minna. Pajad ja pannid wõite wõtta, pole mul omaidki enam kuhugile paigutada. Ja et tunahomjeks olgu korter korras. Üürin ühes mööbliga wälja. Ega ma ometi wõi aastate miiji korterit tühjalt seista lasta, jeniks kui see mõrwar jealt „rootsi kardinate“ wahelt wälja lastakse!“

Siin jäi hing rindu finni ja Linda ei jaanud end liigutadaagi.

Sa enne, kui piigad piikfatadagi said, wirutati üks paukudes finni.

„Tõle eit!“

„Päris põrgu wanamoor!“

„Depime ära?“

„Depime. Argem tülitsegem enam.“

Kohw joodud, sõbratarid omawahel jagasid õelikult kogu köögi-
fraami. Rastid seati kuuris korda ja pink tasfiti pööningult alla.

Järgmisel päewal palgati kärumees ning kärutati kärmeesti
minema . . .

*

Kui Süri kuu aja pärast wabana wangla wärawas seisis, ei mõinud teda enam ära tundagi. Nägu nälgimisest koltunud ja kondiline, jilma-
augud sinised, nina ots teraw nagu teritatud, kogu kõhn ja kõweras, riid-
ded ripakil, kalgus ja kakkised — niijugusena seisis endine jõukas, priske
ja punapõjeline sulane siin nagu lastud wares.

Sendita!

Roduta!!

Süri konutas liikumatuult paigal, kuni wangiwalmur ta eemale
peletas.

Samu nõrk ja kõnna taaruw, ta wiimaks jõudis linna wahele.

Di-oi, küll siin sigines niidid söögipoode igal nurgal! Sa lihakarne!
Näis, nagu elaks linnas ainult lihunikud!

Ühe delikatees-kaupluse akna taga Süri jäi seisima. Ta kuidagi ei
juutnud siit peatumata mööduda. Siin ta nägi igasugu söödawat
fraami, millele kõigele ta nimegi ei teadnud anda. Ta haitnismeel oli
nälgakuurist niiwõrd peeneks muutunud, et ta arwas läbi klaasi tundwat
liha lõhna! Ta nägi, kuis minija haaras konksult terve joolikataie jile-
dat, läikawat ja niisket maffaworsti ja lõikas jellest paraja kantsjaka
ostjale. Süri toetas käed wastu akent ja ajas sõrmed laiali, surus nina
wastu klaasi ning neelas sülg.

Ostja, wäheldane noor neiu, wäljus kauplusest, kuhjani täidetud
turukorw käeotsas. Parajasti ta astus paar sammu trepist alla, kui äsja
ostetud worstikantsjaka tähelepanu äratamata kartulikuhja ostjast alla
weeres ja otse Süri jalgade ette, keldriakna restile, seisima jäi. Süri
unustas aja ning ruumi. Ta ei taibanud kobe, on see unes wõi ilmsi.
Tahtis neelata worsti filmadega, enne kui kuhugi sai, tahtis jupi ha-
rata hammaste wahele ühes paberiga nagu koer. Ta haaraski filmade
läikides pakifese pihku ning lastis kuuldawale inestuse hüüde.

Seda kuuldes daam instinktiivselt pöördus ringi ja hoomates meest pakkest maast võtnas, lõi filmad oma korni. Siis astus Jüri juure, haaras worsti ning lauus julava naeratufiga:

„Täna väga, armas noormees!“ Ring eemaldus.

„Armas noormees“ aga tundis, nagu oleks tal keel juust mälja löigatud.

— Neetud neiu! andis noormees ta omalt poolt meelituje ning eemaldus vastasjuunas.

Siis sattus ta turule.

Siin alles piinad algasid!

Vihavad liha-eided seifid oma laudade taga ja ajasid ostjatele peale, just nagu oleksid nad kaupa muidu andnud. Kalamüüjate kornides jädelised kullakarwalised suitsusilgud otse väljakutsuvalt. Pagarite mankrite ees laudadel lebasid lõhnavad peenleivad — Jüri lemmiktoit. Kõike oli küllalt ja külluses; ja lähedal, katsu mõi käega.

Jüri saigi toime säärase eksperimendiga, et ühe pagari laua juures wajutas näpuga peenleiwale, teeseldes, nagu prooviks ta pätši wärskust. No oli ifka tunne! Nagu elektri läde oleks käinud läbi käel!

„Käi eemale!“ tõukas teda müüja.

Jüri oli selleks liiga tuim ja näljane, et tunda end haawununa. Ta lasi jeda „elektert“ enesele sisse weel mitmel pool. Seeringa-naiste rras pistis käe tunni ja laskus siis sõrmi. Peaaegu, et oleks ijeenda näbud otiait ära näsinud! Nõudes kartulikoormate juurde, jilitas hobustel laska. Wankrite wahel sõeludes ta aga äkki märkas tutawat nägu: too oli üks näitsikutest tolleit haariit, kus ta teisel päewal oli pummeldanud. Näitsik kandis korni käsiwarrel, nähtawasti tegi sisseoste.

Jüri jälgis neidu tükk aega üheit mõi-lauast teise, enne kui julges teda kõnetada.

„Kelnad ehk tunnemad mu wiil ära?“ üritas ta ütelda laua juures, kus daam parajasti müüja poolt pakitud noaotiait wõid maitjes.

„Mis? Kes?“ jäi näitsik imestuma, nuga hammasse lähedal.

„Noh, ma ju selle Mutundi sõber, wõi nii . . .“

„Bluthund läks oma korteriperemehega kiskuna. Wiimane wiskas ta uksest mälja,“ seletas daam suud maksutades. „Wanamees pilbus mineli wihaga talle aknast takka järele. See purunes. Igatahes Bluthund praegu kõrtis enam ei mängi.“

Säh julle!

Jüri küsis ka wõid maitjeda, aga talle näidati paljast tera!

Turu-kubjas wilistas wilet, kaubitsejad hakkasid kaupa kofku pakfima.

Ruhu nüüd?

Bärnu maanteed tallates Jüri, filmad maas, jäi äkki seisma.

„Mis see siis tähendab? Ega mitte waim, waid wiis senti!“

Wiiefendiline seifis otse sõõgipoe ukse ees maas nagu maasikas.

„Pime kama leiab ka tera,“ pomises mees omaette ning wõttis raha üles.

„Mis selle eest saab? Saab jala.“

Jüri astus sõõgimajja, et jala osta.

Ent leti kõrwal ta märkas aparaati ning jäi mõtlema. Kõlapihes oli olnud just jamašugune. Karjapihis oli kord mõitnud kasjast katššüm-mend senti!

Kui katššus ka?!

Mõidumõimalus wallutas Jüri niimõrd, et ta unustas ifegi het-feks nälja.

Ta surus raha ratta wabele ning wirutas peopejaga, endal hing paelaga kaelas: Kas weab?

Wedas!

Wedas kohutawal kombel kolme wiiesendilifega. — Poolled kottletid on lodus! neelatas Jüri. Eht saab suppi kah?!

Wirutas weel kord.

Wiis wiieleft! — Di-oi, supp ja seapraad! Punane Riist hakkab ise toitma. Wiis senti jääb homšeks, saab teisel päewal jälle teist toitu. Aga proomiks korrafs weel, eht saab piima ka peale?

Proomiksi.

Ta „proomiks“ nõndakaua, kui wiimane wieline seifis weel peopesal. Mehele tekkis higi laubale. Supp ja seapraad olid läinud se da t e e d l! Ta oli aga sattunud niimõrd haharti, et wiiskas selle wiimasegi.

„Däks!“ wandus ta walusalt, kui lõögile ei järgnenud aparaadi awariest kõrwale nii magusat kõlinat.

Kuhu nüüd?

Jah kuhu? Kuhu mujale kui Koidu tänawale korterisse. Eht on ime, ja Alma ja Linda weel seal sees?

*

Aga nüüdsel ajal ei sünni enam imesid!

Majaperenaine oli kole kuri.

„Mööblitükid jääwad seniks siia, kuni üüriwõlg tašutud,“ kärkis ta häredalt.

Kui Jüri tegi suured filmad, jättas daam:

„Poolteise kuu üür. Seft te ju ette ei õelnud nagu majakord ette näeb. Siis pidin weel teie eest maksma elektri arwe. Mõelge, põletate ju nelja lampi, neljakümne wiie küünlalifed. Meed a s j a d jääwad siia. R õ õ g i n õ u d wiisid piigad minema.“

„Ah, mis ma nendegagi oleksin piase afanud!“ lõi Jüri käega.

„Peale selle kogu see šfandaal. Olge tänulik, et ma teiega üldse weel räägin.“

Jüri oli liiga jõuetu ja ükskõitne, et wastu waielda.

„Sa abiellumifega oli ka pettus,“ jättas daam mehe saamatust nähes hoogu sattudes. „Petis olete hoopis. Näidate oma ifikutunnistus, kui teile üldse šarnane wälja on antud! Sisse mõllimata elafite siin kõiit nii kui nii. Mut enda hooletus kah! Ei teadnud ju aimatagi, et kaabakad.“

Jüri pistis kae põue. Ifikutunnistus oli ju wanglast wabanedes kätte antud.

Ta ulatas dokumendi alandlikult perenaisele.

„Noh, jumal tänatud, pašš on enam-wähem korras,“ lõnas emand ifikutunnistust weerides. „Aga mis see siin teil wägel on?“

Jüri õiendas kaela õieli.

„Ah-ah, sii om pandimaja pileet.“

„Pandimaja pileet? Dot, ma waatan, mis teil seal pandis on?“

„Riided om.“

„Gall meesterahwa ülitond,“ luges „ostan-müün“-eit.

„Sii jääb sinna,“ ohkas Sürri.

„Teate,“ löi sahkerdaja silm järema, „müüge see pileet mulle, ega te ise nii kui nii wälja osta ei jõua.“

„Tõhoh? Palju saab?“

„Kolm krooni annan.“

— Jeesus, süüwa, juüwa!

„Ma neid riidid ästi ei tahtnudki, wõtte aga piäle.“

„Ostan-müün“ otfis kapiist raha ning ulatas Sürri.

„Kaks krooni tagasi?“

Iskand! ehmus Sürri. Kaks kuud tagasi ta wahetas wiiekuhandelsi, nüüd ei saa kahte sentigi poolitada!

„Ei — ei ole peenikest,“ wastas ta hea õnne peale.

„Dodake kojat, ma waatan, ehk on uuel üürnikul,“ lausus maadam ja lütkas Sürri ees uksest wälja.

Selistamise peale ilmus läwale kogufas naisterahwas mäardunud põlles. Ta lubas wahetada ning kadus tuppa, jättes uksest pärani.

Nüüd oli Süril juhus näha ka oma kollist mööblit. Aga millises seisukorras?! Poleeritud, katmatul laual lebasid tahmased toidurõud ja juustutükid; diivanil tantfis kaks lihawat last „Raera-Taani“; kolmas toffis haamriga kapi hingede kallal.

Sürri süda jooksis werd. Siit polnud enam midagi tagasi saada. Aga mis parata!

Ta sai raha ja andis allkirja, et wõlgneb perenaisele täpselt 80 krooni üüri ja muud wõlga.

Kuhu nüüd?

Nüüd sinna, kus ta oli läbi elanud esimese pettumuse: delikatejskauplusesse!

Boole tunni pärast oli ta kohal.

„Kilu maksaworsti ja piinleiba,“ nõudis ta raha letile ladudes.

„Kähjuks maksaworst on otas,“ wastati leti tagant. „Teeworsti on.“

„Kaaluge siis sedagi.“

Ta sai terve rõnga teeworsti, mis kaalus natuke üle kilo, ja pätsi peenleiba.

Kuhu nüüd?

Schnelli tiigi äärde, kus pöösa warjus warjulisem õgida.

Worst oli märste ja wägew. Sürri seisus hartisjalu jalata taga ning hoidis rõngast mõlemis käes.

Teisel hommikul leiti tiigi äärest pingilt kolme mees. Ta toimetati autos keshaiqlasse, kus talle tehti klistiiri. Nõrgad maod lihaksed polnud suutnud seedida suurt ja vägevast portsjoni.

Sõtul ta saadeti haiglast Siimalaia tänavale linna öömajja...

*

Tumedat taevakuplit katjid kiiresti edasi rühkivad mustad pilverünkad, nagu tohutusüüred wähjad, roomates katla põhjas idast läände. Tontlikult mustendawas öös hehkisid taamal uinuwa linna tänavalaternad, ning kusagil mõõtmatus kauguses wilkus majaka tuli.

Wihane hiil rebis laiali üksiku hulluri pintsaflu hõlmad ning wuhises lõikawa tõmbetuilena kaudu ta ribikontide ja kaenlaaluse üdilüüdeni. Sarwad, kuid jämedad wihmapiiwad toksatusid mehe katmatule kolbale, sisendades tunde, nagu wiibiks ta kusagil hiina piinatambris, kus lastakse ohwirile tilkuda wett paljats põetud pealaele, kuni inimene monotoonijusest ja walust hullub. Põhjatu pori aguli serwa piirawal jalgrajal takerdus jalgadesse sitte sawina ning ähwardas warwastelt rittuda wiimased küünerootsud.

Süri Paekivi — toojama see hullur oligi — püüdis tasakaalustada oma kurnatud kerekolakat ning roomas nüüd, kääramblaid abits mõttes, läbi lojase kraawivee mudawallile, kus wäsinult nõjatud ettejuhtuma niiske ja krobeline aiateiba najale.

„Siin sii piab olema, mis ma päewal nägin,“ kalluleeris ta endamisi poolwaljult, külmawõetud hääle kähisedes.

Ta wiiru aja pärast pugesti ta üle ofastraadiga blokeeritud planude-barrikaadi mõõrale territooriumile, kus linnatulede nõrk kuma lubas filmata waid madalaid künkaid, mis aga pimeduses näisid wiirastuslike fogudena.

Süri, känd-jalad traadi ofastest kriimustatud, pintsaflukäifsed marasfile, lohistas end suuri waewu esinesse ettejuhtumasse maffu, litfus tagumiku wastu jalakande ning hakkas kobama. Ta jurus külmast paistetanud sõrmekontsüd libedasse sawiwi säärase innuga, nagu olnuks see pudrumägi.

Seeal wiimats fattus tema tuimunud sõrmekontsude wahele weidi konkreetsem keha, materjal, mis pidi pidulikult maitsema.

„Ometi mõni!“ ohkas ta ning õiendas mullase mugula punsunud juule.

Õjimesel momendil igemetealine krigises ja kinnus nagu oleks hammaste wahele sattunud poogen liiwapaberit, ent järgmisel heffel hakkas ilanahastik suumahla eristama, mistõttu wärskelt walminud jupp porgandit sulas kurgulasse kui jõuluküünal tulelõffesse; kadus niutsatades kaudu kõriõlme maffu, ajas kõhu weidi korisema ning kihutas oma witamiinifised ofseteed organismi wejistunud werre.

Süri nõndamoodi ja samal wiisil õgis kerre mõniteistkümmend „küünal“, kusjuures wahetewahel fattus suhu ka mõni fogemata maha jäänud küüslauk, paar parajat mardikat ja purunenud usjiots.

Sel moel õkupeerides aedniku poolt juba warem rüüstatud maa-ala Süri juurest wallutamisihast pimestatuna äkki touksas peaga mingit pehmet eset — potstil!

Billasest pimedusest kostus mahasurutud ehmatushüüe ja mingi ähmane logu ta loonu all lõmitus kõhuli, jurudes esimese otja wao wahele, nagu jaanalind jälgijate eest kõrweliwasje.

„Blutund!“ röögatas Süri filmamune ette sirutades, närwid pine-wil. Ta looduslapse waißt lastis aimata, et too hirmuhüüe kostus ei kellegi muu kui kadunud sõbra suust.

Wäheldane inimesekene wao wahel fergitas enne esimest, siis tagu-mist otja ning rõhatas:

„Andestage. Sõilmeõieste on mu nimi, kui esitleda tohin.“

„Blutund, kurast. Sa isi ikki oled!“ juuris Süri, nüüd juba täiesti weendumud sõbra hääles.

„Sõilmeõieste olen,“ urisjes endine wiuldaja ja Blutund, sabaaset linna poole keerates ja ajuotjad endise sulase poole pöörates.

Mõnda nad nüüd seal põllupeenra waowahel käpuli kükitasid, jäte-med pinguli ja kaelad õieli, nagu tats õriewat hundikoera, turjad turris.

Billwähkide wahelt wilksatuw kuuksama walgustas mõsemaid hetkeks, kes lõmitasid seal liikumatutena kui kiwistunud lõukoeraks:jud mõne losji portaali terrasjehisel.

„Süri!“

„Noh!“

„Mis noh? Kas watsja leidsid midagi?“

„Magu täis kui woolik worsti. Aga ja, Blutund —“

„Kuradile oma Blutundiga. Sõilmeõieste olen.“

„Pidid ikki Werekoeeraks muutuma,“ imetsjes Willemäe sulane, koguta kerega ettepoole utjatudes nagu urisew koer haugatades.

„Sah, kuupäewad tagasi käisingi eestirdamise ajutises. Soowisin nime muuta, nagu aus isamaalane kunagi. Ent Blutundi-taoliist para-doksi ei tahetud kuidagi sõnasõnalt tõlgendada. See olewat kahjulik. Seft riik wajab tohutul armul wisi kodanikke ja teeb kõit, et täita tühje hälle. Aga minu nime sõnasõnalise tõlgitemisega maakeelde ma olewat edaspidi nagu steriliseeritud, sest — kes abielluks isifuga, kellel on nimeks Werekoeer?“

„Brr — mina küll mitte,“ puristas Süri pead raputades, kusjuures ta alumine lõug wõdises.

„Neetud! Palusin, kui Werekoeera ei saa, siis olgu Lõukoer. Aga ei, ei saa! Ei lubata lõukoera ega jõehobust, kaelfirjakut ega —“

„No, mis ja's nii lõunamaale kippusid?“

„— nagu oleksid need nirgid, nugised ja jänesed wägewama werrega. Sing sai lõpuks täis ja ahwardasin nimeks wõtta Brahmaputra, Nama-putru wõi —“

„Nama-pudru oleks julle ju päris pasjmuud. Sji juur isamaalane ja kõit —“

„— aga peatuma jäin, nagu natuke aja eest ehitlesin, Hõilme-
dieste külge, et meaks oitedega ja neidudega oivaliste tagajärgedega,
nii et laudselts toetaksin ka kodumaad. — Muide, kuidas ja mind siit
teadsid otsida?“ pöördus Bluthund — ptüi, Hõilmeõieste — taas aja-
maa juurest aedniku kapjaania juurde tagasi.

„Tullin niijama ruitkostitama kui sinagi. Ega sa's kade põle?“

„Kadedus on kaugel minuist. Ega hunt hunt ei murra. Aga forja
nüüd oma karmanid kaalikaid täis ja teeme jääred,“ kamanas wiul-
daja, end wimma upitades.

„Ei tia, kuhu?“ küsis Süri, küüru tõmbudes ja metja poole
hiilides.

„Me hakkame kapteniteks,“ seletas Hõilmeõieste wastust wõlgu
jäädes.

„Kuiwamaa, wõi?“ hämmastus Süri, mullane nagu ees.

„Barsti hakkame ookeani wallutama.“

„Lohoh kött ael!“

„Mul juba laewgi reidil walmis.“

„Ennäe inimesefest!“

„Sa hakkad mulle lootjiks.“

„Ei ma ju lootjituks küll hakka. Wõi tiid nalla?“

„Kalla pole siin miskit. Aga laew on praegu dokis kummuli
truuja peal; ootab tõrwamist.“

„Ma põle aga enne iial uukeanil käind,“ protsesis Süri.

„Ega minagi. Aga Pattuli trepilt on oiwaline waade merele, mis
wõlub kuuwalgeil õil kõik wiis meelt ja kogu olemuse; mil rändab hing
hõljudes üle läikiva wetepinna mõtmatuise kaugustesse, ääretuile
ookeanidele ja tundmatuile üksiksaartele, kus elutsewad Nubiist—
tont — Robinson Crusoe'd ja lähemas tulewitus meiegi.“

Ning haarates julasel käewarrest, käskis järgneda.

Wiuldaja oli hiinse maastiku topograafiaga wilunud ning wiis
oma jüngri kaudu kuiride wahesid ja paigalt liitunud aiaplanksid,
kusjuures pungil taskud peaaegu oleksid jaanud meestele saatuslikuks,
taas hwiiliseeritud tsoonile — maanteele.

„Su kammal wõdiseb ju nagu talle jaba,“ tähendas wiuldaja
esimese laternaposti alla jõudes ja oma kaaslast kaedes. „Sa milline
wälmus! Sul on ju seljas waid kuue kontuurid ja pükste asemel kints-
käised. Aga noh, olgu — ega me ballile lähe. Parema laulame:

„Seal Kalaranna reidi ääres

Nord Hõilmeõieste lõhtus jääred . . . Tot, en, e.“

„Lohoh tont, olen lugenud ja kuulnud midagi Kalaranna paadi-
alustest,“ usutles Süri kõheldes.

„Laipeasid dieti. Sinna me tüürimegi.“

Wot, kus lops! Seal see kaugejõidu kapten ja ookeanide wallutaja!

Mõnetunnilise Ionkimise järele, kusjuures Hõilmeediate pigistas Sürilt välja viimased uudised laatsareti karholi lõhnast ja seikluste leeriast, saabusid tulewased wahwad mereõditjad Kalaranna armetusse ümbrusesse, kus walitses mängu hapusitgu hais, würtsitatud tõrwa- ja pigihõnguga.

„Dapteni“ algupärasele wigwami jõudes, mis asus tavalisest kalafadamast kufesammu wõrra laugemal wrakklootfikute ja -lotjade wahel, ja mis endast kujutas küljelitõugatud wenet, alutati ase kofu- korjatud roo-rootfudele, mis tundusid wäinuks kurnatud kehale udu- tulepadjana.

Siin siis Hõilmeediate jutustas Sürile oma saatuslikust elukäigust ja piinarikastest ristisõitudest. Kuidas ta teisel päeval peale skandaali lutikate pärast korteriperemehega lõhkise wiuliga kõrtsi leti ääres paran- damud pead wiimaste weeringute waral; kuidas ta wiimaks meeleolu tõustes jattunud wõõrasse lauda, kus tuure zhestiga esitlemid end endise pootsmanina ja kuidas ta lõpuks saanud paadipoiji koha jüstajaama. Süstajaamas ta oma oskamatuses peaaegu et oleks uputanud kaks suur- sugust daami, rääkimata rebenenud kleitidest ja läbiletatud jeelikuteit. Lõpuks saatus toonud ta siia Kalaranda, kus palgati inimesi wastale kalu kaaluma. Sa ühe heaüdamliku wenelase-kaluri halastusest olemat saanud endale wihmawarjaks selleinatje paadi-logu.

„Kui aga pöörab tuul, siis pean pöörama ka oma wigwami, nagu mõlber pöörab westikolu; nõnda kuidas tuuleselvide tuju,“ lõpetas nüüdne wastaline oma nutulaulu. „Ent siiski, mere ääres inimene muutub hoopis teiseks; ääretu metewälja awarus sijendab hingesoppi hoopis enneaunamatut wabadustunnet, millest linna kirmimüüride wahel ei oska unistadagi —“

„Taidandab wiil filmaringi kah ja puha —“ ümises poolunine Süri paadi keulast, nähes juba poolunes, kuis ta rahulikult põõmutab Wille- mäe aida latas märskete ristitkeinte põhjas, wats raswast tanguputru pungil täis . . .

Peagi uinus ka õilis Hõilmeediate, kelle waim juba purjetas risti- rästi, põigiti ja püsti laial ookeanil; ainult ta kleenuseled fondid ja paar leesikat lahja ihunatusest medelefid weel siin proosalises ümbruses erru lastud iidse wene tõrwaste laudade wahel . . .

*

Tärgnew hommit jattus pühapäewale, seetõttu wastalistel oli prii päew.

„Täna algab meil hirmus ja ränk töö,“ tähendas hiirenäoga Hõilmeediate lõffetulest pulga otstaga tulest halliks muutunud kortsulist ja osalt põlenud muruubinast warwaste ette weeretades.

„Ränk töö?“ imestus jõeohuolenäoga Süri wejise juuga suurele kaalikale süte wahel filmi tehes.

„Tah, tõмба aga töölujed sirgu, täna algame paadi paikamisega.“

„Ah siis täna ahtamegi selle uuteani üle sõitma wõi?“

„Ookeani vallutamisega on aega, sest peame arvestama ka GOLF-
stromiga.“

„GOLFist põle mul küll mõhkugi aimu, ainult pildi pialt olen
nänu.“

„Seeford piirdume maid Korsikaga.“

„Sii on jial, kus sii Napuleon wõi?“

„Mitte tee, maid too seal,“ näitas wiuldaja käega Wana Patarei
juunas. „Korsika on seal, ja taamal, Maisjaare kohal, ajub Sar-
diinia...“

„Siis warsti jaab neidki. Umba alla põle sattunud, aga jafjad
neid jõowat.“

„Küll ja ifka wõisid koolis kolki saada,“ naeris wiuldaja, kuuma
kartulit peos pooleks purustades. „Aga jõome nüüd kiiresti kõhu täis
ja hakkame pihta; firikuag on ka juba läbi.“

*

Päraft hilift pruukosti Gõilmeõieste tassis kufagilt wirnade wa-
helt takerdunud takku ja lõhkiseid lauaotfi, kuma Sõri aina toppis ja
tolfis wene kallal kõwerate naelte ja paekivi kamaka abil.

Suwitaw töö, takseerimine ja arupidamine tõi Sõrile elutahte
tagasi. Olesklemine maakeral polnudki nii paha nagu ta oli mõelnud
päewa paar tagasi. Ta on ju nüüd omaette ja peremees.

Widewikus jai lootfikulogu enamwähem korda. Kõhifene mastfi
kerkis püsti ja puri paigutati mingift presendinarstfust waia otfa. Sõri
oleks meeleldi weel edasi kopfinud, ent lauaotjad ja tafukoonlad lõppesid
otfa. Lõpuks aga leidis Gõilmeõieste prügihunnikust wana hallitanud
anskari jäljendi, mille kallal Sõri siis kustutas oma wiimast töö nälga,
paigates jelle roostetanud plekitükiga.

„Puuduwad maid aerupuud,“ kurtis Gõilmeõieste, kui nad paadi
wette tõukafid.

Suhtus hele kuuwalge õõ ja Gõilmeõieste „Korsika“ paistis jula-
felgelt ja lähedal nagu käega katsuda. Onnetufeks mehed aga ei märka-
nud linnapoolt kerkiwat õudset musta müüri, mis pikkamisi kuid kogu-
tawa järjekindlusjega lähenes mere juunas. Wesi aga oli raske ja lätkis
nagu elawhõbe — waihus enne tormi.

„Proowimisel jaame hakkama ka lihtsa ridwaga,“ tähendas Gõilme-
õieste. „Peaafi, et saaks näha, kuidas laudade wahed wett peawad.“

Purjetükf rippus lõdwalft ja kortsus nagu nahkhiir, wifates pifa
warju rohemale weele.

„Waata, armas Sõrike, meie paadi warju; nagu ehtne ookeani
hiiglane kobe,“ lõi „kapten“ käsi kofku.

„Jah, warjus wõib näha mõndagi. Mina teen tulewalgel seinale
fõrni abits wõttes ifegi kassi ja koera walmis. Aga ega seepäraft sii põle
wiil k. legi faks, kes nurru löõb, ega koer, kes kallale tuleb. Niisama ka
jelle „laewaga,“ muretjes Sõri auskariga paadi põhjas jolistades.

„Näi kuradile,“ kirus kapten end paadi kessel katalaaluustada püüdes. „Inimesel peab ometi olema mõttelendu. Mina igatahes ei tunne nälga, kui ette kujutan, et just piitsin pintslisse lõhnawa wafikaprae, olgugi et õhus hulgub effimud kartulinugul.“

„Aga joolikad lajewad sellegipärast ifka wett läbi,“ ütles tüürimees. „R u r a j k!“ röögatas siis äkki. „Ra paat lajeb wett läbi!“

„Ümberpöörd!“ kumandas kapten käsi laiutades.

Tüürimees keeraski paadiotsa ranna poole, ent laew hoidis stoilise rahuga endist kurssi!

Paadi hõlmade alt kostus tawast loffsumiist, mis üha waljenes. Puri paisus pungi. Sa mis meel hullen: kuu latus leinama ning latus läbipaistmatusse loori, jättes siinpoolse maamuna pilkasesse pimedusse, ühes sellega ka meie laewa ja selle laadungi. Ei kapten ega tüürimees poleks näinud endale sõrmegi filma pista, rääkimata siis nende „Korsikaft“, kuhu triiwides ometi karilegi oleks jooksta mõidud, kus wähemalt kindel maa jälle jalgade all.

Pilwed aga aina wajusid madalamale. Tuul paisus kahelja pallini ja lained tuiskasid jäiist wahtu üle paadi parda merehädalistele suhu ja filma. Wiimaks weel tumimumade jämedused raheterad. Ei saanud wahet teha maa — õigemini, mere ja taewa wahel; ühemääriliselt muutus igalpool, nii üelmal pilwedes, õhus, kui ka all laintes.

„Mhoi! Keera ometi puri ümber, ja wõrukael,“ röötkis kapten läbi tormi, käsi suu ees hoides. „Kus ju filmad?“

„Sealsamas kus praegugi. Keerasin, aga meri jookseb tagurpidi,“ kuuldus kusagilt nagu tõrre põhjast. „Mita parem wett wälja loopida.“

Kapten haaraski mütsilotu peast, kuid surus selle kohe tagasi.

„Rahetrad peksawad mu uimaseks,“ hulus lõdisedes.

„Soia nüüd keel sirgelt suus, siin on ju lahti Soodom ja Komorra. Paat affab wajuma, tii kähku.“

„Päris Abua ja Tantalose piinad,“ kirus kapten.

Suure surmaga saadi siiski paat weepeal hoitud, sest SW-torm hakkas raugema. Sama ootamatult nagu algas, sama äkki torm möödus. Kuu, waksawõrra kõrgemale kerkinud, näitas taas oma kurba palet. Sõ selgines, tuul waibus ja lained rahunesid, kuna tähed udelesid nagu walgusudus.

Aga — aga niikaugele kui pill ulatus, ei rannajooni ega muud eset, kuhu filmal oleks peatuma jääda. Ringi ümber monotoonne ükskuisus, ei kuulda majaka undamiist ega wilkumist, maailm ümberringi nagu kummi.

Sõilmedieste konutas paadi keulas närtsumud lillena. Süri Paekivi lamas põhjalaudadel, kivistunud, nagu oleks sõonud betooni.

„Rõht hele,“ oigas kapten.

„Kujuta ette, et just sõid wafikapraadi!“ urises tüürimees, nagu ees, nagu tomat.

„Kra kessi.“

„Su oma sõnad. Aga kas tahad riisipudru?“

„Riisipudru?“ ärkas kapten nagu unest ja limpsas üle wesi-
huulte. „Kus?“

„Paadi põhjas,“ osutas tüürimees pakkule rahetorradele, mis polnud
jõudnud veel sulada. „Nagu israeli rahwale taewa manna.“

„Kra kessi.“

„Kus me lõpuks oleme?“

„Oleks sekretant, siis ma ehk rehkendaksin wälja,“ oigas kapten.

Aga waewalt kuulis Süri weel neid sõnu, ta uinus hoolimata mär-
gumud riiekest.

„Ei, nüüd ei aita see ega teine, muud kui ära oodata, mis hommil
toob ja kuhu kuldseesse randa me wälja jõuame,“ arutas kapten endamisi.
„Nimame end õile walwuri hoolitsema pilgu alla ja wiskame ka firuki. —
Wastal!“

*

„Süri! Maa! Maa! hõiskas Sõilmeõieste päikese kiirte mõjul äkki
ärgates.

„Maa? Kus? Misfugune?“ ajas tüürimees laud laiali. „Ma ei
näe muud kui suurt kiwi.“

„See on see hiigel Kongakivi Wainopea kaldalt,“ juuris kapten,
kätt päikese warjaks silmele tõstes. „Olen seal külas käinud seltsimajas
mängimas.“

„Kas sii on Kuld Pulli läheduses wõi?“

„Do tont, kangel sellest, peaaegu, et üle Soome lahe. Sama Wai-
nopea rand, kuhu ma ütlesin ku sõitnud olemat, kui jootsid Beebi baaris
kõrtsi personaali. Tead ju küll?“

„Mitte ei mäleta, et ma Wainopeale oleksin sõitnud,“ raputas Süri
falkus pead.

„Ma kus raapurjed?“ lohkus kapten, äkki kõrwale mastile pilku
wisates.

„Purjed? Selle riidekaltju kortsutasin oma külje alla,“ wastas tüü-
rimees hajameelselt.

„Kõhe puri üles ja kutsus nord-ost-westi!“

„Minu pärast wõib ju selle westi nagile riputada, aga pole ju
tuuleõhugi,“ torises Süri, presendinärakat kepi otja riputades.

Tuulest tõesti polnud abi, ent lained pikapeale loksutasid kanged
merekõhjad ranna liiwale, otse küla kalmistu alla.

Süri lõi ristimärgi ette hettel, mil jalge all tundis kindlat maad.

„Kannas pole näha inimhingegi,“ kurtis kapten filmadega otsides.
„Kooljaid kõik lohad täis.“

Mehed tõmbasid paadi kaldale ning hakkasid metsawahel elamuid
otsima.

Keegi leiti maamõõtmiseks püstitatud kolmnurga torni lähedalt tiige.

„Waja paar tiiru ümber wõlli ajada, nagu Willemäel, pea ehk lähed selgemaks,“ ottustas Jüri ning pikema mõllemise järgas libedatele laudadele.

Stiige nassudes ja nagisedes ta fertis tõrgemale männi latwadeft. Aga juba esimehe tiiru järele hüppas alla ja lauldas käsi.

„Metja taga paistab talu!“

„Kus landis?“ ajas wiuldaja silmad sirgeks, mis kollased nagu wanad sarwest nõõbid.

„Puude ladwad keerlesid ees, hästi ei saanud aru, aga maa pool igatahes olli.“

„Matkame siis aga maa poole,“ ohtas Hõilmedieeste.

Ta mustikaid noppides jõudsidki mehed õigele kohale, ühe taluri osmiku ette.

Osmiku läwe lähedal istus talur ja parandas wõrku.

„Tere jõudu!“ terwitajid kanged mehed, suud sinised peas.

Talur lõi filmad püsti, tõmbas lauba korjusd nagu töötämooniku, ja talpeeris kalsus olewusi.

„Mis jõudu siin waja, oskust on tarwis. Siljuti rebis torn pooled wõrgud puruks ja pooled landis merre.“

„Kahju!“ haletses Hõilmedieeste wiisakalt.

„Kahju on waid sõnatõlks. Paremt kui keegi parandaks wõrgud,“ nukrustas talur.

„Kufume pihhta,“ seiras Jüri Hõilmedieestele.

„Kufume.“

„Mis mehi te ka olete?“ uuris talur.

„Olen ilmarändur,“ wastas Hõilmedieeste. „Ta see siin mu sõber on — agronoomia assistent.“

„Me oleks ammu siin olnud, aga laewas puudus sekundant,“ täiendas Jüri.

„Ira sekundeeri siin midagi,“ parandas kapten. „Sul on nähtawasti täid pealuus.“

„Mida teab koer rahast wõi ilmarändur wõrguparandamisest,“ lõi talur käega.

„Wastal oleme olnud.“

„Wastal? No siis te ehk mõrda oskate puhastada.“ Ning talur tõusis istmelt. „Nurmelt, näete, mul terve saad. Minu pärast wõite proowida.“

„Aga kuidas munadega oleks?“ päris Jüri.

„Ja sellega, kes nad munes?“ täiendas Hõilmedieeste.

„Täna on hapufapja supp, see kõlbab teilegi,“ ottustas talur.

„Kingel“

Saput kuuldes Türi ilanahad peale magedaid marju tõmbusid weisjeks.

Nurmele jõudes kukkusid mehed kohe pihta.

„Sul wanemad riided seljas, roni sisse, mina puhastan wäljas-poolt,“ sõnas Hõilmeõieste, mõrra filmadest kuivanud kalu näppides.

Ta Türi oma õnnetusjeks roniski mõrda. Sõrmede all näfufid libe-dad, roiskunud, poolikud räimepojad.

Mõrra põhja jõudes Türi alles tundis milline jõle, hapu hais siin sõõrmeisse tungis. Mädanenud rapped hakkasid ninna kinni ja ajasid aewastama.

Uga töö wajas tegemiist, parata polnud midagi, kappaleem ootas.

Parajasti keset innukamat tööhoogu lähenes üle nurme kaks naist. Nähtawasti nad olid midagi kuulnud „maailmarändureist“ ja ruttasid nüüd imetlema ja kaema.

Räed põlle all, jäid eided meeste lähedusse seisma.

„Näe nüüd untsantsakaid! Wõi rändamas!“ wadistas korpusentsem ning muufatas. „Päris põhjaläinud inimesed ja patuks maailma loodud.“

„Wiletsakesed jah. Mis niijukesed hirmutised minu tulewase wai-mehe kõrwal?“ muigas lahjem daam.

„Nojah, sul ju tütar linnas, saawat kuuljale wiulikunstnikule Pult-nudile, mis seal imestuda.“

„Sinu tütrest Nlmaast on ka kuulda, et elawat pealinnas maailmatu kunstisleri Paekiwi juures juba korteris.“

„Noh, mööbel ostetud ja puha,“ tõendas teine meelitatult. „Ja sinu Linda ju suure lunileanniga, eks kulub kunstnikule ära. Uga mis need kalkarid, nagu need kaks siin —? Püü!“

„Püü!“

Türil oli äkki kange isu mõrrast wälja ronida.

Ent wõta näpuist! Mõrrast wäljaronimine pole adra taga jammu-mine. Sisse sai lihtsalt ja libedalt, aga wäljatulek muutus segaseks sefel-duseks. Ühest sopist sai edasi, kuid teise takerdus kinni.

Türi lõi pea wastu mõrra witsa mõlki. Wiimaks sai jüda täis, krapjas sõrmed wõrgu filma ja — rebis.

Rabe nõõr ragijes —

Temalt aga lähenes juba wihane kalur nagu kahur.

„Raisjad!“ kirus kaame näoga. „Wõrgupurustajad ja ketiwargad!“

Rohtem Türi ei kuulnud, ta oli juba kalmistu kabeli taga, kus kohtus Hõilmeõiestega.

„Särijes lõhki, sinder!“ oigas Türi ahmi täis.

„Teeme sääred,“ kiirustas kapten. „Tuul on nord-ostijst, paras aeg.“

„Padawai...“

Suure surmaga saadi wiimaks tagasi pealinna külje alla, kus Hõil-meõieste tassiti pokri paadiwarguse eest.

Süriil aga õnnestus põgeneda ja sattus linna põhikihki — pättide-
majja...

*

Uhel ilusal hommikul Süri ärkas, puristas juust wälja suutäie
heinapuru ning ajas enda aeglaselt püsti.

Läbi seinaprao kiirgas sisse päikese kiir, milles keerles tihedalt
tolmutübemeid.

— Walge wäljas juba, arutles Süri pintsfakuräbalat paljale ihule
tõmmates. Neg on linna minna suppi saama.

Ta sülgas pihku ning suges sõrmedega juuksetohlud kullasse, otfis
heinte sees oma kakkised kablukad ning pistis need poriste warwaste otja.
Lühja kiluämbri ta leidis seina ristpalgi wahelt.

Seepeale wäljus wärawa kriukšudes ning seisjis Kristiine
heinamaal lagunenud küüni läwel.

Nõnda kaugele oli nii siis Süri juba jõudnud!

Raaneta kiluämber käes, tõttas ta tolmust maanteed, turule seiti-
wate talumeeste wanrite wahel, linna poole.

„Hei! Mä ära!“ hüüdis keegi selja tagant. Sääl tundus Süriile
kuidagi tutaw.

Ta pöikas hõuse nina alt kõrwale ning jäi üffililmi wahtima,
kas —?“

Sahmatuse hoos ta pidi peaaegu trammi alla jääma.

„Peremiis, peremiis!“ hüüdis ta äkki, nii tutawale wan-
riile järele jookstes. Senine tuimuse ja ükskõiksuse alla peidetud elutah-
e tärkas taas fäärase hooga, et ta unustas kalkuleerida, kas maksab nii-
juguses seisuforras end üldse tuntawaks teha.

„Peremiis!“ hõikas ta weel ford ning traawis ruunaga kõr-
wuti nagu warja wari.

Saak tõmbas ohjad pinguli ning peatas hobuse.

Ta waatas heffeks wõõrastawalt päti karwasesse, luisesse näkku
ning pööratas:

„Mis teie tahate?“

„Daf' ma istun ka piiale.“

„Käige kuradile!“ ning nõõtas.

„Peremiis, peremiis! Sa a l!“ röögatas Süri meeleheitel ja hoidis
wantri redelipulgast kinni.

Saak tõmbas taas ohjad sirgeks ja puuwis pilgu pätile silmaauku.

„Mis te olete?“

„Kas oma sulast enam ei tunnegi?“

„Mül põle kedagi sulast praegult; om tüdruk. Sulast tullin alles
linnaft p a l l a m a.“

Aga siis äkki nagu ärgates:

„S—ü—r—il!“

Sämmastusel polnud otša ega äärt.

"Süri neh!"

"Sõjand, ju kiid om imelikud! Mis sinust nüüd om saanu?" löi Saaf käsi kofku.

Süri löi pilgu maha ja pajatas alandlikult:

"Sõjel mogan eina küünis ja päewal päwiton niisama!.."

"Esfute, kust sa juwwa saad?"

"Sõel on wolekande poolt prii."

"Oh ja looduse rahwas. Ea näed ju praegult wälja nagu mõni linna dõmajaline!"

"Linna dõmajagi jaoks puundub raha."

"Oh niid Tahweti laulud! Kuidas siis nii —"

"Kõigi nende seikluste piäle siin pialinnas põle sii ime —"

"Pärgala pihta!" ägestus nüüd nii karm ja kasakaalukas Willemäe peremees. "Ega nii ei saa asju ajada! Istu piäle, sõidame "Põllu-meestesse" ja jutusta, kuidas sii löit juhtus."

Sõbune aeti sissejõiduhoomi ja siirduti restosse, kus Saaf jellis ette liitri wiina ja tubli saksumendi.

"Kõnele nüüd ometi?" sundis peremees esimese ganispiisi järele.

Sulane wõttis sumre suutaie juupistet peale ning algas:

"Sii olli Willemäel, kewadel sõnniku laotamise ajal. Ollin loomaga wäljal. Toppisin sõnnikusjed ohjajarud wantri redeli wahese, tanqutasin otslaua eemale, jülitasin pihtu, haarasin angi ning affasin uniluid istutama..."

Da ta jutustas peremehele kogu loo, ning löit oma seiklused pealinnas.

Jutustisega sealmaal, kus nad Pärnu maanteel nii juhuslikult kohustid, Süri oli ka juba niwõrd wintis, et polekski pikemalt seletada suutnud...

Sissejõiduhoomis tagasi, Süri jäi seina najale hoopis tuffuma.

"Oled ja praegul, mis ja oled," lausus peremees hobust lahtrist lahsti päästes, "aga ma tahass näha, kas saan sinust wiil teha korraliku mihe!"

Saaras sulasel kraest kinni ja toppis ta wantri wahesele kui tühja koti, istus siis ise ka redelite wahesele ning hüüdis ohje lödwale lastes:

"Nõõh, Waska!"